

مسنون دعائن جي معروف ۽ مستند ڪتاب حصن المسلم جو آسان سنڌي ترجمو پنهنجي

حِصْنُ الْمُسْلِمِ

مِنْ أَذْكَارِ الْكُتُبِ وَالسُّنَّةِ

دعائن جو خزانو

مصنف: فضيلة الشيخ سعيد بن علي القحطاني

سنڌيڪار: بشير احمد السندي

مسنون دعائن جي معروف ۽ مستند ڪتاب حصن المسلم جو آسان سنڌي ترجمو پنهنجو

دعائن جو خزانو

مصنف : فضيلة الشيخ سعيد بن علي القحطاني
حفظه الله

سنڌيڪار: بشير احمد السندي

دعا جا آداب

1. باوضو هجڻ
 2. قبله رخ هجڻ
 3. هٿ ڪٽي گهرڻ
 4. حمد ۽ ثنا ۽ درود ۽ سلام
 5. استغفار ۽ بخشش گهرڻ
 6. پهرين پاڻ لاءِ دعا گهرڻ (پوءِ ٻين لاءِ)
 7. عزم ۽ سنجيدگي سان گهرڻ
 8. وري وري گهرڻ
 9. لفاظي کان پاسو ڪرڻ
 10. ادب ۽ عاجزي سان پاسو گهرڻ
 11. دل سان گهرڻ
 12. ڪامل يقين سان گهرڻ
 13. جامع ڪلمن سان گهرڻ
 14. روئڻ ۽ ڳوڙها ڳاڙي دعا گهرڻ
 15. الله تعاليٰ جي پاڪ نالن ۽ صفتن جي وسيلي دعا گهرڻ
 16. نيك عملن جي وسيلي گهرڻ
 17. دعا جي آخر ۾ درود پڙهڻ ۽ آمين تي ختم ڪرڻ
- اهي انسان جن جي دعا قبول ٿئي ٿي
- 1 : ماءُ، پيءُ 2 : مسافر 3 : مظلوم 4 : روزيدار 5 : حج ۽ عمر وڪندڙ 6 :
ذڪر ۾ مشغول رهندڙ 7 : عادل بادشاهه 8 : نيك اولاد 9 : مجبور
دعا جي قبوليت جا وقت ، حالتون ۽ ماڳ
- 1 سجدي جي حالت ۾ 2 رات جي آخري حصي ۾ 3 رات جواڪ ڪلڻ
مهل 4 جمع جي ڏينهن جي مخصوص گهڙي ۾ 5 قدر جي رات 6
بانگ ۽ تڪبير جي درميان 7 يوم عرفه نائين ذوالحج 8 ميدان جهاد ۾ 9
بانگ ۽ مينهن وقت 10 ڪڪڙ جي بانگ وقت 11 فرض نمازن کانپوءِ

12 پرپٽ مسلمان پاءُ جي لاءِ دعا گهرڻ 13 زمزم پيئڻ وقت 14 مقام
ملتزم وقت

جن جي دعا قبول نٿي ٿئي

1 حرام ڪائيندڙ 2 جنهن جي زال بدڪردار هجي 3 قرض ڏيڻ وقت
گواه مقرر نه ڪندڙ 4 نااهل ماڻهن جي حوالي ملڪيت ڪندڙ 5
گلاخور 6 حاسد ۽ ڪينو رکندڙ 7 جلد باز

فهرست

	دعا جا آداب	1
11	مهاڳ	2
11	ذڪر سنت جي مطابق ڪرڻ واجب آهي	3
11	ذڪر جي اهميت ۽ فضيلت	4
16	حمد ۽ ثناء، درود ۽ سلام، توبه ۽ استغفار جي فضيلت	5
18	حمد ۽ ثناء، تڪبير ۽ لاله الا الله جي فضيلت :	6
20	رسول الله ﷺ جن تي درود موڪلڻ جي فضيلت	7
21	توبه ۽ استغفار	8
23	سمهڻ ۽ جاڳڻ وقت دعائون	9
23	سمهڻ وقت دعائون:	10
27	رات جو پاسو بدلائڻ جي دعا	11
28	ننڍ دوران گهٻراهت ۽ وحشت جي دعا	12
28	سنو يابرو خواب ڏسڻ وقت ڇا ڪجي ؟	13
29	ننڍ دوران جاڳڻ وقت دعا	14
29	ننڍ مان جاڳڻ وقت جون دعائون	15
32	پاڪائي ، بانگ ۽ نماز	16
32	بيت الخلا ۾ داخل ٿيڻ جي دعا	17
33	بيت الخلا مان نڪرڻ جي دعا	18
33	مسجد ڏانهن وڃڻ جي دعا	19
34	مسجد ۾ داخل ٿيڻ جي دعا	20
34	مسجد مان نڪرڻ جي دعا	21
34	وضو کان پهرين جي دعا	22

35	وضوڪان پوءِ جون دعائون	23
35	بانگ	24
35	بيٺي بانگ	25
37	فجر جي بانگ بانگ جو جواب	26
37	بانگ کانپوءِ درود ۽ مسنون دعا	27
38	تڪبير	28
39	هڪوڻي تڪبير	29
39	بيٺي تڪبير	30
40	تڪبير تحريم کانپوءِ جون دعائون	31
44	تعوذ ، بسمله ۽ سوره فاتح	32
44	سورة الفاتحة	33
41	سوره فاتحة کانپوءِ قرآني تلاوت	34
46	سورة الاخلاص سورة الفلق سورة الناس	35
47	رڪوع جون دعائون	36
48	رڪوع مان اٿڻ جون دعائون	37
49	سجدي جون دعائون	38
50	سجدين جي وچ جو دعائون	39
51	تشهد ، درود ۽ سلام التحيات	40
51	درود ابراهيمي	41
52	تشهد کانپوءِ سلام ورائڻ کان اڳ جون دعائون	42
56	سلام	43
56	سلام ورائڻ کانپوءِ جون دعائون	44
59	تسبيح جو نبوي طريقو	45
59	قنوت وتر جون دعائون	46

60	وتر نماز کانپوءِ جي دعا	47
60	نماز استخاره جي دعا	48
61	خير خواهن سان مشورو	49
61	قنوت نازلہ	50
64	جنازي نماز	51
64	جنازي نماز جون دعائون	52
66	ٻار تي جنازي جون دعائون	53
67	تعزيت جون دعائون	54
68	ميت کي قبر ۾ لاهڻ وقت دعا	55
68	ميت کي دفن ڪرڻ کانپوءِ جي دعا	56
68	قبر جي زيارت ڪرڻ وقت دعا	57
69	قرآن ۽ نماز ۾ وسوسي کان بچڻ جي دعا تلاوت جي سجدي جون دعائون	58
70	صبح ۽ شام جا ذڪر ۽ دعائون	59
80	مصيبتن ۽ قرض کان چوٽڪاري جون دعائون	60
81	الله تعالیٰ جي اسم اعظم واريون آيتون ۽ دعائون	61
82	فڪر مندي ۽ غم کان چوٽڪاري جي دعا	62
83	مشڪلات جي خاتمي جي لاءِ دعائون	63
83	بي قراري ۽ پریشانيءَ وقت دعائون	64
84	قرض کان چوٽڪاري جي لاءِ دعائون	65
86	قرض واپس ڪرڻ وقت دعا	66
86	مصيبت وقت بهتر بدلو گهرڻ جي دعا	67
86	گهٻراهت وقت ڇا چوي؟	68
86	ڪاوڙ اچڻ وقت دعا	69
86	سرڪش شيطان جي مڪر فريب کان بچڻ جي دعا	70

87	تدبير جي ناڪام ٿيڻ وقت دعا	71
87	جيڪڏهن ڪو ناپسند معاملو سامهون اچي ته چوي ؟	72
88	جسم ۾ تڪليف محسوس ٿئي ته ڇا ڪري ؟	73
88	مصيبت ۾ مبتلا انسان کي ڏسڻ وقت دعا	74
88	دشمن ۽ حڪمران سان ملاقات وقت دعا	75
89	حڪمران جي ظلم جي خوف جون دعائون	76
90	دشمن جي لاءِ بد دعا	77
90	جنهن کي ايمان ۾ شڪ کي ته اهو ڇا ڪري ؟	78
91	شرڪ کان محفوظ رهڻ جي دعا	79
91	گناه ٿي وڃي ته ڇا ڪجي ؟	80
91	شيطان ڪڏهن پڇندو آهي ؟	81
92	دجال کان محفوظ رهڻ جا وظيفا	82
93	بري سوڻ کي ناپسند ڪرڻ جي دعا	83
93	نظر کان بچڻ جو طريقو	84
94	اهڙي شخص جي لاءِ دعائون جنهن کي گاريا تڪليف ڏني هجيس	85
94	حج، عمري ۽ سفر جون دعائون	86
94	سواري تي سوار ٿيڻ جي دعا	87
95	سفر شروع ڪرڻ جي دعا	88
96	بازار ۾ داخل ٿيڻ جي دعا	89
97	سواريءَ جي ٽائڙجڻ وقت دعا	90
97	دوران سفر تڪبير ۽ تسبيح	91
97	دوران سفر صبح جي دعا	92
97	دوان سفر ڪنهن جڳهه تي ترسڻ جي دعا	93
97	سفر تان واپسي جي دعا	94

98	مقيم جي مسافر کي دعا	95
98	مسافر جي مقيم کي دعا	96
99	سواري خريد ڪندڙ هيءَ دعا گهري	97
99	حج يا عمري جو احرام ٻڌڻ وارو لبيڪ ڪيئن چوي	98
99	حجر اسود وٽ پهچي الله اڪبر چوڻ	99
100	رڪن ڀماني ۽ حجر اسود جي درميان جي دعا	100
100	صفا ۽ مروه جي دعا	101
101	عرفه يعني 9 ذولحج جي دعا	102
101	مشعر الحرام وٽ دعا ۽ ذڪر	103
102	جمرات کي پٿريون هڻڻ وقت تڪبيرون پڙهڻ	104
102	عام جانور يا اٺ کي ذبح ڪرڻ جو طريقو	105
102	قرباني جو جانور ذبح ڪرڻ جي دعا	106
103	ڪاٺ، پيئڻ ۽ لباس جون دعائون کاڌو ڪاٺ کان اڳ جي دعا	107
104	ڪاٺ کان پوءِ جون دعائون	108
104	مهمان جي ميزبان جي لاءِ دعا	109
104	پياريندڙ جي لاءِ دعا	110
105	نئون ميوو ڏسڻ وقت جي دعا	111
105	نوان ڪپڙا پهڙڻ جي دعا	112
105	نئون لباس پهڙڻ واري کي هي دعا ڏجي	113
105	عام ڪپڙا پهڙڻ جي دعا	114
106	لباس لاهڻ وقت دعا	115
106	روزمره جون دعائون	116
107	گهر مان نڪرڻ وقت دعا	117
107	گهر ۾ داخل ٿيڻ جي دعا	118

107	چند ڏسڻ جي دعا	119
107	روزي کولڻ جي دعا	120
108	روزو کولائڻ واري جي لاءِ دعا	121
108	نقلي روزي جي دعوت قبول نه ڪندڙ جي لاءِ دعا	122
108	روزيدار کي ڪو گاريون ڏي ته ان کي چاچوي؟	123
109	چڪ اچڻ وقت دعا	124
109	گهوت ۽ ڪنوار کي مبارڪ ڏيڻ جي دعا	125
109	گهوت کي پنهنجي ڪنوار کي دعا	126
110	همبستري وقت دعا	127
110	بار ڄمڻ جي مبارڪباد ڏيڻ	128
110	جنهن کي مبارڪ ملي اهو هنن لفظن سان جواب ڏي :	129
111	خوشي وقت دعا	130
111	خوشخبري ٻڌڻ وارو چاچوي	131
112	خوشخبري ملڻ تي شڪر جو سجدو	132
112	ٻارن جي لاءِ الله جي پناهه گهرڻ	133
112	شام جي وقت ٻارن جي نگراني	134
112	جڏهن مسلمان پنهنجي تعريف ٻڌي ته چاچوي؟	135
113	هڪ مسلمان ٻي مسلمان جي تعريف ۾ چاچوي؟	136
113	بخشش جي دعا گهرڻ واري کي چاچوي؟	137
113	محبت جو اظهار ڪندڙ جي لاءِ دعا	138
113	سهڻو سلوڪ ڪرڻ واري کي دعا	139
113	برڪت جي دعا ڪندڙ لاءِ دعا	140
114	مال ۽ دولت خرچ ڪرڻ واري لاءِ دعا	141
114	مجلس جو ڪفارو	142
114	سلام کي عام ڪرڻ	143

115	ڪافر کي سلام جو جواب ڪيئن ڏجي ؟	144
115	ڏڪار کان بچڻ ۽ مينهن لاءِ دعائون	145
115	طوفان وقت دعائون	146
116	بادلن جي گوڙبڙڻ وقت دعا	147
116	مينهن وسڻ وقت دعا	148
116	مينهن کان پوءِ جي دعا	149
117	ٻوڏ جو خطرو هجي ته هي دعا گهري	150
117	ڪڪڙ جي بانگ وقت دعا	151
117	گڏھ جي هينگ وقت دعا	152
118	رات جو ڪتي پوکڻ وقت دعا	153
118	بيمار پرسي جي فضيلت	154
119	بيمار کي پيڻ وقت ان لاءِ دعائون	155
120	زندگي کان نااميد بيمار جون دعائون	156
121	موت کي قريب انسان کي ڪلمي جي تلقين	157
122	ميت جون اڪيون بند ڪرڻ وقت دعا	158

مهاڳ

ذڪر سنت جي مطابق ڪرڻ واجب آهي

الله تعاليٰ جو فرمان آهي :

وَأذْكُرُوهُ كَمَا هَدَاكُمْ وَإِنْ كُنْتُمْ مِنْ قَبْلِهِ لَمَنِ الضَّالِّينَ

” الله کي ائين ياد ڪريو جيئن هن توهان کي سيڪاريو آهي ۽ اوهين انهيءَ کان پهرين گمراه هئا. “

البقرة: 198

فَاذْكُرُوا اللَّهَ كَمَا عَلَّمَكُمْ مَا لَمْ تَكُونُوا تَعْلَمُونَ

” ۽ الله کي ياد ڪريو جيئن هن اوهان کي ڪجهه سيڪاريو ، جيڪي اوهين نه ڄاڻندا هئا. “

البقرة: 239

وَأذْكُرْ رَبَّكَ فِي نَفْسِكَ تَضَرُّعًا وَخِيفَةً وَدُونَ الْجَهْرِ مِنَ الْقَوْلِ بِالْغُدُوِّ وَالْآصَالِ وَلَا تَكُنْ مِنَ الْغَافِلِينَ

” ۽ پنهنجي ڌڻيءَ کي صبح ۽ شام پاڏائيندي ۽ اڪيلائيءَ ۾ آهستي آواز سان ياد ڪندوره ۽ غفلت ۾ ڪوڙيلن مان نه ٿيءُ. “

الأعراف : 205

ذڪر جي اهميت ۽ فضيلت

الله تعاليٰ جو فرمان آهي :

{ فَاذْكُرُونِي أَذْكُرْكُمْ وَاشْكُرُوا لِي وَلَا تَكْفُرُونِ }

” توهين مون کي ياد ڪريو آئون اوهان کي ياد ڪندس اوهين منهنجو شڪر ادا ڪريو ۽ منهنجو انڪار نه ڪريو. “

البقرة: 152

{ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اذْكُرُوا اللَّهَ ذِكْرًا كَثِيرًا }

” اي ايمان وارو! الله کي گهڻي کان گهڻو ياد ڪندا رهو. “

الاحزاب : 41

{ وَالذَّاكِرِينَ اللَّهَ كَثِيرًا وَالذَّاكِرَاتِ أَعَدَّ اللَّهُ لَهُمْ مَغْفِرَةً وَأَجْرًا عَظِيمًا }

” ۽ الله کي گهڻي کان کان گهڻو ياد ڪندڙ مرد ۽ عورتون ، الله تعالیٰ انهن لاءِ بخشش ۽ تمام وڏو ثواب تيار ڪيو آهي .“

الاعراب : 35

رسول الله ﷺ جن فرمايو :

« مثل الذي يذكر ربه والذي لا يذكر ربه مثل الحي والميت »

” الله کي ياد ڪندڙ زنده وانگر آهي ۽ الله جي ذڪر کان منهن موڙيندڙ مثل وانگر آهي .“

البخاري : حديث نمبر 6407 ، مسلم : حديث نمبر 779 هي لفظ مسلم شريف جا آهن :

« مثل البيت الذي يذكر الله فيه والبيت الذي لا يذكر الله فيه مثل الحي والميت »

” ان گهر جو مثال زنده وانگر آهي جنهن ۾ الله ذڪر ڪيو وڃي ۽ ان گهر جو مثال مردي وانگر آهي جنهن ۾ الله جو ذڪر نه ڪيو وڃي“
رسول الله ﷺ جن فرمايو:

قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَلَا أُنبئُكُمْ بِخَيْرِ أَعْمَالِكُمْ وَأَزْكَاهَا عِنْدَ مَلِيكِكُمْ وَأَرْفَعَهَا فِي دَرَجَاتِكُمْ وَخَيْرٌ لَكُمْ مِنْ إِنْثَاقِ الذَّهَبِ وَالْوَرَقِ وَخَيْرٌ لَكُمْ مِنْ أَنْ تَلْقَوْا عَدُوَّكُمْ فَتَضْرِبُوا أَعْنَاقَهُمْ وَيَضْرِبُوا أَعْنَاقَكُمْ قَالُوا بَلَى قَالَ ذَكَرُ اللَّهِ تَعَالَى

”چا آئون اوهان کي اهڙو عمل نه ٻڌايان ؟ جيڪو اوهان جي شهنشاه وٽ سڀ کان وڌيڪ پلو ۽ پاڪ ۽ مرتبي ۾ سڀ کان بلند عمل آهي جيڪو توهان جي لاءِ سون ۽ چاندي خرچ ڪرڻ کان وڌيڪ بهتر آهي ۽ توهان جي لاءِ بهتر آهي ، ان عمل کان جو اوهين دشمن سان ملو اوهين انهن جي ڪنڌن کي ڪپيو ۽ اهي اوهان جي ڪنڌن کي ڪپين . صحابه ڪرام عرض ڪيو چونه الله جا رسول ﷺ ! (ضرور ٻڌايو) پاڻ فرمايائون اهو عمل الله کي ياد ڪرڻ آهي .“

الترمذي : حديث نمبر 3377 ، صحيح ابن ماجه 2 / 316 صحيح الترمذي

139 / 3

رسول الله ﷺ جن فرمايو:

يَقُولُ اللَّهُ تَعَالَى أَنَا عِنْدَ ظَنِّ عَبْدِي بِي وَأَنَا مَعَهُ إِذَا ذَكَرَنِي فَإِنْ ذَكَرَنِي فِي نَفْسِهِ ذَكَرْتُهُ فِي نَفْسِي وَإِنْ ذَكَرَنِي فِي مَلَأٍ ذَكَرْتُهُ فِي مَلَأٍ خَيْرٍ مِنْهُمْ وَإِنْ تَقَرَّبَ إِلَيَّ بِشَبْرٍ تَقَرَّبْتُ إِلَيْهِ ذِرَاعًا وَإِنْ تَقَرَّبَ إِلَيَّ ذِرَاعًا تَقَرَّبْتُ إِلَيْهِ بَاعًا وَإِنْ أَتَانِي يَمْشِي أَتَيْتُهُ هَرَوَلَةً

” الله تعالى فرمائي توتہ : منهنجو پانهو منهنجي باري ۾ جيڪو گمان رکي ، آئون ان جي مطابق هوندو آهيان . جڏهن هو مون کي ياد ڪندو آهي ته آئون انهي سان گڏ هوندو آهيان ۽ هو جڏهن مون کي پنهنجي دل ۾ ياد ڪري ٿو ته آئون کيس پنهنجي دل ۾ ياد ڪريان ٿو ۽ جيڪڏهن هو مون کي ماڻهن جي ميڙ ۾ ياد ڪري ٿو آئون کيس انهي کان سني (ملائڪن) جي ميڙ ۾ ياد ڪندو آهيان ۽ جيڪڏهن هو مون کي هڪ پاڙيءَ برابر ويجهو ايندو آهي ته آئون ان کي پانه برابر ويجهو ايندو آهيان ۽ جيڪڏهن هو مون کي پانه برابر ويجهو ايندو ته آئون ان کي پرھ برابر ويجهو ايندو آهيان ۽ جيڪڏهن هو منهنجي لاءِ هلي ايندو آهي ته آئون ان لاءِ ڊوڙي ايندو آهيان .“

البخاري : حديث نمبر 7405

عبدالله بن بسر رضي الله عنه روايت ڪري ٿو ته هڪ شخص عرض ڪيو ، اي الله جا رسول ﷺ ! اسلام جا احڪام تمام گهڻا هجن جي ڪري مون تي گرا ٿي پيا آهن ، انهي لاءِ مون کي اهڙو عمل ڏسيو جنهن تي آئون عمل ڪريان . پاڻ ﷺ جن فرمايو ته :

لَا يَزَالُ لِسَانُكَ رَطْبًا مِنْ ذِكْرِ اللَّهِ

تنهنجي زبان هميشه الله جي ذڪر سان آلي ۽ تازي هجي .

الترمذي : حديث نمبر 3375 ابن ماجه صحيح الترمذي : 3 / 139 صحيح

ابن ماجه : 2 / 317

رسول الله ﷺ جن فرمايو :

« من قعد مقعدا لم يذكر الله فيه كانت عليه من الله ترة ، ومن اضطجع مضجعا لم

يذكر الله فيه كانت عليه من الله ترة »

” ڪوبه شخص اهڙي مجلس ۾ ويٺو جنهن ۾ هن الله جو ذڪر نه ڪيو ته اها مجلس انهي لاءِ الله جي طرفان نقصان جو سبب ٿيندي ۽ جيڪو به شخص ڪنهن ليٽڻ جي جڳهه تي لٽيو ۽ الله تعاليٰ جو ذڪر نه ڪيائين ته اها جڳهه الله جي طرفان ان جي لاءِ نقصان جو سبب ٿيندي.“

ابوداؤد : حديث نمبر 4856 ، صحيح الجامع : 5 / 342 .

رسول الله ﷺ جن جو فرمان آهي :

« ما جلس قوم مجلسا لم يذكروا الله فيه ، ولم يصلوا على نبيهم إلا كان عليهم ترة ،

فإن شاء عذبهم وإن شاء غفر لهم »

” جيڪا قوم اهڙي مجلس ۾ ويٺي جنهن ۾ هن الله جو ذڪر نه ڪيو نه ئي پنهنجي نبي ﷺ جن تي درود پڙهيائين ته اها مجلس ان قوم لاءِ نقصان جو ذريعو بڻبي ، الله چاهي ته انهن تي عذاب ڪري چاهي ته انهن کي معاف فرمائي.“

جامع الترمذي : حديث نمبر 3380 صحيح الترمذي : 3 / 140

رسول الله ﷺ جن جو فرمان آهي :

« ما من قوم يقومون من مجلس لا يذكرون الله فيه إلا قاموا عن مثل جيفة حمار وكان

لهم حسرة »

” جيڪي ماڻهو ڪنهن اهڙي محفل مان اٿن ٿا جنهن ۾ هنن الله جو ذڪر نه ڪيو آهي ته گڏهه جهڙي بدبودار شيءِ تان اٿن ٿا ۽ اها مجلس انهن لاءِ حسرت جو سبب بڻبي.“

ابوداؤد : حديث نمبر 4855 ، أحمد : 2 / 398 ، صحيح الجامع : 5 / 176 .

رسول الله ﷺ جن فرمايو ته :

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ قَرَأَ حَرْفًا مِنْ كِتَابِ اللَّهِ فَلَهُ بِهِ حَسَنَةٌ
وَالْحَسَنَةُ بِعَشْرِ أَمْثَالِهَا لَا أَقُولُ الْم حَرْفٌ وَلَكِنْ أَلِفٌ حَرْفٌ وَلامٌ حَرْفٌ وَمِيمٌ حَرْفٌ
”جيڪو شخص قرآن مجيد جو هڪ حرف تلاوت ڪري ٿو انهي لاءِ
هر هڪ اکر جي بدلي ۾ هڪ نيڪي آهي ۽ هڪ نيڪي انهي جهڙين
ڏهن نيڪين جي برابر آهي . آئون ائين نٿو چوان ته الم هڪ حرف
آهي بلڪه الف الڳ حرف آهي ، لام الڳ حرف آهي ۽ ميم الڳ حرف
آهي .“

جامع الترمذي : حديث نمبر 2910 ، صحيح الترمذي: 3 / 9 ، صحيح
الجامع الصغير: 5 / 340 .

سيدنا عقبه بن عامر رضي الله عنه فرمائي ٿو:
خَرَجَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَنَحْنُ فِي الصُّفَّةِ فَقَالَ أَيُّكُمْ يُحِبُّ أَنْ يَغْدُوَ
كُلَّ يَوْمٍ إِلَى بَطْحَانَ أَوْ إِلَى الْعَقِيقِ فَيَأْتِي مِنْهُ بِنَاقَتَيْنِ كَوْمَاوَيْنِ فِي غَيْرِ إِثْمٍ وَلَا قَطْعٍ
رَحِمٍ فَقُلْنَا يَا رَسُولَ اللَّهِ نَحِبُّ ذَلِكَ قَالَ أَفَلَا يَغْدُو أَحَدُكُمْ إِلَى الْمَسْجِدِ فَيَعْلَمُ أَوْ يَقْرَأُ
آيَتَيْنِ مِنْ كِتَابِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ خَيْرٌ لَهُ مِنْ نَاقَتَيْنِ وَثَلَاثٍ خَيْرٌ لَهُ مِنْ ثَلَاثٍ وَأَرْبَعٍ خَيْرٌ لَهُ
مِنْ أَرْبَعٍ وَمِنْ أَعْدَادِهِنَّ مِنَ الْإِبِلِ

” هڪ ڏينهن رسول الله ﷺ جن آيا ۽ اسين صفه جي چبوتري ۾ ويٺا
هئاسين ، فرمايائون ته اوهان مان ڪير آهي جيڪو چاهي ٿو ته هر روز
بطحان يا عقيق وادي ڏانهن وڃي ۽ اتان کان ٻه ٿلهن ٿوهن واريون
ڏاڇيون سواءِ ڪنهن گناه ۽ رشتي توڙڻ جي ڪاهي اچي ؟ اسان عرض
ڪيو ته اسان کي اها ڳالهه پسند آهي . پاڻ ﷺ جن فرمايو ته پوءِ اوهان
مان ڪوبه مسجد ڇو نٿو وڃي جو اتي ٻه آيتون سڪي يا تلاوت ڪري
اهو عمل هن لاءِ ٻه ڏاڇيون حاصل ڪرڻ کان وڌيڪ بهتر آهي ۽ ٽي
آيتون (سڪڻ يا تلاوت ڪرڻ) ٽن ڏاڇين ۽ چار آيتون (سڪڻ يا تلاوت

ڪرڻ) چارڏاڇيون حاصل ڪرڻ کان بهتر آهي ، انهيءَ طرح اٺن جو تعداد آيتن جي تعداد برابر رهندو. ” مسلم : حديث نمبر: 803

حمد ۽ ثنا، درود ۽ سلام، توبه ۽ استغفار جي فضيلت

حمد ۽ ثنا، تكبير ۽ لاله الا الله جي فضيلت :

رسول الله ﷺ جن فرمايو: ” ته جيڪو شخص ڏينهن ۾ هڪ

سؤد فعا پڙهي :

سُبْحَانَ اللَّهِ وَبِحَمْدِهِ

” الله پاڪ آهي پنهنجي سموري واکاڻ سان .“

ان جا گناه سمند جي جهاڳ برابر هوندا تڏهن به معاف ٿي ويندا آهن .“

البخاري : حديث نمبر 6405

رسول الله ﷺ جن فرمايو ته : ” جيڪو شخص (هڪ دفعو هيٺ

چاڻايل تسبيح) پڙهي ان شخص لاءِ جنت ۾ ڪجور جو هڪ وڻ

لڳايو ويندو آهي .“

سُبْحَانَ اللَّهِ الْعَظِيمِ وَبِحَمْدِهِ

” الله عظمت وارو پاڪ آهي پنهنجي سموري واکاڻ سان .“

الترمذي : حديث نمبر (3464) ، الحاكم 1 / 501 امام حاکم صحيح

چيو آهي ۽ امام ذهبي به سندس تائيد ڪئي آهي ، صحيح الجامع

حديث نمبر (6429) ، صحيح الترمذي 3 / 160 سلسله الاحاديث الصحيحة

حديث نمبر (64)

رسول الله ﷺ جن فرمايو ته: ” ٻه ڪلاما زبان تي هلڪا پر عملن جي

ترازو ۾ ڳرا ۽ الله کي تمام گهڻا محبوب آهن:

سُبْحَانَ اللَّهِ الْعَظِيمِ سُبْحَانَ اللَّهِ وَبِحَمْدِهِ

” الله پاڪ آهي پنهنجي سموري واکاڻ سان پاڪ آهي الله تمام گهڻي

عظمت وارو “ البخاري: حديث نمبر 6682

رسول الله ﷺ جن فرمايو :

” آئون هيٺيان ڪلما پڙهان ته اهو عمل مون کي دنيا جي انهن سڀني

شين کان محبوب آهي جن تي سج اڀري ٿو .“

سُبْحَانَ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ

” الله پاڪ آهي ، هر قسم جي واکاڻ الله جي لاءِ آهي ۽ الله کانسواءِ

ڪوبه برحق معبود نه آهي ۽ الله سڀ کان وڏو آهي .“

صحيح مسلم حديث نمبر 2695

هيٺيون ذڪر باقي رهڻ وارن نيڪ عملن مان آهي :

سُبْحَانَ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ

” الله پاڪ آهي ۽ هر قسم جي واکاڻ الله جي لاءِ آهي ۽ الله کانسواءِ

ڪوبه برحق معبود نه آهي ۽ الله سڀ کان وڏو آهي نه آهي برائي کان

بچڻ جي همت ۽ نه وري نيڪي ڪرڻ جي طاقت، سواءِ الله تعاليٰ جي

توفيق جي .“

مسند احمد : نمبر 513 ترتيب احمد شاکر هن جي سند صحيح آهي ، مجمع

الزوائد 1 / 297 ، ابن حجر رحمه الله بلوغ المرام ۾ ابو سعيد جي

روايت کي نسائي جي طرف منسوب ڪندي فرمايائون ته امام ابن

حبان ۽ امام حاکم هن کي صحيح چيو آهي ، سلسله الاحاديث

الصحيحه: حديث نمبر 3264

نبي ﷺ جن فرمايو ته : ” چار ٻول الله کي سڀ کان وڌيڪ محبوب

آهن انهن مان ڪوبه پهريائين پڙهيائين ته ڪو حرج نه آهي :

سُبْحَانَ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ

” الله پاڪ آهي ۽ سڀ تعريفون الله جي لاءِ آهن ۽ ان کان سواءِ ڪوبه

برحق معبود نه آهي ۽ الله سڀ کان وڏو آهي .“

مسلم: حديث نمبر 2137

نبي ﷺ جن فرمايو ته : جنهن به هي دعا ڏه پيرا پڙهي ڄڻ ته ان اسماعيل (عليه السلام) جي اولاد مان چار غلام آزاد ڪيا .
لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ
” الله تعالى کان سواءِ ڪوبه برحق معبود نه آهي ان لاءِ ئي بادا شاهي آهي ۽ ان لاءِ واکاڻ آهي ۽ هوهر شيءِ تي قدرت رکندڙ آهي .“

مسلم: حديث نمبر 2693

هڪ ڳوٺاڻو نبي ﷺ جن وٽ آيو عرض ڪيائين ته : اهڙو ذڪر ٻڌايو جيڪو آئون پڙهندو رهان پاڻ ﷺ جن فرمايو چؤ :
لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، اللَّهُ أَكْبَرُ كَبِيرًا وَالْحَمْدُ لِلَّهِ كَثِيرًا سُبْحَانَ اللَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ

” الله تعالى کان سواءِ ڪوبه برحق معبود نه آهي، الله سڀ کان وڏو آهي ۽ الله جي لاءِ ئي گهڻي کان گهڻي واکاڻ آهي ، الله پاڪ آهي سمورن جهانن جو پاڻهار آهي ، نه آهي برائي کان بچڻ جي همت ۽ نه وري نيڪي ڪرڻ جي طاقت، سواءِ الله غالب ۽ حڪمت واري جي توفيق جي .“

ڳوٺاڻي عرض ڪيو هي (واکاڻ جي ورڪا) ته منهنجي پاڻهار لاءِ آهي آئون پنهنجي حق ۾ ڪهڙن لفظن سان دعا گهران ؟

پاڻ ﷺ جن فرمايو: تون چئو ته : **اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي وَارْحَمْنِي وَاهْدِنِي وَارْزُقْنِي**
” اي الله! مون کي معاف فرما ۽ مون تي رحم فرما ۽ مون کي هدايت عطا فرما ۽ مون کي تندرستي عطا فرما ۽ مون کي رزق عطا فرما .“

مسلم: حديث نمبر 2696 ابوداؤد : حديث نمبر 832: ۾ هي لفظ آهن ته جڏهن ان ڳوٺاڻي پٺ ڏني نبي ﷺ جن فرمايو ته هن پنهنجا ٻئي هٿ خير

جڏهن ڪو شخص مسلمان ٿيندو هو ته نبي ﷺ جن کين نماز سيکاريندي کيس حڪم ڏيندا هئا ته هنن لفظن سان دعا گهرندو ره :

اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِيْ وَارْحَمْنِيْ وَاهْدِنِيْ وَعَافِنِيْ وَارْزُقْنِيْ

” اي الله! مون کي معاف فرمائ ۽ مون مٿي رحم فرمائ ۽ مون کي هدايت عطا فرمائ ۽ مون کي رزق عطا فرمائ.“

مسلم: حديث نمبر 2697 مسلم جي روايت ۾ هي لفظ آهن ته هي ڪلما تنهنجي لاءِ دنيا ۽ آخرت گڏ ڪندا.

نبي ﷺ جن فرمايو ته اي عبد الله بن قيس! چاٿون توکي جنت جي خزانن جو ڏس نه ڏيان؟ مون عرض ڪيو اي الله جا نبي ﷺ! چونه (بلڪل ڏس ڏيوم) پاڻ ﷺ جن فرمايو ته تون چؤ ته :

وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ

”نه آهي برائي ڪان بچڻ جي همت ۽ نه وري نيڪي ڪرڻ جي طاقت، سواءِ الله جي توفيق جي.“

البخاري : حديث نمبر 6409 ، مسلم: حديث نمبر 2704

نبي ﷺ جن جو فرمان آهي ته :

سڀ کان بهترين دعا آهي

الْحَمْدُ لِلَّهِ

” سڀ واکاڻ الله جي لاءِ ئي آهي.“

سڀ کان بهترين ذڪر آهي :

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ

” الله کان سواءِ ڪوبه برحق معبود نه آهي.“

الترمذي: حديث نمبر 3383 الحاكم: 1 / 503 امام حاکم هن کي صحيح

چيو آهي امام ذهبي سندن تائيد ڪئي آهي ، صحيح الجامع: 1 / 362 .

رسول الله ﷺ جن فرمايو ته: ” ڇا اوهين هرروز هڪ هزار نيڪيون ڪمائي نٿا سگهو؟ مجلس ۾ ويٺلن مان ڪنهن عرض ڪيو ته اسان مان ڪو هڪ هزار نيڪيون ڪيئن ڪمائي سگهي ٿو؟ پاڻ ﷺ جن فرمايو ته هرروز هزار پيرا سبحان الله پڙهي ته ان جي لاءِ هڪ هزار نيڪيون لکيون وينديون آهن ۽ هڪ هزار گناه بخشيا ويندا آهن.“

صحيح لمسلم: حديث نمبر 2698

رسول الله ﷺ جن تي درود موڪلڻ جي فضيلت

رسول الله ﷺ جن فرمايو ته: ” جيڪو شخص مون تي هڪ درود موڪليندو ته الله تعاليٰ ان تي ڏهه رحمتون نازل ڪندو.“

مسلم: حديث نمبر 408

رسول الله ﷺ جن فرمايو ته: ” منهنجي قبر کي ميلو جوهنڌ نه بنائجو ۽ مون تي درود موڪليو چو ته توهان جتي به هجو پر اوهان جو درود مون کي پهچي ٿو.“

ابوداؤد: حديث نمبر 2042 أحمد 2 / 367 علامه الباني هن روايت کي

صحيح چيو آهي

صحيح ابوداؤد 2 / 383

رسول الله ﷺ جن فرمايو ته: ” ڪنجوس آهي اهو انسان جنهن وٽ منهنجو ذڪر ٿيو پر ان مون تي درود نه پڙهيو.“

الترمذي: حديث نمبر 3546 ، صحيح الجامع : حديث نمبر (2878) ،

صحيح الترمذي: 3 / 177 .

نبي ﷺ جن فرمايو ته: ” الله تعاليٰ جا ڪجهه ملائڪ اهڙا آهن جيڪي زمين جو سير ڪندي منهنجي امت جو سلام مون تائين پهچائين ٿا.“

النسائي: حديث نمبر 1283، الحاكم: 2 / 421، علامه الباني هن روايت

کي صحيح چيو آهي: صحيح النسائي: 1 / 274

رسول الله ﷺ جن فرمايو ته: ”جڏهن ڪو شخص مون تي سلام

چوندو آهي ته الله تعاليٰ منهنجي روح کي واپس موٽائيندو آهي ته

جيئن آئون ان جي سلام جو جواب ڏيان.“

ابوداؤد: حديث 2041 علامه الباني هن روايت کي حسن قرار ڏنو آهي:

صحيح ابوداؤد: 1 / 383

مسنون درود

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ

إِنَّكَ حَمِيدٌ مَّجِيدٌ اللَّهُمَّ بَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا بَارَكْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ

وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ إِنَّكَ حَمِيدٌ مَّجِيدٌ

” اي الله! رحمت نازل فرمائ محمد ﷺ ۽ محمد ﷺ جن جي آل تي

جيئن تو رحمت نازل فرمائي ابراهيم عليه السلام ۽ ابراهيم عليه

السلام جي آل تي بيشڪ تون ساراهيل ۽ بزرگي وارو آهين .

اي الله! برڪت نازل فرمائ محمد ﷺ ۽ محمد ﷺ جن جي آل تي

جيئن تو برڪت نازل فرمائي ابراهيم عليه السلام ۽ ابراهيم عليه

السلام جي آل تي بيشڪ تون ساراهيل ۽ بزرگي وارو آهين .“

البخاري: حديث نمبر 3370

توبه ۽ استغفار

رسول الله ﷺ جن فرمايو ته: ” الله جو قسم! آئون ڏينهن ۾ ستر

دفعن کان وڌيڪ الله کان بخشش گهران ٿو ۽ ان جي اڳيان توبه ڪريان

ٿو.“

البخاري: حديث نمبر 6307

نبي ﷺ جن فرمايو ته: ” اي ماڻهو! الله کان پنهنجي گناهن جي بخشش گهرو آئون ڏينهن ۾ سو ڀيرا گناهن جي بخشش گهرندو آهيان.“
اگر مزني رضي الله عنه روايت ڪري ٿو رسول الله ﷺ جن فرمايو ته: ” منهنجي دل تي (الله جي ذڪر کان چند گهڙين لاءِ پل جي ڪري) پردو محسوس ڪندو آهيان، جڏهن ته آئون الله کان ڏينهن ۾ سو ڀيرا بخشش گهرندو آهيان.“

مسلم: حديث نمبر 2702

نبي ﷺ جن فرمايو ته: ” الله تعالى رات جي آخري پهر ۾ پانهي کي سڀ کان وڌيڪ ويجهو هوندو آهي، جيڪڏهن تون چاهين ٿو ته ان گهڙيءَ ۾ الله تعالى کي ياد ڪرڻ وارن مان ٿي وڃان، ته ٿي وڃ.“

الترمذي: حديث نمبر 3579، صحيح الترمذي: 3 / 183

نبي ﷺ جن فرمايو ته: ” پانهو پنهنجي رب کي سڀ کان وڌيڪ ويجهو سجدي جي حالت ۾ هوندو آهي ان ڪري سجدي ۾ گهڙي کان گهڙي دعا گهرندا ڪريو.“

مسلم: حديث نمبر 482

نبي ﷺ جن فرمايو ته: ” جيڪو هي دعا گهرندو آهي الله تعالى ان کي معاف ڪري ڇڏيندو آهي ڀلي اهو جهاد مان ڀڄي آيو هجي.“

أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ الْعَظِيمَ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ وَأَتُوبُ إِلَيْهِ

” آئون ان الله کان بخشش گهران ٿو جنهن کان سواءِ ڪوبه برحق معبود نه آهي جيڪو زندهه ۽ ڪائنات جو نگران آهي آئون انهيءَ جي درتي توبه تائب ٿيان ٿو.“

ابوداؤد: حديث نمبر 1517، الترمذي: 5 / 569 امام حاکم هن روايت کي صحيح چيو آهي امام ذهبي سندس تائيد ڪئي آهي 1 / 511 ۽ علامه الباني به صحيح چيو آهي صحيح الترمذي 3 / 182 هتي هن دعا جي فقط زباني ادائگي مقصود نه آهي بلڪ دعا جي لفظن جي معنيٰ کي

روح ۽ دل جي گهرائين سان محسوس ڪندي هميشه جي لاءِ توبه ڪري

سمهڻ ۽ جاڳڻ وقت دعائون

سمهڻ وقت دعائون:

1 سورت آلر السجده ۽ سورت تبارڪ الذي بيده الملك پڙهجي

صحيح الجامع: 4 / 255 الترمذي: حديث نمبر 3404

2 هت جون ٻئي تريون ملائي سورت الاخلاص، سورت الفلق، سورت

الناس پڙهي هتن تي قوڪجي ۽ هت جسر جي جنهن حصي پهچي

سگهن، ان حصي تي ڦيرائي، مٿي، منهن ۽ جسر جي اڳئين حصي کان

شروع ڪري، ان طرح تي پيرا ڪري .

بخاري: حديث نمبر 5017

3 جڏهن توهان بستري تي پهچو ته آية الڪرسي مڪمل پڙهو ائين

ڪرڻ سان الله جي طرفان هڪ حفاظت ڪندڙ ملائڪ مقرر ٿي ويندو

۽ صبح تائين شيطان اوهان جي ويجهو نه اچي سگهندو

صحيح البخاري : حديث نمبر 5010

4 جيڪو شخص هيٺ ڏنل ٻه آيتون رات جي وقت پڙهندو ته اهي ان

جي لاءِ ڪافي رهنديون :

أَمَّنَ الرَّسُولُ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْهِ مِنْ رَبِّهِ وَالْمُؤْمِنُونَ كُلٌّ آمَنَ بِاللَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ لَّا

نُفِرَقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِنْ رُسُلِهِ وَقَالُوا سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا غُفْرَانَكَ رَبَّنَا وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ لَّا يُكَلِّفُ اللَّهُ

نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا لَهَا مَا كَسَبَتْ وَعَلَيْهَا مَا اكْتَسَبَتْ رَبَّنَا لَّا تُؤَاخِذُنَا إِن نَسِينَا أَوْ أَخْطَأْنَا

رَبَّنَا وَلَا تَحْمِلْ عَلَيْنَا إصْرًا كَمَا حَمَلْتَهُ عَلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِنَا رَبَّنَا وَلَا تُحَمِّلْنَا مَا لَّا طَاقَةَ

لَنَا بِهِ وَاعْفُ عَنَّا وَاعْفِرْ لَنَا وَارْحَمْنَا أَنْتَ مَوْلَانَا فَانصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ

” رسول جيڪي ڪجهه ڏانهس سندس رب جي طرفان نازل ڪيو ويو

اهي ان تي ايمان آندو ۽ سڀئي مؤمن الله تي، ملائڪن تي، ڪتابن

تي ۽ رسولن تي ايمان رکن ٿا ته ۽ چون ٿا ته اسين سندس رسولن مان

ڪنهن هڪ جي مڃڻ ۾ فرق نٿا ڪريون ۽ چون ٿا ته اي رب اسان جا !
اسان ٻڌو ۽ مڃيو ۽ اسين تنهنجي بخشش گهرون ٿا ۽ تنهنجي طرف ئي
موٽڻو آهي . الله تعاليٰ ڪنهن جان کي پابند نٿو ڪري مگر ان جي وس
آهر، جيڪي هن ڪمايو ان جو فائدو ان جي لاءِ آهي ۽ جيڪي ڪجهه
برائي ڪيائين ان جو گهاتو به مٿس آهي اي رب اسانجا ! اسان جي پڪڙ
نه ڪجانءِ جيڪڏهن اسان وساريون يا خطا ڪئون . اي رب اسان جا !
اسان جي مٿان اهڙو بار نه رک جيڪو اسان کان اڳين تي رکيئي ۽ اسان
کي اهڙو بار نه ڪٽاءِ جنهن جي اسان کي طاقت نه هجي ۽ اسان کي معاف
فرمائ ۽ اسان تي رحم فرمائ، تون ئي اسان جو ڌڻي آهين ۽ اسان جي
ڪافرن جي ٽولي جي مقابلي ۾ مدد فرمائ .“

البقرة : 285 - 286 البخاري : حديث نمبر 5009

5 جيڪو شخص رات جو سمهڻ جي وقت

33 دفعا سبحان الله (الله پاڪ آهي) .

33 دفعا الحمد لله (سڀ تعريف الله جي لاءِ آهي) .

33 دفعا الله اڪبر (الله سڀ کان وڏو آهي) .

چونڊو ته اهو عمل انهي لاءِ هڪ نوڪر جي هجڻ کان وڌيڪ بهتر آهي .

صحيح لمسلم: حديث نمبر 2727

6 بستري تي ليٽڻ کان پهرين ان کي چڱي طرح چنڊي صاف ڪيو

وڃي ساڄي پاسي پرليٽي ۽ ساڄي ڳل جي هيٺيان ساڄو هٿ رکي هي

دعا پڙهي :

بِسْمِكَ اللَّهُمَّ أَمُوتُ وَأَحْيَا

”اي الله! تنهنجي ئي نالي سان جيئان ۽ ميران ٿو.“

البخاري : حديث نمبر 6320

7 جيڪڏهن اوهان مان ڪو شخص بستري تان اٿي هليو وڃي ۽ ٻيهر

موٽي اچي ته ان کي ٽي ڀيرا چنڊي ۽ بسم الله چوي، ٽي سگهي ٿو ته

هن جي وڃڻ کانپوءِ بستري تي ڪا شيءِ آئي هجي ۽ جڏهن لپتي ته هيءَ دعا پڙهي :

بِاسْمِكَ رَبِّ وَضَعْتُ جَنْبِي وَبِكَ أَرْفَعُهُ إِنْ أَمْسَكَتَ نَفْسِي فَأَرْحَمَهَا وَإِنْ أَرْسَلْتَهَا فَاحْفَظْهَا بِمَا تَحْفَظُ بِهِ عِبَادَكَ الصَّالِحِينَ

”منهنجا رب! تنهنجي ئي نالي سان پنهنجي پاسي کي رکيم ۽ تنهنجي ئي نالي سان انهيءَ کي کڻندس جيڪڏهن تو منهنجي جان کي روڪي ورتو ته مٿس رحم ڪجانءِ ۽ جيڪڏهن کيس واپس ڇڏين ته سندس ائين حفاظت ڪجانءِ جيئن تون پنهنجي نيڪ ٻانهن جي حفاظت ڪندو آهين.“

البخاري: حديث نمبر 6320

8 **اللَّهُمَّ** إِنَّكَ خَلَقْتَ نَفْسِي وَأَنْتَ **تَوَفَّاهَا**، لَكَ مَمَاتُهَا وَمَحْيَاهَا إِنْ أَحْيَيْتَهَا فَاحْفَظْهَا وَإِنْ أَمَتَهَا فَاعْفِرْ لَهَا، **اللَّهُمَّ** أَسْأَلُكَ الْعَافِيَةَ

مسلم: حديث نمبر 2712 ، مسند أحمد : 2 / 79

”اي الله! تو منهنجي جان کي خلقيو ۽ تون کيس موت ڏيندين ، تنهنجي ئي اختيار ۾ انهيءَ جي زندگي ۽ موت آهي جيڪڏهن کيس جيئارين ته سندس حفاظت فرمائجانءِ جيڪڏهن کيس مارين ته کيس بخش فرمائجانءِ ، اي الله! آئون توکان عافيت گهران ٿو.“

9 **اللَّهُمَّ** أَسَلَمْتُ نَفْسِي إِلَيْكَ وَفَوَّضْتُ أَمْرِي إِلَيْكَ وَأَلْجَأْتُ ظَهْرِي إِلَيْكَ رَهْبَةً وَرَغْبَةً إِلَيْكَ لَا مَلْجَأَ وَلَا مَنَاجَا مِنْكَ إِلَّا إِلَيْكَ آمَنْتُ بِكِتَابِكَ الَّذِي أَنْزَلْتَ وَبِنَبِيِّكَ الَّذِي أَرْسَلْتَ

”اي الله! تنهنجي ثواب جي نيت رکندي، تنهنجي عذاب کان ڊڄندي، مون پنهنجي نفس کي تنهنجو فرمانبردار بڻايو ۽ پنهنجو معاملو تنهنجي سپرد ڪيم، تنهنجي طرف ئي پنهنجو رخ ڦيريم، پنهنجي پٺ تنهنجي اڳيان ئي جهڪايم، تو سواءِ نه ڪا پناهه گاهه آهي ، نه وري

چوٽڪاري جي جڳهه، تنهنجي ان ڪتاب تي ايمان آندڙ جيڪو تو نازل فرمايو ۽ ان نبيءَ تي جنهن کي تو رسول بڻائي موڪليو.“

البخاري: حديث نمبر 6313، مسلم: حديث نمبر 2710

10 جڏهن رسول ﷺ جن سمهڻ جو ارادو ڪندا هئا ته پنهنجو ساڄو هٿ ساڄي ڳل جي هيٺيان رکندا هئا ۽ هيءَ دعا ٿي دفعا پڙهندا هئا:

اللَّهُمَّ قِنِي عَذَابَكَ يَوْمَ تَبْعَثُ عِبَادَكَ

”اي الله! مون کي پنهنجي عذاب کان بچاءَ، جنهن ڏينهن تون پنهنجي ٻانهن کي (عملن جي حساب ڪتاب لاءِ قبرن مان) اٿاريندي.“

ابوداؤد: حديث نمبر 5045 صحيح الترمذي: 3 / 143

11 اللَّهُمَّ فَاطِرَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ عَالِمَ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ رَبُّ كُلِّ شَيْءٍ

وَمَلِيكُهُ أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ نَفْسِي وَمِنْ شَرِّ الشَّيْطَانِ وَشَرِّهِ وَأَنْ أَقْتَرِفَ عَلَى نَفْسِي سُوءًا أَوْ أَجْرَهُ إِلَى مُسْلِمٍ

”اي الله! ڳجهه ۽ ظاهر جا ڄاڻندڙ! زمين ۽ آسمان جا خلقيندڙ! هر شيءِ جا پالڻهار ۽ بادشاهه! آئون گواهي ڏيان ٿو ته توکان سواءِ ڪوبه برحق معبود نه آهي، آئون تنهنجي پناهه گهران ٿو شيطان جي برائي کان، ان جي شرڪ کان ۽ تنهنجي پناهه گهران ٿو هن ڳالهه کان ته آئون پنهنجي جان کي ڪنهن برائي ۾ مبتلا ڪريان يا ڪنهن مسلمان سان برائي ڪريان.“

ابوداؤد: حديث نمبر 5083 جامع ترمذي: حديث نمبر 3392، صحيح

الترمذي: 3 / 142

12 الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَطْعَمَنَا وَسَقَانَا وَكَفَانَا وَأَوَانَا فَكَمْ مِمَّنْ لَا كَافِيَ لَهُ وَلَا مُؤْوِيَّ

”هر قسم جي تعريف ان الله جي لاءِ جنهن اسان کي ڪاريو ۽ پياريو ۽ اسان کي ڪافي ٿيو ۽ اسان کي جڳهه ڏنائين حالانڪ ڪيترائي اهڙا به انسان آهن جن جون ڪو ڪفايت ڪندڙ آهي ۽ نه نڪاڻو ڏيندڙ.“

مسلم: حديث نمبر 2715

13 **اللَّهُمَّ** رَبَّ السَّمَاوَاتِ وَرَبَّ الْأَرْضِ وَرَبَّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ رَبَّنَا وَرَبَّ كُلِّ شَيْءٍ فَالِقَ الْحَبِّ وَالنَّوَى وَمُنزِلَ التَّوْرَةِ وَالْإِنْجِيلِ وَالْفُرْقَانِ أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ كُلِّ شَيْءٍ أَنْتَ آخِذٌ بِنَاصِيَتِهِ **اللَّهُمَّ** أَنْتَ الْأَوَّلُ فَلَيْسَ قَبْلَكَ شَيْءٌ وَأَنْتَ الْآخِرُ فَلَيْسَ بَعْدَكَ شَيْءٌ وَأَنْتَ الظَّاهِرُ فَلَيْسَ فَوْقَكَ شَيْءٌ وَأَنْتَ الْبَاطِنُ فَلَيْسَ دُونَكَ شَيْءٌ اقْضِ عَنَّا الدَّيْنَ وَأَغْنِنَا مِنَ الْفَقْرِ

” اي الله! استن آسمانن جا پالطهار ۽ زمينن جا پالطهار! عظيم عرش جا ڌڻي! اي پالطهار اسانجا! اي داڻي ۽ ڪڪڙي کي چيرڻ وارا! اي تورات، انجيل ۽ قرآن جا نازل فرمائيندڙ! آئون هران شيءِ جي برائي کان تنهنجي پناه گهران ٿو جنهن جي پيشاني کي تون پڪڙيندڙ آهين. اي الله! تون ئي اول آهين توکان پهريائين ڪابه شيءِ نه آهي، تون ئي آخر آهين، توکان پوءِ ڪابه شيءِ نه آهي، تون ئي ظاهر آهين، توکان مٿي ڪابه شيءِ نه آهي، تون گجهو آهين، توکان ڪابه شيءِ لڪيل نه آهي، اسان جي طرفان قرض کي ادا فرمائ ۽ سان کي شاهوڪار ڪر ۽ فقيري کان بچاءُ.“

مسلم: حديث نمبر 2713

رات جو پاسو بدلائڻ جي دعا

لا إله إلا الله الواحد القهار، رب السماوات والأرض وما بينهما العزيز الغفار
” الله کان سواءِ ڪوبه برحق معبود نه آهي، هو اڪيلو، زبردست، آسمانن ۽ زمينن ۽ پنهني جي درميان وارن جو ڌڻي، غالب ۽ گهڻو معاف ڪندڙ آهي.“

الحاڪم: 1 / 540 امام حاڪم صحيح قرار ڏنو آهي ۽ امام ذهبي سندس تائيد ڪئي آهي، صحيح الجامع: 4 / 213.

ننڍ دوران گهٻراهت ۽ وحشت جي دعا

أَعُوذُ بِكَلِمَاتِ اللَّهِ التَّامَّاتِ مِنْ غَضَبِهِ وَعِقَابِهِ وَشَرِّ عِبَادِهِ وَمِنْ هَمَزَاتِ الشَّيَاطِينِ وَأَنْ يَخْضَرُونَ

”الله جي مڪمل ڪلمن جي ذريعي سان پناه گهران ٿو سندس ناراضگي ۽ سزا کان ۽ سندس ٻانهن جي برائي کان ۽ وجهڻ شيطانن جي وسوسن کان ۽ هن ڳالهه کان جو اهي مون وٽ اچن.“
ترمذي : حديث نمبر: 3528، صحيح الترمذي: 3 / 171 .

سنو يا برو خواب ڏسڻ وقت ڇا ڪجي ؟

سنو خواب الله تعاليٰ جي طرفان هوندو آهي جيڪو شخص سنو خواب ڏسي ان کي الله تعاليٰ جي واکاڻ بيان ڪرڻ گهرجي ۽ پنهنجي دلي دوستن (يا خير خواهن) کانسواءِ ڪنهن سان بيان نه ڪري .

صحيح البخاري: حديث نمبر 6585

برو خواب ڏسي ته ڪا ٻي طرف تي دفعا ٽڪي .

مسلم: حديث نمبر 2263

شيطان ۽ ڏنل خواب جي برائي کان الله جي پناه طلب ڪري .

مسلم: حديث نمبر 2263

برو خواب ڪنهن سان بيان نه ڪري .

مسلم: حديث نمبر 2263

جنهن پاسي پر لپٽيل هجي ، ان کي بدلائي ڇڏي .

مسلم: حديث نمبر 2263

جيڪڏهن چاهي ته اتي نماز پڙهي .

مسلم: حديث نمبر 2263

نند دوران جاڳڻ وقت دعا

جنهن شخص رات جو ڪنهن وقت جاڳي هيٺين ڪلمن جو ورد ڪيو ته ان کي بخشيو ويندو ، جيڪڏهن وضو ڪري نماز پڙهي ته ان جي نماز قبول ڪئي ويندي .

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ سُبْحَانَ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ رَبِّ اغْفِرْ لِي

” الله تعالى کان سواءِ ڪوبه برحق معبود نه آهي ، ان لاءِ ئي بادشاهي آهي ۽ ان لاءِ واکاڻ آهي هر شيءِ تي قدرت رکندڙ آهي . الله پاڪ آهي ۽ هر قسم جي واکاڻ الله جي لاءِ آهي ۽ الله کانسواءِ ڪوبه برحق معبود نه آهي ۽ الله سڀ کان وڏو آهي ۽ نه آهي برائي کان بچڻ جي همت ۽ نه وري نيڪي ڪرڻ جي طاقت ، سواءِ بلند ۽ عظمت واري الله جي توفيق جي ، اي رب منهنجا ! مون کي بخش فرما .“

سنن ابن ماجه : حديث نمبر 3878

نند مان جاڳڻ وقت جون دعائون

1 الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَحْيَانَا بَعْدَ مَا أَمَاتَنَا وَإِلَيْهِ النُّشُورُ

مسلم حديث نمبر: 2713

” سڀ واکاڻ الله جي لاءِ آهي جنهن اسان کي مارڻ کان پوءِ زنده ڪيو ۽ ان جي طرف ئي موٽڻو آهي .“

2 الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي عَافَانِي فِي جَسَدِي وَرَدَّ عَلَيَّ رُوحِي وَأَذِنَ لِي بِذِكْرِهِ

” هر قسم جي واکاڻ الله تعالى جي لاءِ خاص آهي جنهن مون کي جسماني عافيت ۽ صحتمندي ڏني . مون تي منهنجي روح کي واپس ڪيائين ۽ مون کي سندس ذڪر ڪرڻ جي توفيق ڏنائين .“

الترمذي: حديث نمبر 3401، صحيح الترمذي: 3 / 144 .

3 إِنَّ فِي خَلْقِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاخْتِلَافِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ لآيَاتٍ لِّأُولِي الْأَلْبَابِ (190) الَّذِينَ يَذْكُرُونَ اللَّهَ قِيَامًا وَقُعُودًا وَعَلَىٰ جُنُوبِهِمْ وَيَتَفَكَّرُونَ فِي خَلْقِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ رَبَّنَا مَا خَلَقْتَ هَذَا بَاطِلًا سُبْحَانَكَ فَقِنَا عَذَابَ النَّارِ (191) رَبَّنَا إِنَّكَ مَنْ تَدْخِلِ النَّارَ فَقَدْ أَخْزَيْتَهُ وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ أَنْصَارٍ (192) رَبَّنَا إِنَّا سَمِعْنَا مُنَادِيًا يُنَادِي لِلإِيمَانِ أَنْ آمِنُوا بِرَبِّكُمْ فَآمَنَّا رَبَّنَا فَاغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَكَفِّرْ عَنَّا سَيِّئَاتِنَا وَتَوَفَّنَا مَعَ الْأَبْرَارِ (193) رَبَّنَا وَآتِنَا مَا وَعَدْتَنَا عَلَىٰ رُسُلِكَ وَلَا تُخْزِنَا يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِنَّكَ لَا تُخْلِفُ الْمِيعَادَ (194) فَاسْتَجَابَ لَهُمْ رَبُّهُمْ أَنِّي لَا أُضِيعُ عَمَلَ عَامِلٍ مِنْكُمْ مِنْ ذَكَرٍ أَوْ أُنْثَىٰ بَعْضُكُمْ مِنْ بَعْضٍ فَالَّذِينَ هَاجَرُوا وَأُخْرِجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ وَأُوذُوا فِي سَبِيلِي وَقَاتَلُوا وَقُتِلُوا لَأُكَفِّرَنَّ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ وَلَأُدْخِلَنَّهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ ثَوَابًا مِنْ عِنْدِ اللَّهِ وَاللَّهُ عِنْدَهُ حُسْنُ الثَّوَابِ (195) لَا يَغْرَثُكَ تَقَلُّبُ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي الْبِلَادِ (196) مَتَاعٌ قَلِيلٌ ثُمَّ مَاوَاهُمْ جَهَنَّمَ وَبِئْسَ الْمِهَادُ (197) لَكِنَّ الَّذِينَ اتَّقَوْا رَبَّهُمْ لَهُمْ جَنَّاتٌ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا نُزُلًا مِنْ عِنْدِ اللَّهِ وَمَا عِنْدَ اللَّهِ خَيْرٌ لِلْأَبْرَارِ (198) وَإِنَّ مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ لَمَنْ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَمَا أُنزِلَ إِلَيْكُمْ وَمَا أُنزِلَ إِلَيْهِمْ خَاشِعِينَ لِلَّهِ لَا يَشْتُرُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ ثَمَنًا قَلِيلًا أُولَٰئِكَ لَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ إِنَّ اللَّهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ (199) يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اصْبِرُوا وَصَابِرُوا وَرَابِطُوا وَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ (200)

ترجمو: بيشڪ زمين ۽ آسمان جي پيدائش ۽ رات ڏينهن جي اچڻ وڃڻ ۾ عقل وارن لاءِ نشانيون آهن. اهي جيڪي الله کي ياد ڪن ٿا بيٺي ، ويٺي ۽ پنهنجن پاسن ڀر ۽ سوچ ۽ ويچار ڪن ٿا آسمان ۽ زمين جي پيدائش ۾ ۽ (چون ٿا) اي رب اسان جا! جنهن کي توپيدا ڪيو آهي اهو اجايون آهي تون پاڪ آهين سواسان کي دوزخ جي عذاب کان بچاءِ. اي اسان جا رب! جنهن کي تودوزخ ۾ وڌو تنهن کي تو بي شڪ خوار ڪيو ۽ ظالمن جو ڪوبه مدد گار نه آهي. اي اسان جا رب! اسان ٻڌو هڪ پڪارڻ واري کي جيڪو پڪاري ٿو ايمان آڻڻ جي لاءِ ته پنهنجي

رب تي ايمان آڻيوسو اسان ايمان آندو اي اسان جا رب ! اسان کي بخش فرمائ اسانجا گناه ميٽي ڇڏ ۽ نيڪ ماڻهن سان گڏ موت ڏي بيشڪ تون وعدي خلافي نٿو ڪرين پوءِ سندن رب انهن لاءِ دعا قبول ڪئي ته آئون توهان مان ڪنهن عمل ڪندڙ جو عمل ضايع نه ڪندس خواه مرد هجي يا عورت ۽ پاڻ ۾ اوهين هڪ ٻي مان آهيو . پوءِ جن هجرت ڪئي ۽ پهنجي گهرن مان ڪڍيا ويا ۽ منهنجي راه ۾ ڏکوڻيا ويا ۽ لڙيا ۽ ماري ويا ، آئون ضرور انهن جون برائون مٽائيندس ۽ ضرور انهن کي باغن ۾ داخل ڪندس جن جي هيٺيان نهرون وهن ٿيون ، اهو بدلو الله جي طرفان آهي ۽ الله تعاليٰ وٽ سهڻو بدلو آهي . توکي ڪفرن جي شهر ۾ ڦير گهير ڏوڪي ۾ نه وجهي ، اهو ٿورو سامان آهي پوءِ آخرنڪاڻو انهن جوجهنر آهي ۽ اها ڏاڍي بري جاءِ آهي . پر جيڪي پهنجي رب کان ڊنا ، انهن جي لاءِ عمدا باغ آهن جن جي هيٺيان نهرون وهن ٿيون هميشه ان ۾ رهندڙ هوندا . اها الله جي طرفان مهماني آهي ۽ جيڪي ڪجهه الله وٽ نيڪن لاءِ سو پلو آهي بيشڪ الله جلد حساب وٺندڙ آهي ۽ بي شڪ اهل ڪتاب مان ڪي اهڙا به آهن جيڪي الله تي ۽ جيڪي اوهان ڏي نازل ڪيو ويو آهي ۽ جيڪي ڏانهن نازل ڪيو ويو آهي ان تي ايمان رکن ٿا ، الله جي لاءِ عاجزي ڪندڙ ، ڊڄندڙ آهن الله تعاليٰ جي آيتن تي ٿوروملهه نٿا وٺن اهي آهن جن لاءِ انهن جو اجر سندس رب وٽ آهي بيشڪ الله تعاليٰ جلدي حساب ڪندڙ آهي . اي ايمان وارو! صبر ڪريو ۽ ٻين کي صبر سيکاريو ۽ ڪرايو ۽ الله کان ڊڄندا رهو تان ته اوهين ڪامياب ٿيو .“

آل عمران 190_200 ، صحيح البخاري : حديث نمبر 2570

پاڪائي ، پانگ ۽ نماز
بيت الخلا ۾ داخل ٿيڻ جي دعا

[بسم الله] **اللَّهُمَّ** إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْخُبْثِ وَالْخَبَائِثِ

” الله جي نالي سان (داخل ٿيان ٿو) اي الله! آئون تنهنجي پناه ۾ اچان
ٿو ناپاڪ جنن ۽ جنڻين کان .“

البخاري: حديث نمبر 142

بيت الخلا مان نڪرڻ جي دعا

غُفْرَانِكَ

” اي (الله ! آئون) تنهنجي بخشش جو طلبگار آهيان .“

الترمذي : حديث نمبر 7

مسجد ڏانهن وڃڻ جي دعا

« اللهم اجعل في قلبي نورا وفي لساني نورا، وفي سمعي نورا ، وفي بصري نورا ، ومن فوقي نورا ، ومن تحتي نورا ، وعن يميني نورا ، وعن شمالي نورا ، ومن أمامي نورا ، ومن خلفي نورا ، واجعل في نفسي نورا ، وأعظم لي نورا، وعظم لي نورا ، واجعل لي نورا ، واجعلني نورا ، اللهم أعطني نورا ، واجعل في عصبي نورا ، وفي لحمي نورا ، وفي دمي نورا ، وفي شعري نورا ، وفي بشري نورا »

” اي الله! منهنجي دل ۾ نور پيدا فرمائ ۽ منهنجي زبان ۽ ڪنن ۾ نور پيدا فرمائ ۽ اکين ۾ نور پيدا فرمائ ۽ منهنجي هيٺان ۽ مٿان کان نور پيدا فرمائ، ساڄي ۽ کاڀي کان نور پيدا فرمائ ۽ منهنجي اڳيان نور پيدا فرمائ ۽ منهنجي پويان کان نور پيدا فرمائ ۽ منهنجي جان ۾ به نور پيدا فرمائ ۽ مون کي وڏو ۽ عظمت ڀريو نور عطا فرمائ منهنجي لاءِ (هر طرف) نور پيدا فرمائ ۽ مون کي سراپا نور بڻاءِ اي الله! مون کي نور عطا فرمائ ، منهنجي جوڙن ۾ نور عطا فرمائ منهنجي گوشت ۾ ۽ منهنجي رت ۾ نور پيدا فرمائ ۽ منهنجي وارن ۾ نور پيدا فرمائ ۽ منهنجي ڪل ۾ نور پيدا فرمائ اي الله! منهنجي لاءِ منهنجي قبر کي نور بڻاءِ ۽ منهنجي هڏن کي نور بڻاءِ ۽ منهنجي نور ۾ واڌارو فرمائ ۽ منهنجي نور ۾ واڌارو ، ۽ منهنجي نور ۾ واڌارو ۽ مون کي نورن مٿان نور عطا فرمائ .“

مسلم حديث نمبر 763 فتح الباري 11 / 118 ۾ ابن حجر رحمه الله هن کي ابن ابي عاصم جي ڪتاب ڪتاب الدعاء جي حوالي سان ذڪر ڪندي فرمائين ٿا ته مختلف روايتن مان پنجويھ شيون ثابت ٿين ٿيون -

مسجد ۾ داخل ٿيڻ جي دعا

أَعُوذُ بِاللَّهِ الْعَظِيمِ وَبِوَجْهِهِ الْكَرِيمِ وَسُلْطَانِهِ الْقَدِيمِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بسم الله , والصلاة والسلام على رسول الله اللهم افتح لي أبواب رحمتك .

” آئون الله عظيمت واري جي ۽ ان جي عزت واري چھري جي ۽ ان جي هميشگي واري بادشاهت جي پناه گھران ٿو شيطان تڙيل کان ، الله جي نالي سان (آئون داخل ٿيان ٿو) ۽ درود ۽ سلام هجن الله جي رسول ﷺ جن تي اي الله ! منهنجي لاءِ پنهنجي رحمت جا دروازا کولي ڇڏ .“

ابوداؤد: حديث نمبر 465 , صحيح الجامع: حديث نمبر 4591 ,

ابن سني هن کي روايت ڪيو آهي : حديث نمبر 88 , علامه الباني هن هن روايت کي صحيح چيو آهي -

مسلم 1 / 494 . ابن ماجه : حديث نمبر 771_773 ۾ فاطمه رضي الله عنها جي روايت ۾ هي لفظ آهن « اللهم اغفر لي ذنوبي وافتح لي أبواب رحمتك » انهن کي علامه الباني شواهد جي ڪري صحيح قرار ڏنو آهي ڏسندا : صحيح ابن ماجه 1 / 128 - 129 .

مسجد مان نڪرڻ جي دعا

« بسم الله والصلاة والسلام على رسول الله , اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ مِنْ فَضْلِكَ , اللهم

اعصمني من الشيطان الرجيم »

”الله جي نالي سان (آئون نڪران ٿو) درود ۽ سلام هجي رسول ﷺ جن تي اي الله ! آئون توکان تنهنجي خصوصي باجهه جو سوال ڪريان ٿو ، اي الله ! مونکي شيطان تڙيل کان پنهنجي پناه ۾ رک .“

حوالي لاء اڳين حديث جا حوالا ڏسندا البتہ اللہم اعصمني من
الشیطان الرجیم « جا لفظ ابن ماجہ جا آھن صحیح ابن ماجہ 22\1 .

وضو کان پھرين جي دعا

« بسم الله »

” الله جي نالي سان (وضو ڪريان ٿو) “

ابوداؤد : حديث نمبر 101 تفصيل لاءِ ڏسندا : إرواء الغلیل 1 / 122

وضو کان پوءِ جون دعائون

أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ

” آئون گواهي ڏيان ٿو ته الله کان سواءِ ڪوبه سچو معبود نه آهي ۽ هو
اڪيلو آهي ، جنهن جو ڪوبه شريڪ ناهي ۽ آئون گواهي ٿو ڏيان ته
محمد ﷺ جن الله جا پانها ۽ سندس رسول آهن . “

مسلم: حديث نمبر 234

اللَّهُمَّ اجْعَلْنِي مِنَ التَّوَّابِينَ وَاجْعَلْنِي مِنَ الْمُتَطَهِّرِينَ

” اي الله! مون کي توبه ڪرڻ وارن مان بڻاءِ ۽ مون کي پاڪ صاف
رهڻ وارن مان بڻاءِ . “

الترمذي : حديث نمبر 55 ، صحيح الترمذي : 1 / 18 .

« سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ ، أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ ، أَسْتَغْفِرُكَ وَأَتُوبُ إِلَيْكَ

” اي الله! تون پنهنجي سمورين سارهن سميت پاڪ آهين ، آئون
گواهي ڏيان ٿو ته توکان سواءِ ڪوبه سچو معبود نه آهي ، توکان ئي
بخشش گهران ٿو ۽ تنهنجي ئي اڳيان توبه تائب ٿيان ٿو . “

عمل اليوم والليله للنسائي ص 173 تفصيل لاءِ ڏسندا : إرواء الغلیل 1 / 1

135 و 94 / 2 .

بانگ

جيڪا بانگ بلال □ ڏيندا هئا ان جا لفظ هي آهن :

اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ، اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ

أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ
أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ
أَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ
أَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ
حَيَّ عَلَى الصَّلَاةِ حَيَّ عَلَى الصَّلَاةِ
حَيَّ عَلَى الْفَلَاحِ حَيَّ عَلَى الْفَلَاحِ
اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ
لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ

”الله سپ کان وڏو آهي ، الله سپ کان وڏو آهي ، الله سپ کان وڏو آهي ، الله سپ کان وڏو آهي . آئون گواهي ڏيان ٿو ته الله کان سواءِ ڪوبه برحق معبود نه آهي ، آئون گواهي ڏيان ٿو ته الله کان سواءِ ڪوبه برحق معبود نه آهي ، آئون گواهي ڏيان ٿو ته محمد ﷺ جن الله جا رسول آهن ، آئون گواهي ڏيان ٿو ته محمد ﷺ جن الله جا رسول آهن . اچونماز ڏانهن ، اچونماز ڏانهن . اچو ڪاميابي ڏانهن ، اچو ڪاميابي ڏانهن . الله سپ کان وڏو آهي ، الله سپ کان وڏو آهي ، الله سپ کان وڏو آهي .“

ابوداؤد: حديث نمبر 499

بيٺي ٻانگ

هن کي دهري يا ترجيع واري ٻانگ به چيو ويندو آهي .
سيدنا ابو محذوره □ کي رسول الله ﷺ جن ٻانگ جو جيڪو طريقو
سيڪاريو اهو هن طرح آهي :

اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ،
اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ

”الله سپ کان وڏو آهي ، الله سپ کان وڏو آهي ، الله سپ کان وڏو آهي ، الله سپ کان وڏو آهي .“

پوءِ هلڪي آواز ۾ چوي

أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ

أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ

” آئون گواهي ڏيان ٿو ته الله کان سواءِ ڪوبه برحق معبود نه آهي ،

آئون گواهي ڏيان ٿو ته الله کان سواءِ ڪوبه برحق معبود نه آهي .“

أَشْهَدُ أَنْ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ

أَشْهَدُ أَنْ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ

” آئون گواهي ڏيان ٿو ته محمد ﷺ جن الله جا رسول آهن،

آئون گواهي ڏيان ٿو ته محمد ﷺ جن الله جا رسول آهن .“

پوءِ پهرين آواز کان ڪجهه وڌيڪ بلند آواز ۾ چوي :

أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ

أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ

” آئون گواهي ڏيان ٿو ته الله کان سواءِ ڪوبه برحق معبود نه آهي ،

آئون گواهي ڏيان ٿو ته الله کان سواءِ ڪوبه برحق معبود نه آهي .“

أَشْهَدُ أَنْ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ

أَشْهَدُ أَنْ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ

” آئون گواهي ڏيان ٿو ته محمد ﷺ جن الله جا رسول آهن،

آئون گواهي ڏيان ٿو ته محمد ﷺ جن الله جا رسول آهن .“

انهي کانپوءِ ٻانگ جو طريقو ساڳيو آهي جيئن مٿي گذريو .

مسلم : حديث نمبر 379

نوٽ : حَيَّ عَلَى الصَّلَاةِ حَيَّ عَلَى الصَّلَاةِ

چوڻ دوران پنهنجو منهن ساڄي طرف موڙي ۽

حَيَّ عَلَى الصَّلَاةِ حَيَّ عَلَى الصَّلَاةِ

چوڻ دوران پنهنجو منهن کاٻي طرف موڙي .

فجر جي ٻانگ

فجر جي ٻانگ جو طريقو ساڳيو آهي فقط
 حَيَّ عَلَى الْفَلَّاحِ حَيَّ عَلَى الْفَلَّاحِ
 کانپوءِ هيٺيان لفظ ٻه پيرا چوي
 الصَّلَاةُ خَيْرٌ مِنَ النَّوْمِ ، الصَّلَاةُ خَيْرٌ مِنَ النَّوْمِ
 نماز نند کان بهتر آهي ، نماز نند کان بهتر آهي ۔
 ابو داؤد: حديث نمبر 501

ٻانگ جو جواب

اذان ٻڌڻ دوران اهي ئي لفظ چوي جيڪي لفظ ٻانگو چوي ٿو البتہ
 حَيَّ عَلَى الصَّلَاةِ ، حَيَّ عَلَى الْفَلَّاحِ
 ٻڌڻ کانپوءِ چوي
 لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ
 نہ آهي بوائي کان بچڻ جي همت ۽ نہ وري نيڪي ڪرڻ جي طاقت ،
 سواءِ الله جي توفيق سان
 ٻانگو جڏهن ٻئي گواهي وارا لفظ چئي وٺي ته هي ڪلما پڙهي:
 أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ رَضِيْتُ بِاللَّهِ رَبًّا
 وَبِمُحَمَّدٍ رَسُولًا وَبِالْإِسْلَامِ دِينًا
 ” آئون گواهي ڏيان ٿو ته الله کان سواءِ ڪوبه سچو معبود نہ آهي ، ۽ هو
 اڪيلو آهي جنهن جو ڪوبه شريڪ ناهي ۽ آئون گواهي ٿو ڏيان ته
 محمد ﷺ جن الله جا ٻانها ۽ سندس رسول آهن ۔“
 ” آئون الله تعالیٰ جي رب هجڻ ۽ محمد ﷺ جن جي رسول هجڻ
 ۽ اسلام جي دين هجڻ تي راضي آهيان ۔“

مسلم: حديث نمبر 386

ٻانگ کانپوءِ درود ۽ مسنون دعا

ٻانگ جي جواب کانپوءِ نبي ﷺ جن تي درود پڙهيو وڃي
 مسلم: حديث نمبر 384

اللَّهُمَّ رَبَّ هَذِهِ الدَّعْوَةِ التَّامَّةِ وَالصَّلَاةِ الْقَائِمَةِ آتِ مُحَمَّدًا الْوَسِيلَةَ وَالْفَضِيلَةَ وَابْعَثْهُ
مَقَامًا مَحْمُودًا الَّذِي وَعَدْتُهُ [إنك لا تخلف الميعاد] »

” اي الله! هن مڪمل دعوت ۽ قائم ٿيندڙ نماز جا رب! محمد ﷺ جن
کي خصوصي قرب ۽ فضيلت عطا فرمائ ۽ کيس ان خاص جڳهه (مقام
محمود) تي فائز فرمائ جنهن جو تو هن سان وعدو فرمايو آهي .
بيشڪ تون وعدي خلافي نه ڪندو آهين .“

البخاري : حديث نمبر 614 بريڪت ۾ ڄاڻايل لفظ سنن الكبرى بيهقي
جا 1 \ 410

آهن شيخ علامه عبد العزيزهن لفظن کي حسن قرار ڏنو آهي تحفة
الاخيار ص 38 .

تڪبير

اذان وانگر تڪبير به هڪوڻي ۽ ٻيڻي ٻئي ثابت آهن ، جڏهن ته بلال
□ هڪوڻي تڪبير چوندو هو ان ڪري هڪوڻي تڪبير چوڻ وڌيڪ
بهتر آهي ، جيڪڏهن اذان ٻيڻي سيدنا ابو محذورہ رضي الله عنه جي بيان ٿيل
طريقي مطابق ڏني وڃي ته تڪبير به ٻيڻي چئي وڃي .

هڪوڻي تڪبير

اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ،

أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ

أَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ

حَيَّ عَلَى الصَّلَاةِ ، حَيَّ عَلَى الْفَلَاحِ

قَامَتِ الصَّلَاةُ قَدْ قَامَتِ الصَّلَاةُ

اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ،

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ

” الله سڀ کان وڏو آهي ، الله سڀ کان وڏو آهي ،

آئون گواهي ڏيان ته الله کان سواءِ ڪوبه برحق معبود نه آهي ،

آئون گواهي ڏيان ٿو ته محمد ﷺ جن الله جا رسول آهن ،
اچونماز ڏانهن ،
اچو ڪاميابي ڏانهن ،
نماز قائم ٿي چڪي آهي ، نماز قائم ٿي چڪي آهي -
الله سڀ کان وڏو آهي ، الله سڀ کان وڏو آهي ،
الله ڪانسواءِ ڪوبه برحق معبود نه آهي -
بخاري : حديث نمبر 605

بيٺي ٽڪير

اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ،

اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ

” الله سڀ کان وڏو آهي ، الله سڀ کان وڏو آهي ،
الله سڀ کان وڏو آهي ، الله سڀ کان وڏو آهي -“

أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ ، أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ

أَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ

أَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ

حَيَّ عَلَى الصَّلَاةِ حَيَّ عَلَى الصَّلَاةِ

حَيَّ عَلَى الْفَلَاحِ حَيَّ عَلَى الْفَلَاحِ

قَامَتِ الصَّلَاةُ قَدْ قَامَتِ الصَّلَاةُ

اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ

” آئون گواهي ڏيان ٿو ته الله ڪانسواءِ ڪوبه برحق معبود نه آهي ،
آئون گواهي ڏيان ٿو ته الله ڪانسواءِ ڪوبه برحق معبود نه آهي -
آئون گواهي ڏيان ٿو ته محمد ﷺ جن الله جا رسول آهن ،
آئون گواهي ڏيان ٿو ته محمد ﷺ جن الله جا رسول آهن ،
اچونماز ڏانهن ، اچونماز ڏانهن ،

اچو ڪاميابي ڏانهن ، اچو ڪاميابي ڏانهن -
نماز قائم ٿي چڪي آهي ، نماز قائم ٿي چڪي آهي ،
الله سڀ کان وڏو آهي ، الله سڀ کان وڏو آهي ،
الله ڪانسواءِ ڪوبه برحق معبود نه آهي -“

ابوداؤد: حديث نمبر 501،502

بانگ ۽ تڪبير جي وچ ۾ دعا گهري چو ته ان وقت دعا رد نه ٿيندي
آهي -

ابوداؤد: حديث نمبر 521 ترمذي: حديث 212

تڪبير تحريمه کانپوءِ جون دعائون

نمازي ستوقبلي طرف منهن ڪري بيهي هٿن کي ڪنن برابر يا ڪلهن
برابر کڻندي تڪبير تحريمه چوي :

الله اڪبر

الله سڀ کان وڏو آهي

ان کان پوءِ هيءَ دعا پڙهي :

1/ **اللَّهُمَّ** بَاعِدْ بَيْنِي وَبَيْنَ خَطَايَايَ كَمَا بَاعَدْتَ بَيْنَ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ **اللَّهُمَّ** نَقِّنِي مِنَ
الْخَطَايَا كَمَا يُنْقَى الثَّوْبُ الْأَبْيَضُ مِنَ الدَّنَسِ **اللَّهُمَّ** اغْسِلْ خَطَايَايَ بِالْمَاءِ وَالثَّلْجِ وَالْبَرَدِ

” اي الله ! منهنجي ۽ منهنجي گناهن جي درميان ائين فاصلو پيدا فرمائ
جيئن تو اولهه ۽ اڀرندي جي وچ ۾ فاصلو ڪيو آهي ، اي الله ! مون کي
گناهن کان ائين صاف فرمائ جيئن اچي ڪپڙي تان ميراڻ کي صاف
ڪيو ويندو آهي ، اي الله ! منهنجي گناهن کي برف ، پاڻي ۽ گڙن سان
ڌوئي ڇڏ .“

البخاري: 1 / 181 ومسلم: حديث: نمبر 598.

2- **اللَّهُمَّ** وَبِحَمْدِكَ وَتَبَارَكَ اسْمُكَ وَتَعَالَى جَدُّكَ وَلَا إِلَهَ غَيْرُكَ

” اي الله! تون پاڪ آهين پنهنجي سمورين ساراھن ، سان برڪت ڀريو آهين، تنهنجو نالو ۽ تنهنجو شان بلند آهي ۽ توکانسواءِ ڪوبه سڄو معبود نه آهي.“

ابوداؤد : حديث نمبر 775 صحيح الترمذي: 1 / 77 صحيح ابن ماجه: 1

. 135 /

3 وَجَهْتُ وَجْهِي لِلَّذِي فَطَرَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ حَنِيفًا وَمَا أَنَا مِنَ الْمُشْرِكِينَ إِنَّ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ لَا شَرِيكَ لَهُ وَبِذَلِكَ أُمِرْتُ وَأَنَا مِنَ الْمُسْلِمِينَ اللَّهُمَّ أَنْتَ الْمَلِكُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ أَنْتَ رَبِّي وَأَنَا عَبْدُكَ ظَلَمْتُ نَفْسِي وَاعْتَرَفْتُ بِذُنُوبِي فَاعْفُرْ لِي ذُنُوبِي جَمِيعًا إِنَّهُ لَا يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلَّا أَنْتَ وَاهْدِنِي لِأَحْسَنِ الْأَخْلَاقِ لَا يَهْدِي لِأَحْسَنِهَا إِلَّا أَنْتَ وَاصْرِفْ عَنِّي سَيِّئَهَا لَا يَصْرِفُ عَنِّي سَيِّئَهَا إِلَّا أَنْتَ لِيَبَّكَ وَسَعْدَيْكَ وَالْخَيْرُ كُلُّهُ فِي يَدَيْكَ وَالشَّرُّ لَيْسَ إِلَيْكَ أَنَا بِكَ وَإِلَيْكَ تَبَارَكْتَ وَتَعَالَيْتَ أَسْتَغْفِرُكَ وَأَتُوبُ إِلَيْكَ

” مون پنهنجي چهري کي هڪ طرفوڀڙائي ان ذات جي طرف موڙيو آهي ، جنهن آسمانن ۽ زمين کي پيدا فرمايو آهي ۽ آئون شرڪ ڪندڙن مان نه آهيان . بيشڪ منهنجي نماز، منهنجي قرباني ، منهنجو جيئڻ ، منهنجو مرڻ ان الله جي لاءِ آهي جيڪو جهانن جو پاڻڻهار آهي ، جنهن جو ڪوبه شريڪ نه آهي ۽ ان عقيدتي جو مون کي حڪم ڪيو ويو آهي ۽ مون کي حڪم ڏنو ويو ته آئون فرمانبردارن مان ٿيان . اي الله! تون ئي بادشاهه آهين ، توکان سواءِ ڪوبه سڄو معبود نه آهي، تون ئي منهنجو پاڻڻهار آهين ۽ آئون تنهنجو ٻانهون آهيان مون پنهنجي پاڻ تي ظلم ڪيو ۽ پنهنجي گناهن جو اعتراف ڪريان ٿو، تنهنڪري منهنجي گناهن کي معاف فرما . بيشڪ توکانسواءِ گناهن کي بخشيندڙ ڪوبه نه آهي ۽ مون کي سهڻي اخلاق جي طرف هدايت فرمائ توکانسواءِ ڪوبه سهڻي اخلاق جي طرف رهنمائي نٿو ڪري ۽ مون کي برن اخلاقن کان بچاءِ ۽ توکانسواءِ ڪوبه برن اخلاقن کان بچائي

نتو سگهي . اي الله! آئون حاضر آهيان، سموريون پلايون تنهنجي هت
پر آهن ۽ ڪابه برائي تنهنجي طرف منسوب نه آهي . آئون توکان ئي
بخشش گهران ٿو ۽ تنهنجي طرف توبه تائب ٿيان ٿو .“

مسلم: حديث نمبر 771

نوٽ : مٿي بيان ٿيل دعائون فرض نماز لاءِ آهن البتہ تهجد يا ٻين
نفلي نمازن لاءِ تڪبير تحریم کان پوءِ ٻيون دعائون به ثابت آهن ، جن
کي هيٺ ذڪر ڪجي ٿو :

4 **اللَّهُمَّ** رَبَّ جِبْرَائِيلَ وَمِيكَائِيلَ وَإِسْرَافِيلَ فَاطِرَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ عَالِمَ الْغَيْبِ
وَالشَّهَادَةِ أَنْتَ تَحْكُمُ بَيْنَ عِبَادِكَ فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ اهْدِنِي لِمَا اخْتَلَفَ فِيهِ مِنْ
الْحَقِّ يَازِنُكَ إِنَّكَ تَهْدِي مَنْ تَشَاءُ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ

” اي الله! جبرائيل ، ميڪائيل ۽ اسرافيل جا پالڻهار! زمين ۽ آسمان
جا خلقيندڙ! لڪيل ۽ ظاهر شين کي ڄاڻندڙ! تون ئي فيصلو ڪندڙ
آهين پنهنجي ٻانهن جي وچ ۾ جن شين جي باري ۾ هو اختلاف ڪندا
هئا ۽ جن شين ۾ حق بابت اختلاف ٿي پيو آهي ، انهي بابت تون
پنهنجي خاص حڪم سان هدايت عطا فرمائ ي يقيناً تون ئي سڌي راه
طرف هدايت ڪندڙ آهين .“

مسلم : حديث نمبر 770

5 **اللَّهُمَّ** لَكَ الْحَمْدُ أَنْتَ نُورُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَلَكَ الْحَمْدُ أَنْتَ فِيمَ السَّمَاوَاتِ
وَالْأَرْضِ وَلَكَ الْحَمْدُ أَنْتَ رَبُّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَنْ فِيهِنَّ أَنْتَ الْحَقُّ وَوَعْدُكَ الْحَقُّ
وَقَوْلُكَ الْحَقُّ وَلِقَاؤُكَ الْحَقُّ وَالْجَنَّةُ حَقٌّ وَالنَّارُ حَقٌّ وَالنَّبِيُّونَ حَقٌّ وَالسَّاعَةُ حَقٌّ **اللَّهُمَّ**
لَكَ أَسَلَمْتُ وَبِكَ آمَنْتُ وَعَلَيْكَ تَوَكَّلْتُ وَإِلَيْكَ أَنَبْتُ وَبِكَ خَاصَمْتُ وَإِلَيْكَ حَاكَمْتُ
فَاغْفِرْ لِي مَا قَدَّمْتُ وَمَا أَخَّرْتُ وَمَا أَسْرَرْتُ وَمَا أَعْلَنْتُ أَنْتَ إِلَهِي لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ

” اي الله! تنهنجي لاءِ ئي سموريون ساراهون آهن ۽ تون آسمانن ۽
زمين جو نور آهين ۽ جيڪي ڪجهه انهن جي اندر آهي انهيءَ جو نور
آهين ۽ سڀ ساراهون تنهنجي لاءِ آهن تون زمين آسمان جو قائم رکندڙ

۽ انهن ۾ رهندڙن کي قائم رکندڙ آهين ۽ تنهنجي لاءِ سڀ ساراهون آهن تون زمين ۽ آسمان ۽ انهن ۾ رهندڙن جو پالڻهار آهين ۽ تنهنجي لاءِ ئي سڀ ساراهون آهن ، آسمانن ۽ زمينن ۽ جيڪي ڪجهه انهن ۾ آهي تنهن جي بادشاهي تنهنجي لاءِ آهي ، تون ئي زمين ۽ آسمانن انهن زمينن ۽ آسمانن انهن ۾ رهندڙ هر شيءِ جو بادشاهه آهين . تنهنجي لاءِ واکاڻ آهي ، تون سڄو آهين ، تنهنجو وعدو سڄو آهي ، تنهنجو هر فرمان سڄو آهي ، توسان ملاقات برحق آهي ، جنت جو (وجود) برحق آهي ، دوزخ جو وجود برحق آهي سڀ نبي سڄا آهن ۽ محمد ﷺ سڄا آهن ۽ قيامت جو اچڻ برحق آهي اي الله! تنهنجو ئي فرمانبردار ٿيس ۽ توتي پروسو ڪيم ، توتي ايمان آندم ۽ تنهنجي طرف ئي رخ ڪيم ۽ تنهنجي خاطر ئي (ماڻهن) سان جهڳڙو ڪيم ۽ توکي پنهنجو حاڪم مڃيم ، انڪري مون کي معاف فرمائ منهنجا اڳيان ۽ پويان گناه ، لڪ ۽ ظاهر ۾ ٿيل گناه معاف فرمائ ۽ تون ئي اڳتي وڌائڻ وارو ۽ پوئتي ڪرڻ وارو آهين ۽ توکان سواءِ ڪوبه برحق معبود نه آهي ، تون ئي منهنجو معبود آهين ۽ توکان سواءِ ڪوبه برحق معبود نه آهي .“

البخاري : حديث نمبر 1102 مسلم : حديث نمبر 769

6 اللَّهُ أَكْبَرُ كَبِيرًا اللَّهُ أَكْبَرُ كَبِيرًا اللَّهُ أَكْبَرُ كَبِيرًا وَالْحَمْدُ لِلَّهِ كَثِيرًا وَالْحَمْدُ لِلَّهِ كَثِيرًا وَالْحَمْدُ لِلَّهِ كَثِيرًا وَسُبْحَانَ اللَّهِ بُكْرَةً وَأَصِيلًا

” الله سڀ کان وڏو آهي ، الله سڀ کان وڏو آهي ، الله سڀ کان وڏو آهي ، الله لاءِ گهڻي کان گهڻي واکاڻ آهي ، الله لاءِ گهڻي کان گهڻي واکاڻ آهي ، الله لاءِ گهڻي کان گهڻي واکاڻ آهي ، آئون الله جي پاڪائي صبح شام بيان ڪريان ٿو .“

مٿين دعائي پيرا پڙهڻ کان پوءِ چوي :

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ مِنْ نَفْخِهِ وَنَفْثِهِ وَهَمَزِهِ

” آئون الله جي پناه گهران ٿو تڙيل شيطان جي ڦوڪ، ٿڪ ۽ وسوسي
کان .“

ابوداؤد: حديث نمبر 764 ، ابن ماجه : حديث نمبر 807 ، مسند أحمد : 4 | 58
صحيح مسلم، ابن عمر رضي الله عنهما کان روايت آهي : هڪ ڀيري رسول الله
ﷺ جن سان نماز پڙهي رهيا هئاسين ته هڪ شخص هي ڪلما چيا :
اللَّهُ أَكْبَرُ كَبِيرًا اللَّهُ أَكْبَرُ كَبِيرًا اللَّهُ أَكْبَرُ كَبِيرًا وَالْحَمْدُ لِلَّهِ كَثِيرًا
وَالْحَمْدُ لِلَّهِ كَثِيرًا وَسُبْحَانَ اللَّهِ بُكْرَةً وَأَصِيلًا

رسول الله ﷺ جن فرمايو ته هي ڪلما ڪنهن چيا ؟ ٻيهر پاڻ ﷺ
جن فرمايو ته : فلاڻا ڪلما چوڻ وارو ڪير آهي ؟ وينلن مان هڪ
شخص عرض ڪيو ته اي الله جا رسول ! اهي ڪلما چوڻ وارو آئون
آهيان . پاڻ ﷺ جن فرمايو ته آئون عجب ۾ پئجي ويس جڏهن انهن
ڪلمن جي لاءِ آسمان جا دروازا کوليا ويا .

تعوذ، بسمله ۽ سوره فاتحه

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ مِنْ نَفْحِهِ وَنَفْثِهِ وَهَمَزِهِ

” آئون الله هر شيء کي ٻڌندڙ ۽ ڄاڻندڙ جي پناه گهران ٿو تڙيل
شيطان جي ڦوڪ، ٿڪ ۽ وسوسي کان .“

ابوداؤد : حديث نمبر 776

سورة الفاتحة

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ (2) الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ (3) مَالِكِ يَوْمِ الدِّينِ (4) إِيَّاكَ نَعْبُدُ
وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ (5) اهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ (6) صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ غَيْرِ
الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ (7)

ترجمو : سڀ تعريفون الله پاڪ لاءِ آهن ، جو سڀني جهانن جو پالڻهار
، بي حد مهربان ، نهايت رحم وارو ، قيامت جي ڏينهن جو مالڪ آهي .

(اي الله) اسين فقط تنهنجي ئي عبادت ڪريون ٿا ۽ فقط توکان ئي مدد گهرون ٿا . اسان کي سڌي راه تي هلائي اها سڌي راه جيڪا تنهنجي انعام سان نوازيل (پانهن) جي راه آهي ، اهي هدايت جي نعمت ماڻيندڙ نه ڏم هيٺ آيل ۽ نه گهمراهن مان آهن .
آمين:

سوره فاتحه جي آخر ۾ آمين چوڻ هڪ مسنون عمل آهي ، جهري نمازن ۾ امام بلند آواز سان آمين چوي ۽ مقتدي بلند آواز سان آمين چوي

نبي ﷺ جن خود به ولا الضالين کانپوءِ ايتري ڏاڍيان آمين چوندا هئا جو سندن پير پهرين صف وارا ٻڌندا هئا .
ترمذي: حديث نمبر 248 ابوداؤد: حديث نمبر 932
عبد الله بن زبير رضي الله عنه جن ۽ سندن مقتدي ايترو ڏاڍيان آمين چوندا هئا جو مسجد گونجي ويندي هئي .
امام بخاري هن روايت کي حديث نمبر 780 کان پهرين معلق بيان ڪيو آهي .

سوره فاتحه کانپوءِ قرآني تلاوت

امام ، مقتدي يا اڪيلو نمازي سوره فاتحه کانپوءِ قرآن جون ڪجهه آيتون يا جيڪا به سورت ياد هجي اها پڙهندو .
ابو سعيد خدي فرمائي ٿو ته اسان کي حڪم ڏنو ويو ته اسين سوره فاتحه پڙهون ۽ جيڪا آسان لڳي اها سورت تلاوت ڪريون
سنن ابوداؤد: حديث نمبر 818 حافظ ابن حجر هن جي سند کي حديث نمبر (758) جي تشريح ۾ قوي قرار ڏنو آهي فتح الباري: 2 / 315
ڪجهه آسان سورتون ذڪر ڪجن ٿيون :

سورة الاخلاص

بسم الله الرحمن الرحيم

قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ (1) اللَّهُ الصَّمَدُ (2) لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ (3) وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ (4)

ترجمو : چئو اهو الله اڪيلو آهي ، الله بي نياز آهي ، نه ڪنهن کي چڙيائين ۽ نه چڙيو ويو ۽ سندس برابر ڪوبه نه آهي .

سورة الفلق

بسم الله الرحمن الرحيم

قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ (1) مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ (2) وَمِنْ شَرِّ غَاسِقٍ إِذَا وَقَبَ (3) وَمِنْ شَرِّ النَّفَّاثَاتِ فِي الْعُقَدِ (4) وَمِنْ شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ (5)

ترجمو: اي نبي چئو ته آئون صبح رب جي پناه گهران ٿو ، سموري مخلوق جي برائي کان رات جي انڌيري جي برائي کان جڏهن چائڻ لڳي ، ۽ ڳنڍيل ڏاڳن تي پڙهندڙ (قوڪيندڙ) جادوگر عورتن جي برائي کان ، حسد ڪندڙ جي حسد کان جڏهن هو پنهنجي حسد کي ظاهر ڪري .

سورة الناس

بسم الله الرحمن الرحيم

قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ (1) مَلِكِ النَّاسِ (2) إِلَهِ النَّاسِ (3) مِنْ شَرِّ الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ (4) الَّذِي يُوَسْوِسُ فِي صُدُورِ النَّاسِ (5) مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ (6)

ترجمو : اي نبي! چئو آئون انسانن جي ان پالڻهار جي پناه اچان ٿو جيڪو انسانن جو حقيقي بادشاهه ، ماڻهن جو حقيقي معبود آهي ، وسوسا وجهندڙ پوئتي هٽندڙ (چيندڙ) شيطان جي برائي کان جيڪو ماڻهن جي دلين ۾ وسوسا وجهي ٿو ، چاهي انهي شيطان جو تعلق انسانن سان هجي يا جنن مان هجي .
رڪوع ۾ ويڃو وقت ڪلهن تائين رفع اليدين ڪري الله اڪبر چوي .

بخاري : حديث نمبر 335,336

رڪوع جون دعائون

1 « سُبْحَانَ رَبِّيَ الْعَظِيمِ »

” منهنجو رب عظمت وارو پاڪ آهي .“

ابوداؤد: 871 ، أحمد : صحيح الترمذي: 1 / 83 .

2 سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ رَبَّنَا وَبِحَمْدِكَ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي

البخاري : حديث نمبر 794 ، مسلم 1 / 350 .

” اي الله ! رب اسان جا تون پاڪ آهين پنهنجي سموري واکاڻ سان ،

اي الله ! مون کي معاف فرما .“

3 سُبُّوحٌ قُدُّوسٌ رَبُّ الْمَلَائِكَةِ وَالرُّوحِ

” الله (گهڻي کان گهڻو پاڪ ۽ انتهائي مقدس ، ملائڪن ۽ جبرائيل

جو رب آهي .“

مسلم : حديث نمبر 487

4 سُبْحَانَ ذِي الْجَبْرُوتِ وَالْمَلَائِكَةِ وَالْعِزَّةِ ابوداؤد : حديث نمبر

837 ، النسائي : هن جي سند حسن آهي .

” پاڪ آهي الله وڏي قدرت ، وڏي بادشاهي ۽ وڏائي ۽ وڏي عظمت

وارو .“

5 اللَّهُمَّ لَكَ رَكَعْتُ وَبِكَ آمَنْتُ وَلَكَ أَسْلَمْتُ أَنْتَ رَبِّي خَشَعَ سَمْعِي وَبَصَرِي وَمُخِّي

وَعَظْمِي وَعَصِي وَمَا اسْتَقَلَّتْ بِهِ قَدَمِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

” اي الله ! تون تنهنجي لاءِ جهڪيس ، توتي ئي ايمان آندم ، تنهنجي ئي

فرمانبردار ٿيا منهنجا ڪن ، منهنجون اکيون ، منهنجو دماغ ، منهنجا هڏا

، منهنجا جوڙ ۽ منهنجو اهو جسم جنهن کي منهنجا قدم بيهارين ٿا

اهي سڀئي) جهانن جي پاڻڻهار کان ڊڄندي نوڙت جو اظهار ڪن ٿا .“

مسند احمد : 1 / 119

رڪوع مان اٿڻ جون دعائون

1 « سَمِعَ اللَّهُ لِمَنْ حَمِدَهُ »

” الله ان جي ٻڌي ورتي جنهن سندس واکاڻ بيان ڪئي.“

البخاري: حديث نمبر 795.

2 رَبَّنَا وَلَكَ الْحَمْدُ حَمْدًا كَثِيرًا طَيِّبًا مُبَارَكًا

اي الله! رب اسانجا! تنهنجي لاءِ ئي هر طرح جي واکاڻ آهي، اهڙي واکاڻ جيڪا گهڻي کان گهڻي ۽ برڪت پري آهي.

البخاري: حديث نمبر 779.

3 اَللّٰهُمَّ رَبَّنَا لَكَ الْحَمْدُ مِلْءُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمِْلْءُ مَا شِئْتَ مِنْ شَيْءٍ بَعْدُ أَهْلَ

السَّاءِ وَالْمَجْدِ أَحَقُّ مَا قَالَ الْعَبْدُ وَكُنَّا لَكَ عَبْدٌ , اَللّٰهُمَّ لَا مَانِعَ لِمَا أَعْطَيْتَ وَلَا مُعْطِيَ

لِمَا مَنَعْتَ وَلَا يَنْفَعُ ذَا الْجَدِّ مِنْكَ الْجَدُّ

” اي الله! رب اسان جا! تنهنجي لاءِ تعريف آهي ، اهڙي تعريف جيڪا

زمين ۽ آسمان ۽ ٻنهي جي وچ وارين سمورين شين کي سمائجي وڃي

۽ هر ان شيءِ کي سمائجي وڃي جنهن کي تون چاهين اي بزرگي ۽

وڏائي جا وارث! سڀ کان سچي ۽ سهڻي جيڪا تنهنجي پانهي چئي

آهي ۽ سڀ تنهنجا ئي پانها آهيون اي الله! جيڪا به شيءِ تون عطا

ڪرين انهيءَ کي ڪوبه روڪيندڙ نه آهي ۽ جنهن شيءِ کي تون روڪين

اها ڪوبه ڏيندڙ نه آهي ۽ تنهنجي مقابلي ۾ ڪنهن به حيثيت واري جي

حيثيت فائدو نه ڏيندي.“

مسلم: حديث نمبر 478

سجدي ۾ ويندي الله اڪبر جون دعائون چئو.

سجدي جون دعائون

1 « سُبْحَانَ رَبِّيَ الْأَعْلَى »

” پاڪ آهي منهنجو رب جيڪو سڀني کان بلند آهي.“

سنن ابي داود: 871 ، صحيح الترمذي: 1 / 83

2 سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ رَبَّنَا وَبِحَمْدِكَ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي

” پاڪ آهين تون اي الله! رب اسان جا! پنهنجي سموري واکاڻ سان اي الله! مونکي معاف فرما۔“

البخاري : 794

3 سُبُّوحٌ قُدُّوسٌ رَبُّ الْمَلَائِكَةِ وَالرُّوحِ

” (الله) گهڻي کان گهڻو پاڪ انتهائي مقدس ۽ ملائڪن ۽ جبرائيل جو رب آهي۔“

مسلم : حديث نمبر 487

4 سُبْحَانَ ذِي الْجَبْرُوتِ وَالْمَلَكُوتِ وَالْكِبْرِيَاءِ وَالْعَظَمَةِ

” پاڪ آهي الله وڏي قدرت، وڏي بادشاهي ۽ وڏائي ۽ عظمت وارو۔“
ابوداؤد : حديث نمبر 837 ، وأحمد ، والنسائي علامه الباني هن روايت کي

صحيح چيو آهي . صحيح ابوداؤد 1 / 166

5 اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي ذَنْبِي كُلَّهُ دِقَّةً وَجِلَّةً وَأَوَّلَهُ وَآخِرَهُ وَعَلَانِيَتَهُ وَسِرَّهُ

مسلم : حديث نمبر 483

” اي الله! منهنجا ننڍا ۽ وڏا ، اڳيان ۽ پويان ، لڪيل ۽ ظاهر سمورا گناه معاف فرما۔“

6 اللَّهُمَّ لَكَ سَجَدْتُ وَبِكَ آمَنْتُ وَلَكَ أَسْلَمْتُ سَجَدَ وَجْهِي لِلَّذِي خَلَقَهُ وَصَوَّرَهُ

وَشَقَّ سَمْعَهُ وَبَصَرَهُ تَبَارَكَ اللَّهُ أَحْسَنُ الْخَالِقِينَ

” اي الله! تنهنجي لاءِ سجدو ڪير ، توتي ئي ايمان آندم، تنهنجي ئي فرمانبردار ٿيس ، منهنجي چهري ان ذات کي سجدو ڪيو جنهن ان کي پيدا ڪيو ۽ ان ۾ پنهنجي طاقت ۽ قوت سان ڏسڻ ۽ ٻڌڻ جا سوراخ بنايا ۽ برڪت ڀريو آهي الله ، جيڪو بهترين خلقيندڙ آهي۔“

مسلم : حديث نمبر 771

7 **اللَّهُمَّ** أَعُوذُ بِرِضَاكَ مِنْ سَخَطِكَ وَبِمُعَافَاتِكَ مِنْ عُقُوبَتِكَ وَأَعُوذُ بِكَ مِنْكَ لَا أُحْصِي

ثَنَاءً عَلَيْكَ أَنْتَ كَمَا أَتَيْتَ عَلَيَّ نَفْسِكَ مسلم 1 / 352

” اي الله !تنهنجي راضي سان تنهنجي ناراضگي کان پناه گهران تو
۽ تنهنجي عافيت سان تنهنجي سزا کان پناه گهران تو، آئون توکان
تنهنجي ئي پناه گهران تو ۽ تنهنجي اهڙي واکاڻ بيان نٿو ڪري
سگهان جيڪا تو خود پهنجي واکاڻ بيان ڪئي آهي.“

مسلم: حديث نمبر 486

مٿي ڄاڻايل دعائن علاؤ سجدي ۾ وڌيڪ مسنون دعائون به پڙهي
سگهجن ٿيون

سجدي مان اٿندي الله اڪبر چئو

سجدن جي وچ جو دعائون

رَبِّ اغْفِرْ لِي رَبِّ اغْفِرْ لِي

” اي منهنجا رب !مونکي معاف فرما، اي منهنجا رب!مونکي معاف
فرما.“

سنن ابى داؤد : حديث نمبر 874

ابوداؤد : حديث نمبر 874 صحيح ابن ماجه : 1 / 148

اللهم اغْفِرْ لِي وَاَرْحَمْنِي وَاَهْدِنِي وَاَجْبِرْنِي وَعَافِنِي وَاَرْزُقْنِي وَاَرْفَعْنِي

” اي الله !مون کي معاف فرما ۽ مون تي رحم فرما ۽ مونکي هدايت
عطا فرما ۽ منهنجي نقصان جو پورا ٿو فرما ۽ مون کي عافيت عطا
فرما ۽ مون کي رزق عطا فرما ۽ مون کي بلند فرما.“

سنن ابوداؤد: حديث نمبر 850، جامع الترمذي : حديث نمبر 284 سنن ابن

ماجه : حديث نمبر 898 صحيح الترمذي : 1 / 90 و صحيح ابن ماجه : 1 /

ان کانپوءِ نمازي الله اڪبر چئي پيو سجدو ڪري ۽ سجدي ۾ ذڪر
ٿيل دعائن مان جيڪي ياد هجن اهي پڙهي، پوءِ الله اڪبر چئي سجدي
مان اتي باقي نماز مڪمل ڪري .

تشهد، درود ۽ سلام التحيات

التَّحِيَّاتُ لِلَّهِ وَالصَّلَوَاتُ وَالطَّيِّبَاتُ السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا النَّبِيُّ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ
السَّلَامُ عَلَيْنَا وَعَلَى عِبَادِ اللَّهِ الصَّالِحِينَ أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا
عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ

البخاري : حديث نمبر 831

” منهنجيون سموريون قولي عبادتون، فعلي عبادتون ۽ مالي عبادتون
الله تعاليٰ جي لاءِ ئي آهن اي نبي! توتي سلامتي ۽ الله جي رحمت ۽
برڪت هجي ۽ سلامتي هجي اسان تي ۽ تمام نيڪ پانهن تي آئون
گواهي ڏيان تو ته الله کان سواءِ ڪوبه برحق معبود نه آهي ۽ محمد ﷺ
جن الله جا پانها ۽ رسول آهن “

بخاري : حديث نمبر 831

درود ابراهيمي

1 اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ
إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ اللَّهُمَّ بَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا بَارَكْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ
وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ

” اي الله! رحمت نازل ڪر محمد ﷺ ۽ محمد ﷺ جن جي آل تي
، جيئن تو رحمت نازل ڪئي ابراهيم عليه السلام ۽ ابراهيم عليه
السلام جي آل تي، بيشڪ تون واکاڻيل ۽ بزرگي وارو آهين . اي الله
! برڪت نازل ڪر محمد ﷺ ۽ محمد ﷺ جن جي آل تي ، جيئن تو

برکت نازل ڪئي ابراهيم عليه السلام ۽ ابراهيم عليه السلام جي آل تي ، بيشڪ تون واکاڻيل ۽ بزرگي وارو آهين .“

البخاري: حديث نمبر 3370

2 **اللَّهُمَّ** صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَأَزْوَاجِهِ وَذُرِّيَّتِهِ كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ وَبَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ وَأَزْوَاجِهِ وَذُرِّيَّتِهِ كَمَا بَارَكْتَ عَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ

البخاري حديث نمبر 3369

” اي الله! محمد ﷺ جن تي ۽ سندس گهر وارين تي ۽ سندس اولاد تي رحمت نازل فرمائ جيئن تو رحمت نازل فرمائي ابراهيم عليه السلام جي آل تي ۽ برکت نازل فرمائ محمد ﷺ ۽ سندس آل تي ۽ سندس اولاد تي جيئن تو برکت نازل ڪئي ابراهيم عليه السلام جي آل تي بيشڪ تون واکاڻيل ۽ بزرگي وارو آهين .“

تشهد کانپوءِ سلام ورائڻ کان اڳ جون دعائون

1 **اللَّهُمَّ** إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ وَمِنْ عَذَابِ جَهَنَّمَ وَمِنْ فِتْنَةِ الْمَحْيَا وَالْمَمَاتِ وَمِنْ شَرِّ فِتْنَةِ الْمَسِيحِ الدَّجَالِ

” اي الله! آئون تنهنجي ئي پناه گهران ٿو قبر جي عذاب کان ، دوزخ جي عذاب کان، زندگي ۽ موت جي فتني کان ۽ مسيح دجال جي فتني کان .“

مسلم: حديث نمبر 588

2 **اللَّهُمَّ** إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ فِتْنَةِ الْمَسِيحِ الدَّجَالِ وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ فِتْنَةِ الْمَحْيَا وَالْمَمَاتِ **اللَّهُمَّ** إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْمَأْثَمِ وَالْمَغْرَمِ

” اي الله! آئون تنهنجي پناه گهران ٿو قبر جي عذاب کان ۽ تنهنجي پناه گهران ٿو مسيح دجال جي فتني کان ۽ تنهنجي پناه گهران ٿو زندگي ۽ موت جي فتني کان ۽ تنهنجي پناه گهران ٿو گناه ۽ قرض جي فتني کان .“

مسلم : حديث نمبر 589

3 **اللَّهُمَّ** إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْبُخْلِ وَأَعُوذُ بِكَ مِنَ الْجُبْنِ وَأَعُوذُ بِكَ أَنْ أُرَدَّ إِلَى أَرْدَلِ
الْعُمُرِ وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ فِتْنَةِ الدُّنْيَا وَمِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ

” اي الله ! آئون تنهنجي پناه گهران ٿوڪنجوسي کان ۽ تنهنجي پناه
گهران ٿو بزدلي کان ۽ تنهنجي پناه گهران ٿو زندگي جي بيڪار
حصي جي طرف موٽڻ کان ۽ تنهنجي پناه گهران ٿو دنيا جي فتني کا
ن ۽ قبر جي عذاب کان .“

البخاري حديث نمبر 6374.

4 **اللَّهُمَّ** إِنِّي ظَلَمْتُ نَفْسِي ظُلْمًا كَثِيرًا وَلَا يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلَّا أَنْتَ فَاعْفِرْ لِي مَغْفِرَةً مِنْ
عِنْدِكَ وَارْحَمْنِي إِنَّكَ أَنْتَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ

” اي الله ! بيشڪ مون پنهنجو پاڻ تي تمام گهڻو ظلم ڪيو ۽ توکان
سواء گناهن کي ڪوبه بخشڻ وارو نه آهي تنهن ڪري مون کي پنهنجي
خاص بخشش سان معاف فرمائ ۽ رحم ڪر بيشڪ تون گهڻو
بخشيندڙ ۽ گهڻو معاف ڪندڙ آهين .“

البخاري : حديث نمبر 834

5 **اللَّهُمَّ** اغْفِرْ لِي مَا قَدَّمْتُ وَمَا أَخَّرْتُ وَمَا أَسْرَرْتُ وَمَا أَعْلَنْتُ وَمَا أَسْرَفْتُ وَمَا أَنْتَ
أَعْلَمُ بِهِ مِنِّي أَنْتَ الْمُقَدِّمُ وَأَنْتَ الْمُؤَخِّرُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ

” اي الله ! اڳين ۽ پوين گناهن کي معاف فرمائ ، اهي گناه معاف فرمائ
جيڪي مون لڪي ڪيا ۽ جيڪي مون ظاهر ڪيا مون کي پنهنجي پاڻ
تي ڪيل زيادتيون معاف فرمائ ۽ هر ان شيء کي معاف فرمائ جيڪا
تون مون کان به وڌيڪ ڄاڻين ٿو بيشڪ تون ئي اڳتي ڪرڻ وارو ۽
تون ئي پوئتي ڪرڻ وارو آهين ۽ تو کان سواء ڪوبه برحق معبود نه
آهي .“

مسلم حديث نمبر 771

6 **اللَّهُمَّ** إِنِّي أَسْأَلُكَ الْجَنَّةَ وَأَعُوذُ بِكَ مِنَ النَّارِ

”اي الله! آئون توکان جنت جو سوال ڪريان ٿو ۽ دوزخ جي باه کان پناه گهران ٿو.“

ابوداؤد : حديث نمبر 792, صحيح ابن ماجه 2 / 328

7 **اللَّهُمَّ** بَعْلَمِكَ الْغَيْبَ وَفُودَرْتِكَ عَلَى الْخَلْقِ أَحْيَيْ مَا عَلِمْتَ الْحَيَاةَ خَيْرًا لِي وَتَوَفَّي إِذَا عَلِمْتَ الْوَفَاةَ خَيْرًا لِي **اللَّهُمَّ** وَأَسْأَلُكَ خَشِيَّتَكَ فِي الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ وَأَسْأَلُكَ كَلِمَةَ الْحَقِّ فِي الرِّضَا وَالْغَضَبِ وَأَسْأَلُكَ الْقَصْدَ فِي الْفَقْرِ وَالْغِنَى وَأَسْأَلُكَ نَعِيمًا لَا يَنْفَدُ وَأَسْأَلُكَ فُرَّةَ عَيْنٍ لَا تَنْقَطِعُ وَأَسْأَلُكَ الرِّضَاءَ بَعْدَ الْقَضَاءِ وَأَسْأَلُكَ بَرْدَ الْعَيْشِ بَعْدَ الْمَوْتِ وَأَسْأَلُكَ لَذَّةَ النَّظَرِ إِلَى وَجْهِكَ وَالشَّوْقَ إِلَى لِقَائِكَ فِي غَيْرِ ضَرَاءٍ مُضِرَّةٍ وَلَا فِتْنَةٍ مُضِلَّةٍ **اللَّهُمَّ** زِينًا بِزِينَةِ الْإِيمَانِ وَاجْعَلْنَا هُدَاةً مُهْتَدِينَ

”اي الله! تون پهنجي غيب جي علم ۽ مخلوق تي قدرت سان مون کي ان وقت تائين زنده رک جيستائين تنهنجي علم جي مطابق منهنجي لاءِ زندگي بهتر هجي ۽ مون کي موت عطا ڪر جڏهن تنهنجي علم جي مطابق منهنجي لاءِ موت وڌيڪ بهتر هجي . اي الله! آئون ظاهر ۽ لڪ ۾ تنهنجو ئي خوف گهران ٿو، خوشي ۽ ڪاوڙ ۾ حق سچ چوڻ جي توفيق گهران ٿو ۽ تونگري ۽ فقيري ۾ وچترائي گهران ٿو ۽ توکان اهڙين نعمتن جو سوال ڪريان ٿو جيڪي ختم نه ٿين ۽ اکين جي اهڙي ٿڌاڻ گهران ٿو جيڪا ختم نه ٿئي ۽ تنهنجي فيصلن تي راضي رهڻ جي توفيق گهران ٿو ۽ موت کانپوءِ زندگي جي ٿڌاڻ گهران ٿو ۽ تنهنجي چهري جي ديدار جي لذت گهران ٿو ۽ تنهنجي ديدار جو اهڙو شوق گهران ٿو جيڪو سواءِ ڪنهن تڪليف ۽ گمراه ڪندڙ فتني جي ملي . اي الله! اسان کي ايمان جي زيور سان سينگار اسان کي هدايت مليل اڳواڻ بنا .“

النسائي : حديث نمبر 1308 وأحمد 4 / 364 علامه الباني صحيح قرار

ڏنو آهي صحيح النسائي 1 / 281

8 **اللَّهُمَّ** إِنِّي أَسْأَلُكَ يَا **اللَّهُ** بِأَنَّكَ الْوَاحِدُ الْوَاحِدُ الصَّمَدُ الَّذِي لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ أَنْ تَغْفِرَ لِي ذُنُوبِي إِنَّكَ أَنْتَ الْعَفُورُ الرَّحِيمُ

” اي الله! آئون توکان ئي گهران تو اي الله! هن لاءِ جو تون اڪيلو، اهڙو بي نياز آهين جنهن کي نه ڪنهن جڻيو آهي نه وري ڪنهن کي جڻيو آهي (آئون توکان سوال ڪريان ٿو ته) تون منهنجي گناهن کي معاف فرمائ ۽ بيشڪ تون گهڻو بخشهار ۽ معاف ڪندڙ آهين .“

النسائي : حديث نمبر 1302 ، أحمد: 4 / 338

9 **اللَّهُمَّ** إِنِّي أَسْأَلُكَ بِأَنَّ لَكَ الْحَمْدَ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ وَحْدَكَ لَا شَرِيكَ لَكَ الْمَنَانُ بَدِيعُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ذُو الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ، يَا حَيُّ يَا قَيُّومُ (**اللَّهُمَّ** إِنِّي أَسْأَلُكَ الْجَنَّةَ وَأَعُوذُ بِكَ مِنَ النَّارِ)

” اي الله! آئون توکان ئي سوال ڪريان ٿو ڇاڪاڻ جو تنهنجي لاءِ ئي سموريون ساراهون آهن توکان سواءِ ڪوبه برحق معبود نه آهي ، تون اڪيلو آهين ، تنهنجو ڪوبه شريڪ نه آهي ، اي آسمانن ۽ زمينن کي بي مثل پيدا ڪندڙ! اي عزت ۽ بزرگي جا ڏئي! اي هميشه زنده رهندڙ ۽ اي قائل ۽ دائر رهڻ وارا ! اي الله! آئون توکان جنت جو سوال ڪريان ٿو ۽ تنهنجي پناه گهران ٿو دوزخ جي باه کان .“

سنن ابن ماجه : حديث نمبر 3858 ، صحيح ابن ماجه 2 / 329 سنن ابو

دائود : حديث نمبر 792

10 **اللَّهُمَّ** إِنِّي أَسْأَلُكَ بِأَنِّي أَشْهَدُ أَنَّكَ أَنْتَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ الْوَاحِدُ الصَّمَدُ الَّذِي لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ

اي الله! آئون توکان ئي هن لاءِ گهران ٿو جو آئون گواهي ڏيان ٿو ته تون ئي اڪيلو اهڙو بي نياز آهين جنهن لاءِ نه ڪو اولاد آهي ۽ نه وري اهو ڪنهن جو اولاد آهي نه ئي سندس ڪو برابر ۽ ثاني آهي

الترمذي : حديث نمبر 3475، أحمد 5 / 360 ، صحيح ابن ماجه : 2 / 329 ،

صحيح الترمذي : 3 / 163

4

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ , لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ اللَّهُمَّ
 لَا مَانِعَ لِمَا أَعْطَيْتَ وَلَا مُعْطِيَّ لِمَا مَنَعْتَ وَلَا يَنْفَعُ ذَا الْجَدِّ مِنْكَ الْجَدُّ
 ” الله ڪانسواءِ ڪوبه برحق معبود نه آهي ۽ هو اڪيلو آهي جنهن جو
 ڪوبه شريڪ نه آهي ۽ انهيءَ جي لاءِ ئي بادشاهي آهي ۽ انهيءَ جي لاءِ
 ئي تعريف آهي ۽ هو هر شيءِ تي وس وارو آهي . اي الله! جيڪا تون
 شيءِ عطا ڪرين ان کي ڪوبه روڪيندڙ نه آهي ۽ جيڪا شيءِ تون
 روڪين ان جوڏيڻ وارو ٻيو ڪوبه نه آهي ، تو وٽ ڪنهن به حيثيت
 واري کي ان جي حيثيت فائدو نه ڏيندي .“

بخاري: حديث نمبر 844 5

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ , لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ , لَا
 حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَلَا تَعْبُدْ إِلَّا إِيَّاهُ , لَهُ النَّعْمَةُ وَلَهُ الْفَضْلُ وَلَهُ الثَّنَاءُ
 الْحَسَنُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ

” الله ڪانسواءِ ڪوبه برحق معبود نه آهي ۽ هو اڪيلو آهي جنهن جو
 ڪوبه شريڪ نه آهي ۽ انهيءَ جي لاءِ ئي بادشاهي آهي ۽ انهيءَ جي لاءِ
 ئي تعريف آهي ۽ هو هر شيءِ تي وس وارو آهي . نه آهي برائي کان
 بچڻ جي همت ۽ نه وري نيڪي ڪرڻ جي طاقت ، سواءِ الله جي توفيق
 جي اسين فقط انهيءَ جي ئي عبادت ڪريون ٿا انهيءَ جي لاءِ ئي
 فضيلت آهي ، انهيءَ جي لاءِ ئي تعريف آهي . الله ڪانسواءِ ڪوبه برحق
 معبود نه آهي اسين ان جي لاءِ خالص بندگي ڪندڙ آهيون اها ڳالهه
 ڪافرن کي ڀلي ناگوار ئي لڳي .“

مسلم: حديث نمبر 594

6 جيڪو شخص هر نماز کانپوءِ هي ذڪر ڪري ان جا گناهه سمنڊ جي
 جهاڳ برابر هوندا تڏهن به معاف ڪيا ويندا
 سبحان الله 33 ڀيرا

الحمد لله 33 پيرا

الله اڪبر 33 پيرا

آخر ۾ هڪ دفعو هي دعا پڙهي

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

” الله کان سواءِ ڪوبه برحق معبود نه آهي ، انهيءَ جي لاءِ ئي سموري

بادشاهي آهي ۽

انهيءَ لاءِ هر قسم جي تعريف آهي ۽ هو هر شيءِ تي قدرت رکندڙ

آهي.“

مسلم: حديث نمبر 597

7 هر نماز کانپوءِ تي قل ۽ آية الڪرسي پڙهي وڃي ، جنهن شخص هر

نماز کان پوءِ آية الڪرسي پڙهي ان کي موت کان سواءِ ڪابه شيءِ

جنت ۾ داخل ٿيڻ کان نه روڪيندي .

{ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ لَا تَأْخُذُهُ سِنَّةٌ وَلَا نَوْمٌ لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي

الْأَرْضِ مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يُحِيطُونَ

بِشَيْءٍ مِنْ عِلْمِهِ إِلَّا بِمَا شَاءَ وَسِعَ كُرْسِيُّهُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَلَا يَئُودُهُ حِفْظُهُمَا وَهُوَ

الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ }

ترجمو : الله کان سواءِ ڪوبه برحق معبود نه آهي ، هو هميشه زنده ،

سموري ڪائنات) جو انتظام ڪرڻ وارو آهي ، ان کي نه ڳهر وٺي تي

نه نندب . جيڪي ڪجهه آسمانن ۽ زمين ۾ آهي سوسپ انهيءَ الله جو

آهي ، ڪير آهي جيڪو جو سندس اجازت کان سواءِ ان وٽ سفارش

ڪري سگهي . جيڪي انهن جي اڳيان آهي ۽ جيڪي انهن جي پويان

آهي تنهن کي ڄاڻي ٿو . سندس علم مان ڪنهن به شيءِ کي گهپرو يا

ڄاڻي نٿا سگهن پر جيتري قدر هو گهري . ان جي ڪرسي آسمانن ۽

زمينن کي گهپريل آهي ۽ اهو سڀني کان مٿاهون ۽ وڏو آهي .

البقره 255 ، عمل اليوم والليله للنسائي: حديث نمبر 100، وابن السني
: حديث نمبر 121 علامه الباني هن روايت كي صحيح قرار ڏنو آهي
صحيح الجامع: 5 / 339 وسلسله الاحاديث الصحيحه: 2 / 697 حديث نمبر
972

8 فجر ۽ سانجهي جي نماز کانپوءِ هي دعا ڏه پيرا پڙهي

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ يُحْيِي وَيُمِيتُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

” الله کانسواءِ ڪوبه برحق معبود نه آهي انهيءَ جي لاءِ ئي سموري
بادشاهي آهي ۽ انهيءَ لاءِ هر قسم جي تعريف آهي ۽ اهو ئي
جياريندڙ ۽ اهو ماريندڙ آهي هو هر شيءِ تي قدرت رکندڙ آهي.“
الترمذي : حديث نمبر 3474 ، أحمد 4 / 227 .

9 فجر جي نماز کان پوءِ هي دعا پڙهي :

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ عِلْمًا نَافِعًا وَرِزْقًا طَيِّبًا وَعَمَلًا مُتَقَبَّلًا

” اي الله ! آئون توکان فائدو ڏيندڙ علم، پاڪ رزق ۽ قبول پيل عمل
جو سوال ڪريان ٿو.“

ابن ماجه : حديث نمبر 925 ، صحيح ابن ماجه: 1 / 152 ، مجمع الزوائد: 10
111 /

تسبيح جو نبوي طريقو

عبد الله بن عمر رضي الله عنه فرمائي ٿو ته مون نبي ﷺ جن کي
ڏٺو ته پاڻ ساڄي هٿ مبارڪ تي تسبيح ڳڻيندا هئا .

ابو داؤد : حديث نمبر 1502 الجامع الصغير: حديث نمبر 4989

قنوت وتر جون دعائون

اللَّهُمَّ اهْدِنِي فِيمَنْ هَدَيْتَ وَعَافِنِي فِيمَنْ عَافَيْتَ وَتَوَلَّنِي فِيمَنْ تَوَلَّيْتَ وَبَارِكْ لِي فِيمَا
أَعْطَيْتَ وَقِنِي شَرَّ مَا قَضَيْتَ إِنَّكَ تَقْضِي وَلَا يُقْضَى عَلَيْكَ وَإِنَّهُ لَا يَدُلُّ مَنْ وَالَيْتَ وَلَا

يَعِزُّ مَنْ عَادَيْتَ تَبَارَكَ رَبَّنَا وَتَعَالَيْتَ

” اي الله! مون کي انهن ماڻهن ۾ شامل ڪرڻ کي تو هدايت عطا فرمائي ۽ مون کي عافيت ڏيئي انهن ۾ شامل فرمائ جن کي تو عافيت ڏني جيڪي ڪجهه مون کي عطا ڪيو اٿي ان ۾ برڪت عطا فرمائ بيشڪ تون فيصلو ڪندڙ آهين ۽ تنهنجي خلاف ڪوبه فيصلو نٿو ٿي سگهي بيشڪ جنهن جو تون دوست بڻجي وڃين اهو خوار نٿو ٿي سگهي ۽ جنهن جو تون دشمن بڻجي وڃين اهو عزت وارو نٿو ٿي سگهي.“

ابوداؤد: حديث نمبر 1425، الترمذي حديث نمبر 464، صحيح ابن ماجه 1 / 194 آهن ارواء الغليل للالباني 2 / 172. ڏنگي وار لفظ ابو داؤد ۽

بيهقي جا آهن

2 «اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِرِضَاكَ مِنْ سَخَطِكَ وَبِمُعَافَاتِكَ مِنْ عُقُوبَتِكَ وَأَعُوذُ بِكَ مِنْكَ لَا أُحْصِي ثَنَاءً عَلَيْكَ أَنْتَ كَمَا أَثْنَيْتَ عَلَيَّ نَفْسِكَ

” اي الله! تنهنجي راضي سان تنهنجي ناراضي کان پناه گهران ٿو ۽ تنهنجي عافيت سان تنهنجي سزا کان پناه گهران ٿو. آئون توکان تنهنجي ئي پناه گهران ٿو ۽ تنهنجي اهڙي واکاڻ بيان نٿو ڪري سگهان جيڪا تو خود پنهنجي واکاڻ بيان ڪئي.“

آهي ابوداؤد: حديث نمبر 1427، صحيح الترمذي: 3 / 180 صحيح ابن ماجه: 1 / 194 الارواء 2 / 175

وتر نماز کانپوءِ جي دعا

«سُبْحَانَ الْمَلِكِ الْقُدُّوسِ

” پاڪ آهي بادشاهه، گهڻي پاڪائي وارو.“

ابوداؤد: حديث نمبر 1430

اهي ڪلما ٿي پيرا چوي ٿئين پيري ڊگهي ۽ بلند آواز سان پڙهندي چوي:

رَبِّ الْمَلَائِكَةِ وَالرُّوحِ

” ملائڪن ۽ جبرائيل جو ڌڻي.“

الدراقطني حديث نمبر 1644 زاد المعاد 1 / 337

نماز استخاره جي دعا

جابر رضي الله عنه فرمائي ٿو ته نبي ﷺ جن اسان کي سمورن معاملن ۾ استخاره ڪرڻ ائين سيڪاريندا هئا جيئن قرآن جون سورتون سيڪاريندا هئا ۽ فرمائيندا هئا جڏهن اوهان مان ڪوبه ڪنهن ڪم جو ارادو ڪري ته فرض کان سواءِ ٻه رڪعتون ادا ڪري پوءِ هيءَ دعا گهري :

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْتَخِيرُكَ بِعِلْمِكَ وَأَسْتَقْدِرُكَ بِقُدْرَتِكَ وَأَسْأَلُكَ مِنْ فَضْلِكَ الْعَظِيمِ فَإِنَّكَ تَقْدِرُ وَلَا أَقْدِرُ وَتَعْلَمُ وَلَا أَعْلَمُ وَأَنْتَ عَلَّامُ الْغُيُوبِ اللَّهُمَّ إِنْ كُنْتَ تَعْلَمُ أَنَّ هَذَا الْأَمْرَ خَيْرٌ لِي فِي دِينِي وَمَعَاشِي وَعَاقِبَةِ أَمْرِي أَوْ قَالَ عَاجِلِ أَمْرِي وَآجِلِهِ فَأَقْدِرْهُ لِي وَيَسِّرْهُ لِي ثُمَّ بَارِكْ لِي فِيهِ وَإِنْ كُنْتَ تَعْلَمُ أَنَّ هَذَا الْأَمْرَ شَرٌّ لِي فِي دِينِي وَمَعَاشِي وَعَاقِبَةِ أَمْرِي أَوْ قَالَ فِي عَاجِلِ أَمْرِي وَآجِلِهِ فَاصْرِفْهُ عَنِّي وَاصْرِفْني عَنْهُ وَاقْدِرْ لِي الْخَيْرَ حَيْثُ كَانَ ثُمَّ أَرْضِنِي بِهِ

” اي الله! آئون توکان تنهنجي علم سان خير ۽ ڀلائي گهران ٿو ۽ تنهنجي قدرت سان طاقت گهران ٿو ۽ توکان تنهنجي وڏي ٻاجه جو طلبگار آهيان ، چو ته تون ئي قدرت رکين ٿو آئون قدرت ٿو رکان . تون ئي ڄاڻين ٿو آئون نه ٿو ڄاڻان ۽ تون ئي غيب کي ڄاڻندڙ آهين .

اي الله! جيڪڏهن تنهنجي علم جي مطابق هي ڪم (انهيءَ ڪم جو نالو وٺي) منهنجي لاءِ ، منهنجي دين ۽ گذران بابت ڀلائي وارو آهي ۽ منهنجي ڪم جي پڄاڻي جي لحاظ کان به ڀلو آهي ته ان جو منهنجي حق ۾ فيصلو ڪري ڇڏ ۽ منهنجي لاءِ (اهو ڪم) آسان فرمائ ۽ پوءِ انهيءَ ۾ برڪت پيدا فرمائ اي الله! جيڪڏهن تنهنجي علم جي مطابق هي ڪم (انهيءَ ڪم جو نالو وٺي) منهنجي لاءِ ۽ منهنجي دين

۽ گذران بابت برو آهي ۽ منهنجي ڪم جي پڄاڻي جي لحاظ کان به برو آهي ته ان کي مون کان پري ڪر ۽ مون کي ان کان پري ڪر ۽ ڀلائي جتي به هجي ان جو منهنجي حق ۾ فيصلو ڪري ڇڏ ۽ مون کي ان تي راضي ڪري ڇڏ.

البخاري : حديث نمبر 1162

خير خواهن سان مشورو:

جيڪو شخص الله جي اڳيان استخاره ڪري ۽ مؤمن مسلمانن سان مشورو ڪري پوءِ ان ڪم تي ثابت قدم رهيو ته ان کي پڇتاءُ نه ٿيندو ڇاڪاڻ جو الله تعاليٰ جو فرمان مبارڪ آهي ته :

وَشَاوِرْهُمْ فِي الْأَمْرِ فَإِذَا عَزَمْتَ فَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ

آل عمران : 159 .

” ۽ انهن سان ڪم بابت مشورو ڪر پوءِ جڏهن ان جي ڪرڻ جو پختو ارادو ڪرين ته الله تي ڀروسو رک .“

قنوت نازلہ

نازلہ جي معنی آهي مصيبت ، آفت ، آزمائش ۽ تڪليف جڏهن مسلمان آفتن ۽ حادثن ۾ مبتلا هجن يا ڪافرن سان جهادڪندا هجن يا ڪافرن جي گهيري ۾ ڦاسي پيا هجن ته اهڙن موقعن تي مسلمانن جي چوٽڪاري ۽ فتح جي لاءِ دعا گهرڻ مسنون عمل آهي ، اهڙن ئي موقعن تي نبي ﷺ جن رعل ، ذڪوان ، مضر ۽ ٻين قبيلن جي بربادي لاءِ بد دعا ۽ قيد ٿيل صحابه ڪرام جي آزاديءَ جي لاءِ دعا گهري پاڻ ﷺ جن هڪ مهيني تائين مسلسل پنجن نمازن ۾ صحابه ڪرام جي آزادي جي دعا ۽ ڪافرن لاءِ بد دعا ڪندا رهيا .

بخاري : حديث نمبر 4560

انهيءَ کي قنوت نازلہ چيو ويندو آهي

سیدنا عمر رضی اللہ عنہ کان قنوت نازلہ جي هي دعا منقول آهي
« اللهم إياك نعبد , ولك نصلي ونسجد , وإليك نسعى ونحفد , ونرجو رحمتك
ونخشى عذابك , إن عذابك بالكافرين مُلحَق . اللهم إنا نستعينك , ونستغفرك ,
ونثني عليك الخير , ولا نكفرك , ونؤمن بك , ونخضع لك , ونخلع من يكفرك » ...
” اي الله ! اسان کي بخش فرمائ ۽ مؤمن مردن ۽ عورتن کي ۽
مسلمان مرد ۽ مسلمان عورتن کي معاف فرمائ ۽ انهن جي انهن جي
دلين ۾ الفت پيدا فرمائ ۽ انهن جي معاملن جي اصلاح فرمائ ۽ تنهنجي
۽ انهن جي دشمن جي مقابلي ۾ انهن جي مدد فرمائ .
اي الله ! اهل کتاب (يهودين ۽ عيسائين) جي کفرن تي لعنت فرمائ ،
جيڪي تنهنجي تنهنجي رسولن کي ڪوڙو قرار ڏين ٿا ۽ تنهنجي
دوستن سان جنگ ڪن ٿا . اي الله !
انهن جي ڳالهين ۾ اختلاف پيدا فرمائ ۽ انهن تي پنهنجو اهو عذاب
نازل فرمائ جيڪوتون مجرمين تان نه هٽائيندو آهين .
الله جي نالي سان شروع جيڪو گهڻو مهربان ۽ نهايت ٻاجهارو آهي اي
الله ! اسين توکان ئي مدد طلب ڪريون ٿا ۽ توکان بخشش گهرون ٿا ۽
تنهنجي تعريف ڪريون ٿا ۽ تنهنجو انڪار نٿا ڪريون ۽ تنهنجي
نافرماني ڪندڙن سان پنهنجا تعلقات ٽوڙي ڇڏيون ٿا ۽ کانئن جدا ٿي
وڃون ٿا . الله جي نالي سان شروع جيڪو گهڻو مهربان ۽ نهايت
ٻاجهارو آهي
اي الله ! اسين تنهنجي ئي عبادت ڪريون ٿا ، تنهنجي لاءِ ئي نماز پڙهون
۽ سجدا ڪريون ٿا ، تنهنجي ئي طرف ڪوشش ۽ جلدي ڪريون ٿا
تنهنجي عذاب کان بچون ٿا ۽ تنهنجي رحمت جا اميدوار آهيون ،
بيشڪ تنهنجو عذاب ڪفرن کي گهيري ٺڙو آهي .“

السنن الكبرى : امام بيهقي هن جي سند کي صحيح چيو آهي 2 /
211 علامه الباني هن جي سند کي صحيح چيو آهي ، هي روايت ابن
عمر کان موقوفا ثابت آهي . المصنف عبد الرزاق

جنابي نماز

جنابي نماز بيهي ڪري رکوع ۽ سجدي کانسواءِ ادا ڪئي ويندي
آهي .

هن نماز ۾ چار تڪبيرون آهن .

پهرين تڪبير ۾ الله اڪبر کانپوءِ سورت فاتحه ۽ ٻي ڪنهن سورت يا
چند آيتن جي تلاوت ڪجي .

ٻي تڪبير ۾ درود ابراهيمي پڙهجي .

ٽين تڪبير کانپوءِ ميت جي لاءِ هيٺ ڄاڻايل دعائون پڙهڻ گهرجن .
چوٿين تڪبير بعد سلام ورائي .

جنابي نماز جون دعائون

1 **اللَّهُمَّ** اغْفِرْ لَهُ وَارْحَمْهُ وَعَافِهِ وَاعْفُ عَنْهُ وَأَكْرِمْ نُزُلَهُ وَوَسِّعْ مَدْخَلَهُ وَاغْسِلْهُ بِالْمَاءِ
وَالثَّلْجِ وَالْبَرَدِ وَنَقِّهِ مِنَ الْخَطَايَا كَمَا نَقَّيْتَ الثَّوْبَ الْأَبْيَضَ مِنَ الدَّنَسِ وَأَبْدِلْهُ دَارًا خَيْرًا
مِنَ دَارِهِ وَأَهْلًا خَيْرًا مِنْ أَهْلِهِ وَزَوْجًا خَيْرًا مِنْ زَوْجِهِ وَأَدْخِلْهُ الْجَنَّةَ وَأَعِذْهُ مِنْ عَذَابِ
الْقَبْرِ وَمِنْ عَذَابِ النَّارِ

” اي الله ! هن کي معاف فرمائ ۽ مٿس رحم فرمائ ۽ کيس عافيت عطا
فرمائي، ۽ کانس درگزر فرمائ ۽ سندس عزت پري مهماني فرمائ ۽
سندس قبر کي ڪشادو فرمائ ۽ هن جي گناهن کي پاڻي، برف ۽ ڳڙن
سان ڌوئي ائين صاف فرمائ جيئن اچي ڪپڙي کي مرمتي کان صاف
ڪيو اٿئي ۽ کيس سندس گهر کان بهتر گهر عطا فرمائ ۽ سندس
خاندان کان بهتر خاندان عطا فرمائ ۽ کيس سندس زال کان بهتر زال

عطا فرماء ۽ کيس جنت ۾ داخل فرماء ۽ کيس قبر جي عذاب ۽ باه جي

عذاب کان بچائي .“ مسلم : حديث نمبر 963

2 اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِحَيِّنَا وَمَيِّتِنَا وَشَاهِدِنَا وَغَائِبِنَا وَصَغِيرِنَا وَكَبِيرِنَا وَذَكَرْنَا وَأُنْثَانَا اللَّهُمَّ مَنْ أَحْيَيْتَهُ مِنَّا فَأَحْيِهِ عَلَى الْإِسْلَامِ وَمَنْ تَوَفَّيْتَهُ مِنَّا فَتَوَفَّهُ عَلَى الْإِيمَانِ اللَّهُمَّ لَا تَحْرِمْنَا أَجْرَهُ وَلَا تُضِلَّنَا بَعْدَهُ

” اي الله! اسان جي جيئرن ۽ اسان جي مري ويلن کي بخش فرماء اسان مان موجود (مسلمانن) غير موجود (مسلمانن) کي معاف فرمائي اسان جي وڏن ۽ ننڍن کي بخش فرماء اسان جي مردن ۽ عورتن کي معاف فرمائي اي الله! اسان مان جنهن کي جيئارين ان کي اسلام تي جيئار ۽ جنهن کي ماريين ان کي اسلام تي موت ڏي . اي الله! اسان کي ان جي ثواب کان محروم نه فرماء ۽ اسان کي ان کانپوءِ گمراه نه ڪجانءِ .“

ابن ماجه : حديث نمبر 1498 , مسند احمد : 2 / 368

3 اللَّهُمَّ إِنَّ فُلَانَ بَنَ فُلَانٍ فِي ذِمَّتِكَ وَحَبْلِ جِوَارِكَ فَقِهِ مِنْ فِتْنَةِ الْقَبْرِ وَعَذَابِ النَّارِ وَأَنْتَ أَهْلُ الْوَفَاءِ وَالْحَقِّ فَاغْفِرْ لَهُ وَارْحَمْهُ إِنَّكَ أَنْتَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ

” اي الله! فلاڻو پٽ فلاڻي جو تنهنجي نمي ۽ پناه ۾ آهي ، ان کري کيس قبر جي امتحان ۽ باه جي عذاب کان بچاء ، تون ئي وفا ۽ حق وارو آهين ، پوءِ هن کي معاف فرماء ۽ مٿس رحم فرماء بيشڪ تون گهڻو بخشيندڙ ۽ رحم ڪندڙ آهين .“

ابن ماجه: حديث نمبر 1499 , صحيح ابن ماجه: 1 / 251 , ابوداؤد 3 / 211

4 « اللَّهُمَّ عَبْدُكَ وَابْنُ أُمَّتِكَ احتاج إلى رحمتك , وأنت غني عن عذابه , إن كان محسنا فزد في حسناته , وإن كان مسينا فتجاوز عنه »

الحاكم حديث نمبر 1328 امام حاكم هن روايت کي صحيح چيو آهي
۽ امام ذهبي سندس تائيد ڪئي آهي 1 / 359 احڪام الجنائز للالباني
ص 159

” اي الله! تنهنجو ٻانهو ۽ تنهنجي ٻانهي ۽ جوپٽ ، تنهنجي رحمت جو
محتاج آهي . تون کيس عذاب ڏيڻ کان بي نياز آهين، جيڪڏهن
نيڪوڪار آهي ته سندس نيڪين ۾ واڌارو فرمائ ۽ جيڪڏهن گنهگار
آهي ته کيس معاف فرمائ.“

ٻار تي جنازي جون دعائون

1 « اللَّهُمَّ أَعِذْهُ مِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ »

” اي الله! هن کي قبر جي عذاب کان بچاءِ.“

سعيد بن مسيب فرمائي ٿو ته مون ابو هريره رضي الله عنه جي پٺيان
گناهن کان معصوم ٻار جي جنازي نماز پڙهي ته پاڻ هيءَ دعا
پڙهيائون .

الموطا 1 / 228 ، ابن ابي شيبه في المصنف 3 / 217 ، البيهقي 4 / 9 ،
شعيب الارناؤط هن جي سند کي صحيح چيو آهي ڏسندا : تحقيقه
لشرح السنة للبغوي 5 / 357 .

2 اللهم اجعله فرطاً وذخراً لوالديه ، وشفيعاً مجاباً . اللهم ثقل به موازينهما وأعظم به
أجورهما ، وألحقه بصالح المؤمنين ، واجعله في كفالة إبراهيم ، وقه برحمتك عذاب
الجحيم ، وأبدله داراً خيراً من داره ، وأهلاً خيراً من أهله ، اللهم اغفر لأسلافنا ،
وأفراطنا ، ومن سبقنا بالإيمان

” اي الله! هن کي سندس ماءَ ۽ پيءُ جي لاءِ اڳيان وڃي ميزباني
ڪندڙ ۽ ذخيره ڪندڙ بڻاءِ هن کي اهڙو سفارشي بناءِ جنهن جي سفارش
قبول ڪئي وڃي . اي الله ! هن سان هن جي ماءَ ۽ پيءُ جي (عملن)
جي ترازو کي ڳرو ڪر ۽ هن جي ذريعي سان سندس ماءَ پيءُ جي
ثواب ۾ واڌارو فرمائ ۽ کيس نيڪ ٻانهن ۾ شامل فرمائ ۽ کيس

ابراهيم عليه السلام جي پرورش ۾ داخل فرمائ ۽ کيس پنهنجي رحمت سان دوزخ جي عذاب کان بچاءَ ۽ کيس سندس گهر جي بدلي ۾ بهتر گهر عطا فرمائ ۽ کيس سندس گهر وارن جي بدلي ۾ بهتر گهر وارا عطا فرمائ اي الله! اسان جو اڳيان استقبال ڪندڙن ۽ اڳيان ملندڙن کي بخش فرمائ ۽ انهن کي معاف فرمائ جن جو خاتمو اسان کان پهريائين ايمان تي ٿيو .“

المغني لابن قدامة 3 / 416 ، الدروس المهمة لعامة الامة للشيخ عبد العزيز بن عبد الله بن باز حفظه الله ص 15

3 » اللهم اجعله لنا فرطا , وسلفا , وأجرا

” اي الله! هن کي اسان جي لاءِ اڳيان وڃي ميزباني ڪندڙ ۽ استقبال ڪندڙ ۽ اجر (جو ذريعو بنا).“

البغوي : شرح السنة 5 / 357 , عبد الرزاق: حديث نمبر 6588 , امام بخاري هن کي معلق ذكر ڪيو آهي صحيح البخاري : كتاب الجائز ، باب قراءة فاتحة الكتاب علي الجنابة

تعزيت جون دعائون

1 **إِنَّ لِلَّهِ مَا أَخَذَ وَلَهُ مَا أُعْطِيَ وَكُلٌّ عِنْدَهُ بِأَجَلٍ مُّسَمًّى**

” يقيناً اهو سڀ ڪجهه الله جو ئي آهي جيڪي وٺي ورتائين ۽ (الله) جو ئي آهي جيڪي عطا ڪيائين ، وٽس هر شيءِ جو هڪ مقرر وقت آهي ، هن دعا کانپوءِ ميت جي پونيرن کي صبر جي نصيحت ڪري .“

البخاري : حديث نمبر 7377

2 هي دعا به وڌيڪ بهتر آهي

» أعظم الله أجرك , وأحسن عزاءك وغفر لميتك

” الله تعالیٰ تنهنجي ثواب کي گهڻي کان گهڻو وڌائي ۽ توکي سهڻي تسلي ڏي ۽ تنهنجي ميت کي معاف فرمائي .“

الاذكار للنووي : ص 190

میت کی قبر ۾ لاهڻ وقت دعا

« بِسْمِ اللَّهِ وَعَلَى سُنَّةِ رَسُولِ اللَّهِ »

” الله تعالى جي نالي سان ۽ رسول الله ﷺ جن جي سنت جي مطابق (دفن ڪريون ٿا) .“

ابوداؤد : حديث نمبر 3213 مسند احمد : 2 / 271 جا لفظ آهن ” بسم الله وعلى ملة رسول الله “ هن جي سند صحيح آهي .

میت کی دفن ڪرڻ کانپوءِ جي دعا

« اللهم اغفر له اللهم ثبته »

” اي الله! کيس معاف فرمائ ۽ کيس ثابت قدم رک .“
نبي ﷺ جن میت کي دفن ڪري فارغ ٿيندا هئا ، اتي بيهي فرمائيندا هئا ته : پنهنجي پيءُ جي بخشش ۽ ثابت قدمي جي دعا گهرو چو ته کانئس هن وقت پڇاڻو پيو ٿئي .

ابوداؤد : حديث نمبر 3221 امام حاکم هن کي صحيح چيو آهي امام ذهبي سندس تائيد ڪئي آهي 1 / 370 .

قبر جي زيارت ڪرڻ وقت دعا

السَّلَامُ عَلَيْكُمْ أَهْلَ الدِّيَارِ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُسْلِمِينَ وَإِنَّا إِن شَاءَ اللَّهُ لِلَّاحِقُونَ [ويرحم الله المستقدمين منا والمستأخرين] أَسْأَلُ اللَّهَ لَنَا وَلَكُمْ الْعَافِيَةَ

” اي هنن گهرن (قبرن) ۾ رهندڙ مؤمنو ۽ مسلمانو! اوهان تي سلامتي هجي يقيناً جيڪڏهن الله چاهيو ته اسين به اوهان ملڻ وارا آهيون . الله اسان مان اڳ ۾ وڃڻ وارن ۽ بعد ۾ وڃڻ وارن تي رحم فرمائي ۽ آئون الله کان پنهنجي لاءِ ۽ اوهان لاءِ عافيت گهران ٿو.“

مسلم : حديث نمبر 975 ، 974 ابن ماجه : حديث نمبر 1547 ابن ماجه جي روايت بريده □ کان منقول آهي ۽ ڏنگي وارا لفظ مسلم ۾ عائشه رضي الله عنها کان مروِي آهن .

قرآن ۽ نماز ۾ وسوسي کان بچڻ جي دعا

اعوذ بالله من الشيطان الرجيم

” آئون الله تعالى جي پناه گهران ٿو شيطان تڙيل کان .“

هي دعا پڙهي ڪاٻي پاسي تي پيرا ٿڪي ڇڏيو .

مسلم: حديث نمبر 2203

تلاوت جي سجدي جون دعائون

سَجَدَ وَجْهِي لِلَّذِي خَلَقَهُ وَشَقَّ سَمْعَهُ وَبَصَرَهُ بِحَوْلِهِ وَقُوَّتِهِ { فَتَبَارَكَ اللَّهُ أَحْسَنُ
الْخَالِقِينَ } «

” منهنجي چهري ان ذات کي سجدو ڪيو جنهن ان کي پيدا ڪيو ۽ ان ۾ پنهنجي طاقت ۽ قوت سان ڏسڻ ۽ ٻڌڻ جا سوراخ بڻايا ۽ برڪت ڀريو آهي الله ، جيڪو بهترين خلقيندڙ آهي .“

الترمذي: حديث نمبر 3425 ، احمد امام حاکم هن کي صحيح چيو آهي

امام ذهبي سندس تائيد ڪئي آهي 1 / 220 حديث نمبر 802

2 اللَّهُمَّ اكْتُبْ لِي بِهَا عِنْدَكَ أَجْرًا وَصَعْ عَنِّي بِهَا وَزْرًا وَاجْعَلْهَا لِي عِنْدَكَ ذُخْرًا
وَتَقَبَّلْهَا مِنِّي كَمَا تَقَبَّلْتَهَا مِنْ عَبْدِكَ دَاوُدَ

” اي الله! هن سجدي جي بدلي ۾ منهنجي لاءِ پاڻ وٽ ثواب لک ۽ انهيءَ سببان مون تان (گناهن) جو بار لاهي انهي سجدي کي منهنجي لاءِ پاڻ وٽ ذخيره بڻاءِ مون کان انهيءَ کي ائين قبول فرمائ جيئن پنهنجي ٻانهي داؤد عليه السلام کان قبول ڪئي .“

الترمذي: حديث نمبر 3424 امام حاکم هن کي صحيح چيو آهي

امام ذهبي سندس تائيد ڪئي آهي 1 / 219 حديث نمبر 799

صبح ۽ شام جا ذڪر ۽ دعائون

سیدنا انس رضی اللہ عنہ بیان ڪري ٿو ته رسول الله ﷺ جن فرمایو: مون کي اسماعیل علیہ السلام جي اولاد مان چار غلام آزاد ڪرڻ کان وڌيڪ پسند آهي جو آئون اهڙن ماڻهن سان ويهان جيڪي نماز فجر کان پوءِ سج اڀرڻ تائين الله جو ذڪر ڪن ٿا. مون کي چار غلام آزاد ڪرڻ کان وڌيڪ پسند آهي جو آئون اهڙن ماڻهن سان ويهان جيڪي وچين نماز کان پوءِ سج لهڻ تائين الله جو ذڪر ڪن ٿا.

أبو داؤد: حديث نمبر 3667 , هن روايت کي علامه الباني حسن چيو آهي صحیح أبو داود: 2 / 698 1

1 جيڪو شخص صبح ۾ آية الكرسي پڙهي اهو شام تائين جنن کان محفوظ رهندو ۽ جيڪو شام ۾ پڙهندو ته اهو صبح تائين انهن کان محفوظ رهندو .

الحاکم: 1 / 562 علامه الباني هن کي صحيح چيو آهي هن روايت جي نسبت نسائي ۽ طبراني جي طرف ڪندي فرمايائين ته طبراني جي سند جيد آهي : صحيح الترغيب والترهيب 1 / 273 حديث نمبر (662)

2 جيڪو شخص ٽي ڀيرا صبح ۽ ٽي ڀيرا شام جو ٽي قل پڙهندو ته اهو عمل انهيءَ لاءِ دنيا جي هر شيءِ جي لاءِ ڪافي ٿيندو .

أبو داؤد: حديث نمبر 5082 , الترمذي : 5 / 567 , صحيح الترمذي : 3 /

182

3 جيڪو به شخص ست ڀيرا هي دعا صبح ۽ شام ۾ پڙهندو ته الله تعالیٰ دنيا ۽ آخرت جي معاملن ۾ ان جي لاءِ ڪافي ٿيندو .

حَسْبِيَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَهُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ

”منهنجي لاءِ الله ئي ڪافي آهي جنهن کانسواءِ ڪوبه برحق معبود نه

آهي ، مون انهيءَ تي ئي ڀروسو ڪيو ۽ هو عظيم عرش جو ڌڻي آهي .

ابن السني: حديث نمبر 71 مرفوعا وأبو داؤد موقوفا: حديث نمبر 5081, شيخ شعيب ۽ عبد القادر الارناؤط هن حديث کي صحيح چيو آهي
ڏسندا : زاد المعاد 2 / 376 .

4 صبح جي وقت پڙهي :

« أَصْبَحْنَا وَأَصْبَحَ الْمَلِكُ لِلَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ رَبِّ أَسْأَلُكَ خَيْرَ مَا فِي مَا فِي هَذَا الْيَوْمِ وَخَيْرَ مَا بَعْدَهُ وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا فِي هَذَا الْيَوْمِ وَشَرِّ مَا بَعْدَهُ , رَبِّ أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْكَسَلِ وَسُوءِ الْكِبَرِ رَبِّ أَعُوذُ بِكَ مِنْ عَذَابٍ فِي النَّارِ وَعَذَابٍ فِي الْقَبْرِ

” اسان صبح ڪيو ۽ سموري بادشاهي صبح ڪيو ، سموري واکاڻ الله جي لاءِ ئي آهي ، الله کان سواءِ ڪوبه برحق معبود نه آهي جنهن جو ڪوبه شريڪ نه آهي ، ۽ هو هر شيءِ تي قدرت رکندڙ آهي . اي رب ! آئون توکان هن ڏينهن جي بهتري گهران ٿو ۽ هر ان شيءِ جي بهتري گهران ٿو جيڪا هن ڏينهن جي پڄاڻي پٺيان آهي ۽ تنهنجي پناه گهران ٿو هن ڏينهن ۾ موجود برائي کان ۽ ان برائي کان جيڪا هن ڏينهن جي پڄاڻي پٺيان آهي رب منهنجا ! آئون تنهنجي پناه گهران ٿو سستي کان ، پوڙهائپ جي خرابي کان ، اي رب منهنجا ! آئون تنهنجي پناه گهران ٿو باه ۾ ٿيندڙ عذاب کان ۽ قبر ۾ ٿيندڙ عذاب کان .“

5 شام جي وقت پڙهي :

أَمْسَيْنَا وَأَمْسَى الْمَلِكُ لِلَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ رَبِّ أَسْأَلُكَ خَيْرَ مَا فِي هَذِهِ اللَّيْلَةِ وَخَيْرَ مَا بَعْدَهَا وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا فِي هَذِهِ اللَّيْلَةِ وَشَرِّ مَا بَعْدَهَا رَبِّ أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْكَسَلِ وَسُوءِ الْكِبَرِ رَبِّ أَعُوذُ بِكَ مِنْ عَذَابٍ فِي النَّارِ وَعَذَابٍ فِي الْقَبْرِ

” اسان شام ڪئي ۽ ساري بادشاهيءَ شام ڪئي ، سموري واکاڻ الله جي لاءِ ئي آهي ، الله کانسواءِ ڪوبه برحق معبود نه آهي جنهن جو ڪوبه شريڪ نه آهي ۽ هو هر شيءِ قدرت رکندڙ آهي . اي رب ! آئون توکان هن رات جي بهتري گهران ٿو ۽ هر ان شيءِ جي بهتري گهران ٿو جيڪا هن رات جي پڄاڻي پٺيان آهي ۽ تنهنجي پناه گهران ٿو هن رات ۾ موجود برائي کان ۽ ان برائي کان جيڪا هن رات جي پڄاڻي پٺيان آهي . اي رب منهنجا ! آئون تنهنجي پناه گهران ٿو سستي کان ، پوڙهائپ جي خرابي کان . اي رب منهنجا ! آئون تنهنجي پناه گهران ٿو باه ۾ ٿيندڙ عذاب کان ۽ قبر ۾ ٿيندڙ عذاب کان .“

مسلم: حديث نمبر 2732

6 جنهن شخص صبح جي وقت هيءَ دعا پڙهي ته انهيءَ ان ڏينهن جو شڪرادا ڪيو ۽ جنهن شخص شام جي وقت هيءَ دعا پڙهي ته انهيءَ ان رات جو شڪرادا ڪيو .

صبح جي وقت پڙهي:

« اللهم ما أصبح بي من نعمة أو بأحد من خلقك فمنك وحدك لا شريك لك ، فلك

الحمد ولك الشكر »

” اي الله! صبح ۾ مون کي يا پنهنجي مخلوق مان ڪنهن کي به ڪا نعمت حاصل ٿئي ٿي ته اها تو اڪيلي جي طرفان هوندي آهي ، تنهنجو ڪوبه شريڪ نه آهي ، تنهنجي لاءِ ئي سموري واکاڻ آهي ۽ تنهنجي لاءِ ئي شڪر آهي .“

7 شام جي وقت پڙهي

اللهم ما أمسى بيمن نعمة أو بأحد من خلقك فمنك وحدك لا شريك لك ، فلك

الحمد ولك الشكر »

” اي الله ! شام ۾ مون کي يا پنهنجي مخلوق مان ڪنهن کي به ڪا نعمت حاصل ٿئي ٿي ته اها تو اڪيلي جي طرفان هوندي آهي ، تنهنجو

ڪوبه شريڪ نه آهي انڪري تنهنجي لاءِ ئي سموري واکاڻ آهي ۽
تنهنجي لاءِ ئي شڪر آهي .“

السنن الكبرى للبيهقي : حديث نمبر 9835

8 صبح ۾ هڪ ڀيرو پڙهي :

« **اللَّهُمَّ** بِكَ أَصْبَحْنَا وَبِكَ أَمْسَيْنَا وَبِكَ نَحْيَا وَبِكَ نَمُوتُ وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ

” اي الله! اسان تنهنجي مدد ۽ توفيق سان صبح ڪيو ۽ اسان تنهنجي

مدد ۽ توفيق سان شام ڪئي، تنهنجي ئي حڪم سان جيئون ٿا

تنهنجي ئي نالي مرون ٿا ۽ تنهنجي ئي طرف موٽڻو آهي .“

9 شام ۾ هڪ ڀيرو پڙهي :

اللَّهُمَّ بِكَ أَمْسَيْنَا وَبِكَ أَصْبَحْنَا وَبِكَ نَحْيَا وَبِكَ نَمُوتُ وَإِلَيْكَ التُّشُورُ اي الله !

اسان تنهنجي مدد ۽ توفيق سان شام ڪئي ۽ اسان تنهنجي مدد ۽

توفيق سان صبح ڪيو تنهنجي ئي حڪم سان جيئون ٿا ۽ تنهنجي ئي

حڪم سان مرون ٿا توڙي ڏانهن ئي موٽڻو آهي .

الترمذي : 5 / 466 صحيح الترمذي : 3 / 142 سلسله الاحاديث الصحيحه:

225/1 حديث نمبر 262 .

10 صبح ۽ شام ۾ هڪ ڀيرو پڙهي :

« يا حي يا قيوم برحمتك أستغيث أصلح لي شأني كله ولا تكلني إلى نفسي طرفة عين »

الحاكم : (امام حاكم هن کي صحيح چيو آهي امام ذهبي سندس

تائيد ڪئي آهي)

1 / 545 حديث نمبر 2000 الترغيب والترهيب 1 / 273

” اي زنده ۽ (هر شيءِ) کي قائم رکندڙ ! تنهنجي ئي رحمت سان

توکان مدد گهران ٿو ۽ منهنجن سمورن معاملن کي سنوار ۽ مون کي

اک چنپ جيتري لمحي لاءِ منهنجي نفس جي حوالي نه ڪر .“

11 صبح ۾ هڪ ڀيرو

أَصْبَحْنَا وَأَصْبَحَ الْمَلِكُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ خَيْرَ هَذَا الْيَوْمِ فَتَحَهُ وَنَصَرَهُ
وَنُورَهُ وَبَرَكَتَهُ وَهُدَاهُ وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا فِيهِ وَشَرِّ مَا بَعْدَهُ

” اسان ۽ سموري ملڪ جهانن جي پاڻهار جي لاءِ صبح ڪيواي الله!
آئون هن ڏينهن جي پلائي گهران ٿو، هن ڏينهن جي ڪاميابي ۽ مدد،
ان جي روشني، برڪت ۽ هدايت گهران ٿو ۽ آئون توکان هن ڏينهن
جي شر ۽ ان کان پوءِ ايندڙ شر کان تنهنجي پناه گهران ٿو.“

12 شام ۾ هڪ ڀيرو

» أَمْسَيْنَا وَأَمْسَى الْمَلِكُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ خَيْرَ هَذِهِ اللَّيْلَةِ فَتَحَهَا

وَنَصَرَهَا وَنُورَهَا وَبَرَكَتَهَا وَهُدَاهَا وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا فِيهَا وَشَرِّ مَا بَعْدَهَا

” اسان ۽ سموري ملڪ جهانن جي پاڻهار جي لاءِ شام ڪئي اي الله!
آئون هن رات جي پلائي گهران ٿو، هن رات جي ڪاميابي ۽ مدد، ان
جي روشني، برڪت ۽ هدايت گهران ٿو ۽ آئون توکان هن رات جي
شر ۽ ان کان پوءِ ايندڙ شر کان تنهنجي پناه گهران ٿو.“

أبوداؤد حديث نمبر 5048 هن روايت کي شيخ شعيب ۽ عبدالقادر

الارناؤط حسن چيو آهي ڏسندا : تحقيق زاد المعاد 2 / 273

13 صبح ۾ هڪ ڀيرو :

أَصْبَحْنَا عَلَى فِطْرَةِ الْإِسْلَامِ وَعَلَى كَلِمَةِ الْإِخْلَاصِ وَعَلَى دِينِ نَبِيِّنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى مِلَّةِ أَبِيْنَا

إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا مُسْلِمًا وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ

” اسان صبح ڪيو دين اسلام جي فطرت مطابق، اخلاص جي ڪلمي
تي ۽ پنهنجي نبي محمد ﷺ جن جي دين تي ۽ پنهنجي پيءُ ابراهيم
عليه السلام جي ملت تي، جيڪو توحيد ۾ هڪ طرفو، مسلمان هو ۽
مشرڪن مان نه هو.“

14 شام ۾ هڪ ڀيرو :

« أَمْسَيْنَا عَلَى فِطْرَةِ الْإِسْلَامِ وَعَلَى كَلِمَةِ الْإِخْلَاصِ وَعَلَى دِينِ نَبِيِّنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى مِلَّةِ
أَبِينَا إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا مُسْلِمًا وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ
” اسان شام ڪئي اسلام جي فطرت مطابق ، اخلاص جي ڪلمي تي ۽
پنهنجي نبي محمد ﷺ جن جي دين تي ۽ پنهنجي پيءُ ابراهيم عليه
السلام جي ملت تي ، جيڪو توحيد ۾ هڪ طرفو مسلمان هو ۽
مشرڪن مان نه هو .“

مسند احمد : 3 / 406, 407 ، عمل اليوم والليله لابن السني : حديث نمبر

34 ، صحيح الجامع : 4 / 209

15 صبح ۽ شام ۾ ٿي پيرا پڙهي :

اللَّهُمَّ عَافِنِي فِي بَدَنِي اللَّهُمَّ عَافِنِي فِي سَمْعِي اللَّهُمَّ عَافِنِي فِي بَصَرِي لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ
اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْكُفْرِ وَالْفَقْرِ اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ لَا إِلَهَ إِلَّا
أَنْتَ

” اي الله مون کي جسر جي عافيت ڏي ، اي الله ! منهنجي ڪنن کي
عافيت بخش . اي الله ! منهنجي اکين کي عافيت ڏي ، توکان سواءِ
ڪوبه برحق معبود نه آهي ، اي الله ! آئون تنهنجي پناه گهران ٿو
ڪفر کان ، فقيري کان ، آئون تنهنجي پناه گهران ٿو قبر جي عذاب کان
، توکان سواءِ ڪوبه برحق معبود نه آهي .“

أبو داؤد : حديث نمبر 5084 ، احمد : 5 / 42 ، عمل اليوم والليله

للنسائي : حديث نمبر 22 ، ابن السني حديث نمبر 69 الادب المفرد

للبخاري ، شيخ ابن باز هن جي سند کي حسن قرار ڏنو آهي : تحفة

الاخيار ص 26

16 جيڪو شخص صبح ۽ شام ۾ ٿي پيرا هي دعا پڙهندو ان کي

ڪابه شيءِ نقصان نه ڏيندي :

« بِسْمِ اللَّهِ الَّذِي لَا يَضُرُّ مَعَ اسْمِهِ شَيْءٌ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ

” ان الله جي نالي سان جنهن جي نالي جي برکت سان ڪابه شيءِ زمين ۾ نقصان نٿي ڏيئي سگهي ۽ نه وري ڪابه شيءِ آسمانن ۾ ۽ هو ٻڌندڙ ۽ ڄاڻندڙ آهي .“

الترمذي: حديث نمبر 3388 صحيح ابن ماجه : 2 / 332 شيخ ابن باز هن جي سند کي حسن قرار ڏنو آهي تحفة الاخيار: ص 39
17 شام ۾ ٽي پيرا پڙهي :

« أَعُوذُ بِكَلِمَاتِ اللَّهِ التَّامَّاتِ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ »

” آئون الله جي سمورن ڪلمن جي پناه گهران ٿو سندس مخلوق جي برائي کان .“

صحيح مسلم حديث نمبر 2709

18 جيڪو شخص ٽي پيرا صبح ۽ شام هي دعا پڙهندو ته الله تعاليٰ قيامت جي ڏينهن ان کي ضرور خوش ڪندو:

رَضِيْتُ بِاللَّهِ رَبًّا وَبِالْإِسْلَامِ دِينًا وَبِمُحَمَّدٍ نَبِيًّا

” آئون الله تعاليٰ جي رب هجڻ ۽ محمد ﷺ جن جي رسول هجڻ ۽ اسلام جي دين هجڻ تي راضي آهيان .“

أحمد : 4 / 337 عمل اليوم والليلة حديث للنسائي حديث نمبر 4 عمل

اليوم والليلة لابن السني : حديث نمبر 68 أبو داؤد : 4 / 318 الترمذي : 5

465 / حديث نمبر 3389 شيخ ابن باز هن جي سند کي حسن قرار ڏنو آهي تحفة الاخيار: ص 39 .

19 صبح جي وقت ٽي پيرا پڙهي :

سُبْحَانَ اللَّهِ وَبِحَمْدِهِ عَدَدَ خَلْقِهِ وَرِضَا نَفْسِهِ وَزِنَةَ عَرْشِهِ وَمِدَادَ كَلِمَاتِهِ

” الله پاڪ آهي پنهنجي واکاڻ سان ، پنهنجي مخلوق جي تعداد برابر، سندس ذات جي رضامندي برابر ، عرش جي وزن برابر ۽ سندس ڪلمن جي مس برابر .“

مسلم : حديث نمبر 2726

20 سيد الاستغفار :

رسول الله ﷺ جن فرمايو ته جنهن شخص يقين جي حالت ۾ هي دعا پڙهي ۽ ان رات فوت ٿي ويو ته اهو شخص جنت ۾ داخل ٿيندو، اهڙي طرح جنهن شخص يقين جي حالت ۾ هي دعا پڙهي ۽ انهي ڏينهن شام تائين فوت ٿي ويو ته جنت ۾ داخل ٿيندو .

صبح ۽ شام :

اللَّهُمَّ أَنْتَ رَبِّي لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ خَلَقْتَنِي وَأَنَا عَبْدُكَ وَأَنَا عَلَىٰ عَهْدِكَ وَوَعْدِكَ مَا اسْتَطَعْتُ
أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا صَنَعْتُ أَبُوءُ لَكَ بِنِعْمَتِكَ عَلَيَّ وَأَبُوءُ لَكَ بِذُنُوبِي فَاعْفِرْ لِي فَإِنَّهُ لَا
يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلَّا أَنْتَ

” اي الله! تون ئي منهنجو پاڻيهار آهين ، توکان سواءِ ڪوبه برحق معبود نه آهي ، توئي مون کي پيدا ڪيو ۽ آئون تنهنجو پانهو آهيان ۽ آئون تو سان ڪيل وعدي ۽ اقرار تي پنهنجي طاقت آهر قائم آهيان . آئون تنهنجي پناه گهران ٿو پنهنجي ڪيل هر ڪم جي برائي کان ۽ مون تي ڪيل تنهنجي هر نعمت جو اقرار ڪريان ٿو ۽ پنهنجي سمورن گناهن جو اقرار ڪريان ٿو ، مون کي بخش فرمائ توکان سواءِ ڪوبه گناه بخشيندڙ نه آهي .“

البخاري حديث نمبر 6306

21 جيڪو شخص صبح ۽ شام ۾ چار ڀيرا هيٺين دعا پڙهندو ته الله ان کي باه کان چوٽڪارو عطا ڪندو .

صبح جو چار ڀيرا پڙهي :

اللَّهُمَّ إِنِّي أَصْبَحْتُ أُشْهِدُكَ وَأُشْهِدُ حَمَلَةَ عَرْشِكَ وَمَلَائِكَتَكَ وَجَمِيعَ خَلْقِكَ أَنَّكَ أَنْتَ
اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ وَحْدَكَ لَا شَرِيكَ لَكَ وَأَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُكَ وَرَسُولُكَ

” اي الله! مون توکي ۽ عرش کٽندڙن (ملائڪن) ۽ ٻين ملائڪن ۽ تنهنجي سموري مخلوق کي هن ڳالهه تي گواه بڻائيندي صبح ڪيو ته

توکان سواء ڪوبه برحق معبود نه آهي . تون اڪيلو آهين ، تنهنجو ڪوبه شريڪ نه آهي ۽ محمد ﷺ جن تنهنجا پانها ۽ رسول آهن .“

22 شام ۾ چار پيرا پڙهي :

اللَّهُمَّ إِنِّي أُمِّيتُ أَشْهَدُكَ وَأَشْهَدُ حَمَلَةَ عَرْشِكَ وَمَلَائِكَتَكَ وَجَمِيعَ خَلْقِكَ أَنَّكَ أَنْتَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ وَحَدَّكَ لَا شَرِيكَ لَكَ وَأَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُكَ وَرَسُولُكَ

” اي الله! مون توکي ۽ عرش کٽندڙن (ملائڪن) ۽ ٻين ملائڪن ۽ تنهنجي سموري مخلوق کي هن ڳالهه تي گواه بڻائيندي شام ڪئي ته تو سواءِ ڪوبه برحق معبود نه آهي ، تون اڪيلو آهين ، تنهنجو ڪوبه شريڪ نه آهي ۽ محمد ﷺ جن تنهنجا پانها ۽ رسول آهن .“

ابو داؤد: حديث نمبر: 5069، 5078 ، الادب المفرد: حديث نمبر 23

23 صبح ۽ شام پڙهي :

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ الْعَافِيَةَ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ الْعَفْوَ وَالْعَافِيَةَ فِي دِينِي وَدُنْيَايَ وَأَهْلِي وَمَالِي اللَّهُمَّ اسْتُرْ عَوْرَتِي وَقَالَ عُمَانُ عَوْرَاتِي وَأَمِنْ رَوْعَاتِي اللَّهُمَّ احْفَظْنِي مِنْ بَيْنِ يَدَيْ وَمِنْ خَلْفِي وَعَنْ يَمِينِي وَعَنْ شِمَالِي وَمِنْ فَوْقِي وَأَعُوذُ بِعَظَمَتِكَ أَنْ أُغْتَالَ مِنْ تَحْتِي

” اي الله! آئون توکان دنيا ۽ آخرت ۾ بخشش ۽ عافيت گهران ٿو، اي الله! آئون توکان پنهنجي دين ۽ دنيا، خاندان ۽ مال جي باري ۾ بخشش ۽ عافيت گهران ٿو. اي الله! منهنجي عيبن تي ڍڪ رک ۽ پریشانين ۾ امن عطا ڪر، اي الله! منهنجي اڳيان ۽ پٺيان، ساڄي ۽ کاٻي ۽ مٿان (هر طرف کان) حفاظت ڪر، ۽ آئون تنهنجي عظمت جي پناه گهران ٿو، هن ڳالهه کان جو مون کي هيٺيان کان اوچتو ماريو وڃي .“

ابو داؤد: حديث نمبر 5074 ابن ماجه : حديث نمبر 3871 صحيح ابن

ماجه: 2 / 332 .

24 صبح ۽ شام ۾ پڙهي

« اللهم عالم الغيب والشهادة فاطر السماوات والأرض ، رب كل شيء ومليكه ،
أشهد أن لا إله إلا أنت ، أعوذ بك من شر نفسي ، ومن شر الشيطان وشركه ، وأن
أقترف على نفسي سوءاً ، أو أجره إلى مسلم »
اللَّهُمَّ فَاطِرَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ عَالِمَ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ رَبَّ كُلِّ شَيْءٍ
وَمَلِيكِهِ أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ نَفْسِي وَمِنْ شَرِّ الشَّيْطَانِ وَشَرِّكَهِ وَأَنْ أَقْتَرِفَ عَلَى نَفْسِي
سُوءًا أَوْ أَجْرَهُ إِلَى مُسْلِمٍ

” اي الله! ڳجهه ۽ ظاهر جا ڄاڻندڙ! زمين ۽ آسمان جا خلقيندڙ! هر شيء
جا پالڻهار ۽ بادشاهه! آئون گواهي ڏيان ٿو ته توکان سواءِ ڪوبه برحق
معبود نه آهي ، آئون تنهنجي پناه گهران ٿو شيطان جي برائي کان ، ان
جي شرڪ کان ۽ تنهنجي پناه گهران ٿو هن ڳالهه کان ته آئون پنهنجي
جان کي ڪنهن برائي ۾ مبتلا ڪريان يا ڪنهن مسلمان سان برائي
ڪريان .“

الترمذي: حديث نمبر 3392، 3529 ، أبو داؤد: حديث نمبر 5083 ، صحيح
الترمذي: 3 / 142 .

25 جيڪو شخص هن دعا کي صبح جي وقت ۾ پڙهندو ته ان جي لاءِ
ڏهه نيڪيون لکيون وينديون ، ڏهه گناهه بخشيا ويندا، ڏهه درجا بلند ڪيا
ويندا ۽ کيس اسماعيل عليه السلام جي اولاد مان ڏهه غلام آزاد ڪرڻ
جيترو ثواب ملندو ۽ الله تعاليٰ هيءَ دعا پڙهڻ واري کي شيطان کان
محفوظ رکندو . جيڪو شخص شام ۾ پڙهندو ته ان کي به ايترو ئي
ثواب ملندو صبح ۽ شام ۾ ڏهه ڀيرا پڙهي پر جيڪڏهن سستي ۾ ورتل
هجي ته هڪ ڀيرو پڙهي .

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ
اللهه کان سواءِ ڪوبه برحق معبود نه آهي هو اڪيلو آهي جنهن جو ڪوبه
شريڪ نه آهي ، انهيءَ جي لاءِ ئي بادشاهي آهي ۽ انهيءَ جي لاءِ ئي
واڪاڻ آهي ۽ هو هر شيءِ تي قدرت رکندڙ آهي .

ابوداود: حديث نمبر 5077

26 سو پيرا پڙهي سبحان الله وبحمده

”الله پاڪ آهي پنهنجي سموري واکاڻ سان.“

جيڪو شخص صبح ۽ شام ۾ سو پيرا پڙهندو ته قيامت واري ڏينهن ان کان وڌيڪ ڪوبه ڀلو عمل آڻيندڙ نه هوندو، ها البتہ جيڪڏهن ڪنهن ان کان وڌيڪ پيرا پڙهيو ته اهو انهيءَ کان بهتر ٿي سگهي ٿو.

مسلم: حديث نمبر 2692

27 ڏينهن ۾ سئو پيرا پڙهي : استغفرا لله واتوب اليه

”آئون الله کان ئي بخشش گهران ٿو ۽ ان وقت توبه تائب ٿيان ٿو.“

بخاري: حديث نمبر 6307

28 رسول الله ﷺ جن فرمايو ته جيڪو به شخص صبح ۽ شام ڏهه پيرا مون تي درود موڪليندو ته اهو قيامت واري ڏينهن منهنجي شفاعت حاصل ڪندو.

صبح ۽ شام ۾ ڪوبه مسنون درود ڏهه پيرا پڙهي:

« اللهم صل وسلم على نبينا محمد »

”الله! رحمت نازل فرمائ محمد ﷺ ۽ سندن آل تي.“

الطبراني : ۾ ٻه سندن بيان ٿيل آهن انهن مان هڪ جي سند جيد آهي
ڏسندا : مجمع الزوائد 10 / 120 ، صحيح الترغيب والترهيب 1 / 273

مصيبتن ، مشڪلاتن ۽ قرض کان چوٽڪاري جون دعائون

الله تعالیٰ جي اسم اعظم واريون آيتون ۽ دعائون

1 وَاللَّهُمُّ إِلَهٌ وَاحِدٌ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ البقره : 163

”توهان جو معبود اڪيلو آهي ، جنهن کانسواءِ ڪوبه معبود نه آهي ، هو

نهایت باجهارو ۽ گهڻو مهربان آهي.“

2 اَللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ آل عمران : 2،1

”آلر الله جنهن کانسواءِ ڪوبه برحق معبود نه آهي ، هو هميشه زنده ،
(سموري ڪائنات کي) قائم رکندڙ آهي .“

3 اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ

”الله جنهن کانسواءِ ڪوبه برحق معبود نه آهي ، هو هميشه زنده ،
(سموري ڪائنات کي) قائم رکندڙ آهي .“

4 وَعَنْتَ الْوَجْوهَ لِلْحَيِّ الْقَيُّومِ طه : 111

” ۽ سمورا چهرا جهڪي پوندا ان الله جي اڳيان جيڪو هو هميشه
زنده ، (سموري ڪائنات کي) قائم رکندڙ آهي .“

5 لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ سُبْحَانَكَ إِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ الانبياء : 87

”توڪان سواءِ ڪوبه برحق معبود نه آهي ، تون پاڪ آهين . يقيناً آئون
ظلم ڪندڙن مان ٿيس .“

6 اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ يَا اللَّهُ بِأَنَّكَ الْوَاحِدُ الْأَحَدُ الصَّمَدُ الَّذِي لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ وَلَمْ يَكُنْ
لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ أَنْ تَغْفِرَ لِي ذُنُوبِي إِنَّكَ أَنْتَ الْعَفْوُ الرَّحِيمُ

” اي الله ! آئون توڪان ئي گهران ٿو ، اي الله ! ڇاڪاڻ جو تون اڪيلو
، اهڙو بي نياز آهين جنهن کي نه ڪنهن چڻيو آهي نه وري ان ڪنهن
کي چڻيو آهي . آئون توڪان سوال ڪريان ته تون منهنجي گناهن کي
معاف فرمائ ، بيشڪ تون گهڻو بخشڻهار ۽ معاف ڪندڙ آهين .“

النسائي : حديث نمبر 1302 ، مسند احمد : 4 / 338

7 « اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِأَنَّ لَكَ الْحَمْدَ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ وَحْدَكَ لَا شَرِيكَ لَكَ الْمَنَّا بَدِيعُ
السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ذُو الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ ، يَا حَيُّ يَا قَيُّومُ (اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ الْجَنَّةَ وَأَعُوذُ

بك من النار)

اي الله ! آئون توڪان ئي سوال ڪريان ٿو ، ڇاڪاڻ جو تنهنجي لاءِ ئي
سموريون ساراهون آهن ، توڪان سواءِ ڪوبه برحق معبود نه آهي ، تون
اڪيلو آهين ، تنهنجو ڪوبه شريڪ نه آهي . اي آسمانن ۽ زمينن کي

بي مثل پيدا ڪندڙ! اي عزت ۽ بزرگي جا ڌڻي! اي هميشه زنده رهندڙ
۽ اي قائم ۽ دائر! (اي الله! آئون توکان جنت جو سوال ڪريان ٿو ۽
تنهنجي پناه گهران ٿو دوزخ جي باه کان.“

ابن ماجه: حديث نمبر: 3858، صحيح ابن ماجه: 2 / 329 .
8 **اللَّهُمَّ** إِنِّي أَسْأَلُكَ بِأَنِّي أَشْهَدُ أَنَّكَ أَنْتَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ الْأَحَدُ الصَّمَدُ الَّذِي لَمْ يَلِدْ
وَلَمْ يُولَدْ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ

اي الله! آئون توکان ئي گهران ٿو، چو ته آئون گواهي ڏيان ٿو ته تون
ئي اڪيلو اهڙو بي نياز آهين جنهن جو نه ڪو اولاد آهي ۽ نه وري اهو
ڪنهن جو اولاد آهي، نه ئي سندس ڪو برابر ۽ ثاني آهي .
الترمذي: حديث نمبر 3475، ابن ماجه: 2 / 1267، أحمد: 5 / 360،

صحيح ابن ماجه: 2 / 329، صحيح الترمذي: 3 / 163

فکر مندي ۽ غم کان چوٽڪاري جي دعا

1 **اللَّهُمَّ** إِنِّي عَبْدُكَ وَابْنُ عَبْدِكَ وَابْنُ أُمَّتِكَ نَاصِيَتِي بِيَدِكَ مَاضٍ فِي حُكْمِكَ عَدْلٌ فِي
قَضَائِكَ أَسْأَلُكَ بِكُلِّ اسْمٍ هُوَ لَكَ سَمِيَتْ بِهِ نَفْسٌ أَوْ أُنزِلَتْ فِي كِتَابِكَ أَوْ عَلَّمْتَهُ أَحَدًا
مِنْ خَلْقِكَ أَوْ اسْتَأْثَرْتَ بِهِ فِي عِلْمِ الْغَيْبِ عِنْدَكَ أَنْ تَجْعَلَ الْقُرْآنَ رَبِيعَ قَلْبِي وَنُورَ
صَدْرِي وَجِلَاءَ حُزْنِي وَذَهَابَ هَمِّي

” اي الله! آئون تنهنجو پانهو آهيان، تنهنجي پانهيءَ جو پٽ آهيان،
منهنجي پيشاني تنهنجي ئي هٿ ۾ آهي، منهنجي باري ۾ تنهنجو ئي
حڪم هلندڙ آهي، منهنجي باري ۾ تنهنجو هر فيصلو انصاف وارو
آهي. تنهنجي هر انهيءَ نالي مبارڪ جي وسيلي سان توکان گهران
تو جيڪو تنهنجي لاءِ ئي خاص آهي ۽ هر ان نالي جي (وسيلي سان
توکان گهران ٿو) جيڪو تو پاڻ پنهنجي لاءِ پسند فرمايو يا هر ان نالي
جي (وسيلي سان توکان گهران ٿو) تنهنجي ڪتاب ۾ نازل
فرمايو يا هر ان نالي جي (وسيلي سان توکان گهران ٿو) جنهن بابت تو

پنهنجي مخلوق مان ڪنهن کي آگاه فرمايو يا تنهنجي طرفان پنهنجي علم غيب ۾ رکيل هر ان نالي جي وسيلي سان سوال ڪريان ٿو ته قرآن کي منهنجي دل جي بهار بنا ۽ منهنجي سيني جو نور بنا ۽ منهنجي غم جو علاج بنا ۽ منهنجي ڳڻتين جي خاتمي جو ذريعو بنا .

أحمد 1 / 391 علامه الباني هن روايت کي صحيح چيو آهي .

2 رسول الله ﷺ جن اڪثر هي دعا گهرندا هئا :

اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْهَمِّ وَالْحَزَنِ وَالْعَجْزِ وَالْكَسَلِ وَالْبُخْلِ وَالْجُبْنِ وَضَعْفِ الدَّيْنِ وَغَلْبَةِ الرِّجَالِ

” اي الله! آئون تنهنجي پناه گهران ٿو فڪر ۽ ڳڻتي کان ، عاجزي ۽ سستي کان ، ڪنجوسي ۽ بزدلي کان ۽ قرض جي تنگي کان ۽ ماڻهن جي غلبي کان .“

البخاري : حديث نمبر 6369

مشڪلات جي خاتمي جي لاءِ دعائون

اللهم لا سهل الا ما جعلته سهلا وانت تجعل الحزن اذا شئت سهلا
 ” اي الله! ڪوبه ڪم آسان نه آهي پر اهو ڪم جنهن کي تون آسان بنائين ۽ تون ئي مشڪل ڪم کي جڏهن چاهين آسان بنائيندو آهين .“
 موارد الظمان : ص 72 جلد 8 .

بي قراري ۽ پريشانيءَ وقت دعائون

1 لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ الْعَظِيمُ الْحَلِيمُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ رَبُّ السَّمَوَاتِ وَرَبُّ الْأَرْضِ وَرَبُّ الْعَرْشِ الْكَرِيمِ

” الله عظمت واري ۽ بردبار ڪانسواءِ ڪوبه برحق معبود نه آهي ، الله عرش عظيم جي ڌڻي ڪانسواءِ ڪوبه برحق معبود نه آهي . الله آسمانن

۽ زمين جي پاڻهار ۽ عزت پرڻي عرش جي پاڻهار کان سواءِ ڪوبه برحق معبود نه آهي .“

البخاري : حديث نمبر 6346 .

2 **اللَّهُمَّ** رَحْمَتَكَ أَرْجُو فَلَا تَكِلْنِي إِلَى نَفْسِي طَرْفَةَ عَيْنٍ وَأَصْلِحْ لِي شَأْنِي **كُلَّهُ** لَا إِلَهَ إِلَّا

أَنْتَ أَبُو دَاوُدَ : حديث نمبر 5090 ، أحمد : 42 / 5

علامه الباني هن روايت کي صحيح چيو آهي : صحيح أبو داود : 3 / 59 .
” اي الله! آئون تنهنجي رحمت ۾ اميد رکان ٿو ، پوءِ مون کي اک چنپ جيترو به منهنجي نفس جي حوالي نه ڪر ۽ منهنجي سموري معاملي کي سڌار ، توکان سواءِ ڪوبه برحق معبود نه آهي .“

3 **اللَّهُمَّ** اللَّهُ رَبِّي لَا أُشْرِكُ بِهِ شَيْئًا

” الله منهنجو پاڻهار آهي جنهن سان آئون ڪنهن شيءِ کي به شريڪ نٿو ڪريان .“

أبو داود : حديث نمبر 1525 ، صحيح ابن ماجه : 2 / 335 .

قرض کان چوٽڪاري جي لاءِ دعائون

1 **اللَّهُمَّ** اكْفِنِي بِحَلَالِكَ عَنْ حَرَامِكَ وَأَغْنِنِي بِفَضْلِكَ عَمَّنْ سِوَاكَ .

” اي الله! پنهنجي حرام ڪيل شين کان بچائيندي مون لاءِ ڪافي ٿي ۽ پنهنجي حلال شين تي ۽ پنهنجي خاص مهرباني سان مون کي تو سواءِ هر شيءِ کان بي نياز ڪر .“

الترمذي : حديث نمبر 3563 ، صحيح الترمذي : 3 / 180 .

هيءُ قرض جي ادائينگي لاءِ مسنون دعا آهي پر قرضدار هي دعائون به پڙهي سگهي ٿو :

2 **اللَّهُمَّ** إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْهَمِّ وَالْحَزَنِ وَالْعَجْزِ وَالْكَسَلِ وَالْبُخْلِ وَالْجُبْنِ وَضَلَعِ

الدَّيْنِ وَغَلَبَةِ الرِّجَالِ

” اي الله! آئون تنهنجي پناه گهران تو فكر ۽ گپتي کان ، عاجزي ۽ سستي کان ، بزدي ۽ ڪنجوسيءَ کان ۽ قرض جي تنگيءَ کان ۽ ماڻهن جي غلبي کان .“ البخاري : حديث نمبر 6369 .

3 **اللَّهُمَّ** إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ فِتْنَةِ الْمَسِيحِ الدَّجَالِ وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ فِتْنَةِ الْمَحْيَا وَفِتْنَةِ الْمَمَاتِ **اللَّهُمَّ** إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْمَأْثَمِ وَالْمَغْرَمِ

” اي الله! آئون تنهنجي پناه گهران تو قبر جي عذاب کان ۽ تنهنجي پناه گهران تو مسيح دجال جي فتني کان ۽ تنهنجي پناه گهران تو زندگي ۽ موت جي فتني کان ۽ تنهنجي پناه گهران تو گناه ۽ قرض جي فتني کان .“ مسلم: حديث نمبر 589

4 **اللَّهُمَّ** رَبَّ السَّمَاوَاتِ وَرَبَّ الْأَرْضِ وَرَبَّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ رَبَّنَا وَرَبَّ كُلِّ شَيْءٍ فَالِقَ الْحَبِّ وَالنَّوَى وَمُنزِلَ التَّوْرَةِ وَالْإِنْجِيلِ وَالْفُرْقَانِ أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ كُلِّ شَيْءٍ أَنْتَ آخِذٌ بِنَاصِيَتِهِ **اللَّهُمَّ** أَنْتَ الْأَوَّلُ فَلَيْسَ قَبْلَكَ شَيْءٌ وَأَنْتَ الْآخِرُ فَلَيْسَ بَعْدَكَ شَيْءٌ وَأَنْتَ الظَّاهِرُ فَلَيْسَ فَوْقَكَ شَيْءٌ وَأَنْتَ الْبَاطِنُ فَلَيْسَ دُونَكَ شَيْءٌ اقْضِ عَنَّا الدَّيْنَ وَأَغْنِنَا مِنَ الْفَقْرِ

” اي الله! ستن آسمانن جا پاڻهار! زمينن جا پاڻهار! عظيم عرش جا ڌڻي! اي پاڻهار اسانجا! اي ڊاڻي ۽ ڪڪڙي کي چيرڻ وارا! اي تورات ، انجيل ۽ قرآن جا نازل فرمائيندڙ! آئون هران شيءِ جي برائي کان تنهنجي پناه گهران توجنهن جي پيشاني کي تون پڪڙيندڙ آهين - اي الله! تون ئي اول آهين ، توکان پهريائين ڪابه شيءِ نه آهي ، تون ئي آخر آهين توکان پوءِ ڪابه شيءِ نه آهي تون ئي ظاهر آهين توکان مٿي ڪابه شيءِ نه آهي . تون ڳجهو آهين توکان ڪابه شيءِ لڪيل نه آهي . اسان جي طرفان قرض کي ادا فرمائ ۽ اسان کي شاهوڪار ڪري فقيري کان بچاءِ .“ مسلم حديث نمبر 2713

قرض واپس ڪرڻ وقت دعا

»

بَارَكَ اللهُ لَكَ فِي أَهْلِكَ وَمَالِكَ إِنَّمَا جَزَاءُ السَّلْفِ الْوَفَاءُ وَالْأَدَاءُ
 ”الله تعالیٰ توکي تنهنجي اهل ۽ مال ۾ برکت عطا ڪري ، يقيناً
 ادائينگي ۽ شڪر گذاري ئي قرض جو بدلو آهي.“

عمل اليوم والليله للنسائي : ص 300 وابن ماجه : حديث نمبر 2424
 صحیح ابن ماجه : 2 / 55

مصیبت وقت بهتر بدلو گهرڻ جي دعا

{ إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ } اللَّهُمَّ أَجْرُنِي فِي مُصِيبَتِي وَأَخْلِفْ لِي خَيْرًا مِنْهَا إِلَّا أَخْلَفَ
 اللَّهُ لَهُ خَيْرًا مِنْهَا

”بيشڪ اسين الله جا ئي (بانها) آهيون ۽ اسان کي ان (الله) جي طرف
 ئي موٽڻو آهي . اي الله ! مون کي منهنجي مصيبت ۾ ثواب سان نواز
 ۽ اسان کي ان جي بدلي ۾ ان کان بهتر شيءِ عطا ڪر.“
 مسلم حديث نمبر 918 .

گهٻراهت وقت ڇا چوي ؟

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ

”الله کان سواءِ ڪوبه برحق معبود نه آهي.“

صحیح البخاري : حديث نمبر 3346

ڪاوڙ اچڻ وقت دعا

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

”الله جي پناه گهران ٿو شيطان تڙيل کان.“

البخاري : حديث نمبر 6115 .

سرڪش شيطان جي مڪر فريب کان بچڻ جي دعا

أَعُوذُ بِكَلِمَاتِ اللَّهِ التَّامَّاتِ الَّتِي لَا يُجَاوِزُهُنَّ بَرٌّ وَلَا فَاجِرٌ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ وَذَرَأَ وَبَرًّا
 وَمِنْ شَرِّ مَا يَنْزِلُ مِنَ السَّمَاءِ وَمِنْ شَرِّ مَا يَعْرُجُ فِيهَا وَمِنْ شَرِّ مَا ذَرَأَ فِي الْأَرْضِ وَمِنْ

شَرٌّ مَا يَخْرُجُ مِنْهَا وَمِنْ شَرِّ فِتَنِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَمِنْ شَرِّ كُلِّ طَارِقٍ إِلَّا طَارِقًا يَطْرُقُ
بِخَيْرٍ يَا رَحْمَنُ

”الله جي انهن ڪلمن جي پناه گهران تو جن کان ڪوبه نيڪ يا بدڪاراگتي نٿو وڃي سگهي ، ان شيءِ جي برائي کان پناه گهران تو جنهن کي هن پيدا ڪيو ۽ ڦهلائي ڇڏيو ، هر ان شيءِ جي برائي کان پناه گهران توجيڪا آسمان مان نازل ٿئي ۽ هر ان شيءِ جي برائي کان پناه گهران توجيڪا آسمان ڏانهن چڙهي ان شيءِ جي برائي کان جيڪازمين ۾ پکيڙيائين ، هر ان شيءِ جي برائي کان جيڪان مان نڪري ۽ رات ۽ ڏينهن جي فتنن کان هر رات ۾ اچڻ واري فتنن کان سواءِ اهڙي اچڻ واري جي جيڪو رات ۾ پلائي سان اچي ، اي نهايت رحم ڪرڻ وارا !“

أحمد 3 / 419 سند صحيح آهي ، ابن السني حديث نمبر 637 شيخ شعيب الارناؤط هن جي سند کي صحيح چيو آهي تخريجه للطحاوية ص 133

تدبير جي ناکام ٿيڻ وقت دعا

رسول الله ﷺ جن فرمايو ته الله تعالیٰ وٽ طاقتور مؤمن ، ڪمزور مؤمن کان وڌيڪ بهتر آهي ، جڏهن ته ٻنهي ۾ پلائي موجود آهي . جيڪا شيءِ توهان کي فائدو پهچائي ان کي حاصل ڪرڻ لاءِ ڪوشش ڪريو . الله کان مدد گهرو ۽ بي وس نه بنجو جيڪڏهن اوهان کي نقصان پهچي ته ائين نه چئو ته ڪاش جيڪڏهن هن طرح ڪريان ها ته هن طرح نه ٿئي ها پر هن طرح چئو :

قَدَرُ اللَّهِ وَمَا شَاءَ فَعَلَ

”الله تعالیٰ جيڪو چاهيو اهو مقدر ڪيائين .“ مسلم حديث نمبر 2664

جيڪڏهن ڪو ناپسند معاملو سامهون اچي ته چوي ؟

الْحَمْدُ لِلَّهِ عَلَى كُلِّ حَالٍ

هر حال ۾ الله جي لاءِ تعريف آهي . سنن ابن ماجه : حديث نمبر 3803

جسم ۾ تڪليف محسوس ٿئي ته ڇا ڪري ؟

رسول الله ﷺ جن جو فرمان آهي ته :

جسم جي ڪنهن به حصي ۾ تڪليف هجي ته ان حصي تي پنهنجو هٿ

رکي ٿي پيرا چئو : بسم الله ” الله جي نالي سان -“

پوءِ ست پيرا چئو اَعُوذُ بِاللّٰهِ وَقُدْرَتِهِ مِنْ شَرِّ مَا اَجِدُ وَاُحَاذِرُ

” الله تعالى ۽ ان جي قدرت جي پناه گهران ٿو ان شيءِ جي تڪليف

کان اٿون محسوس ڪريان ٿو ۽ جنهن کان بچان ٿو.“ مسلم: حديث

نمبر 2202

مصيبت ۾ مبتلا انسان کي ڏسڻ وقت دعا

« الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي عَافَانِي مِمَّا ابْتَلَاكَ بِهِ وَفَضَّلَنِي عَلَى كَثِيرٍ مِّمَّنْ خَلَقَ تَفْضِيلًا »

” هر قسم جي تعريف الله جي لاءِ جنهن مون کي ان شيءِ کان محفوظ

رکيو جنهن ۾ توکي مبتلا ڪيائين ۽ مون کي پنهنجي مخلوق مان

گهڻن تي فضيلت عطا ڪئي اٿس .“ جامع الترمذي : حديث نمبر 3431

دشمن ۽ حڪمران سان ملاقات وقت دعا

1 **اللَّهُمَّ** إِنَّا نَجْعَلُكَ فِي نُحُورِهِمْ وَنَعُوذُ بِكَ مِنْ شُرُورِهِمْ

” اي الله ! اسين توکي (پنهنجو مددگار) بنايون ٿا انهن جي مقابلي ۾

۽ انهن جي برائي کان تنهنجي پناه گهران ٿو .“

سنن ابوداؤد: حديث نمبر 1537

2 **اللَّهُمَّ** أَنْتَ عَضُدِي وَنَصِيرِي بِكَ أَحُولُ وَبِكَ أَصُولُ وَبِكَ أَقَاتِلُ

” اي الله ! تون منهنجو سهارو ۽ مددگار آهين ، تنهنجي ئي مدد سان

هلان قرآن ، حملو ۽ لڙائي ڪريان ٿو.“

سنن ابوداؤد : حديث نمبر 2632 ، صحيح الترمذي : 3 / 153 .

3 { حَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ }

”اسان جي لاءِ الله ڪافي آهي جيڪو بهترين ڪارساز آهي.“

صحيح البخاري : حديث نمبر 4563

حڪمران جي ظلم جي خوف جون دعائون

1 « اللهم رب السماوات السبع , ورب العرش العظيم , كن لي جارا من فلان بن فلان , وأحزابه من خلائقك , أن يفرط على أحد منهم أو يطغى , عز جارك , وجل ثناؤك , ولا إله إلا أنت » .

الادب المفرد : حديث نمبر 707 علامه الباني هن روايت ڪي صحيح چيو آهي صحيح الادب المفرد : حديث نمبر 556 .

” اي ستن آسمانن جا پاڻهار! ۽ عظيم عرش جا پاڻهار! منهنجي لاءِ فلاڻي پٽ فلاڻي جي مقابلي ۾ پناه ڏيندڙ بنجي وڃ ۽ پنهنجي مخلوق مان سندس ٽولن جي مقابلي ۾ پناه ڏيندڙ بنجي وڃ ، هن ڳالهه کان جو انهن مان ڪوبه مون تي ڏاڍائي ڪري يا مون تي زيادتي ڪري ، تنهنجي پناه مضبوط آهي ، عظمت پري تنهنجي واکاڻ آهي ، ۽ توکان سواءِ ڪوبه برحق معبود نه آهي .“

2 تي پيرا پڙهي

« الله أكبر , الله أعز من خلقه جميعا , الله مما أخاف وأحذر , أعوذ بالله الذي لا إله إلا هو , الممسك السماوات السبع أن يقعن على الأرض إلا بإذنه , من شر عبدك فلان , وجنوده وأتباعه وأشياعه , من الجن والأنس , اللهم كن لي جارا من شرهم , جل ثناؤك وعز جارك , وتبارك اسمك , ولا إله غيرك ”

” الله سڀ کان وڏو آهي ، الله پنهنجي سموري مخلوق کان غلبي وارو آهي . جن کان ڊڄان تو الله انهن کان گهڻي غلبي وارو آهي . آئون ان الله جي پناه گهران تو جنهن کان سواءِ ڪوبه برحق معبود نه آهي ، جيڪو ستن آسمانن کي زمين تي ڪرڻ کان روڪيندڙ آهي . پر

سمورا آسمان (سندس اجازت سان ڪري سگهن ٿا) آئون تنهنجي پناه گهران ٿو، تنهنجي فلاڻي پانهي جي برائي کان ان جي لشڪرن جي شر کان ۽ ان جي پيروڪارن جي شر کان ۽ ان جي ساٿين جي شر کان جنن مان هجن يا انسانن مان . اي الله! انهن جي برائي جي مقابلي ۾ منهنجي لاءِ پناه گاه بنجي وڃ ، تنهنجي واکاڻ عظمت پري آهي، تنهنجي پناه مضبوط آهي ، تنهنجو نالو برڪت ڀريو آهي ، توکان سواءِ ڪوبه برحق معبود نه آهي .“

الادب المفرد للبخاري حديث نمبر 708 علامه الباني هن روايت کي صحيح چيو آهي : حديث نمبر صحيح الادب المفرد 546

دشمن جي لاءِ بد دعا

اللَّهُمَّ مُنْزِلَ الْكِتَابِ سَرِيعَ الْحِسَابِ اهْزِمِ الْأَحْزَابَ اللَّهُمَّ اهْزِمْنَهُمْ وَزَلِّزْلُهُمْ
 س ” اي الله! قرآن نازل ڪندڙ ، جلد حساب وٺندڙ ! سمورن ٽولن کي شڪست ڏي ، اي الله! انهن کي شڪست ڏي ۽ انهن کي ڏوڏي ڇڏ .“

مسلم: حديث نمبر 1742

ماڻهن جي شر کان بچي ته هيءَ دعا پڙهي

« اللَّهُمَّ اكْفِنِيهِمْ بِمَا شِئْتَ »

اي الله! تون منهنجي لاءِ انهن کان ڪافي ٿي وڃ ، پنهنجي خاص (مدد) جي ارادي سان .“

مسلم: حديث نمبر 3005

جنهن کي ايمان ۾ شڪ ڪي ته اهو ڇاڪري ؟

1 لله جي پناه گهري

2 شڪ واري ڪم کان رڪجي وڃي .

بخاري: حديث نمبر 3276

3 پوءِ چوي ته

آمنت بالله ورسوله

”مون الله تي ۽ ان جي رسولن تي ايمان آندو.“ مسلم: حدیث نمبر 134

انهن کلمن کان پوءِ الله تعالیٰ جو هي فرمان پڙهي :

{ هُوَ الْأَوَّلُ وَالْآخِرُ وَالظَّاهِرُ وَالْبَاطِنُ وَهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ }

سورة الحديد: 57 ، أبوداؤد : حدیث نمبر 5110

علامه الباني هن روايت کي حسن قرار ڏنو آهي : صحيح أبو داود 3 962

شُرڪ کان محفوظ رهڻ جي دعا

« اللهم إني أعوذ بك أن أشرك بك وأنا أعلم ، وأستغفرك لما لا أعلم »

” اي الله! آئون تنهنجي پناه گهران هن ڳالهه کان جو توسان ڄاڻي

بجهي ڪنهن کي شريڪ ڪريان ۽ اڻ ڄاڻائي ۾ ڪيل گناهن جي

بخشش گهران ٿو.“

أحمد 4 / 403 ، صحيح الجامع ، 3 / 233 ، صحيح الترغيب والترهيب

لاباني 1 / 19 .

گناه تي وڃي ته ڇا ڪجي ؟

جيڪڏهن ڪنهن شخص کان گناه تي وڃي ته ان کي گهرجي ته چڱي

طرح وضو ڪري ٻه رڪعتون پڙهي ، الله تعالیٰ کان بخشش گهري

(توبه جي سمورن شرطن تي قائم رهندي) ته کيس الله تعالیٰ بخش

فرمائيندو.

ابو دائود: حدیث نمبر 1521

شیطان کڏهن پڇندو آهي ؟

1 شیطان کان الله جي پناه گهرڻ وقت .

سنن ابو داؤد حدیث نمبر 775

2 ٻانگ جي وقت

بخاري حدیث نمبر 608

3 مسنون ذکر ڪرڻ سان .

4 قران مجيد جي تلاوت جي وقت .

رسول الله ﷺ جن فرمايو ته :

توهان پنهنجي گهرن کي قبرستان نه بنايو، بيشڪ شيطان ان گهر کان پڇي ٿو جنهن گهر ۾ سورت البقره جي تلاوت ڪئي وڃي .

صحيح مسلم: حديث نمبر 780

اهڙي طرح جيڪي شيون شيطان کي پري ڪنديون آهن اهي هي آهن :

صبح ۽ شام جون دعائون ،

گهر ۾ داخل ۽ نڪرڻ جون دعائون ،

مسجد ۾ داخل ٿيڻ ۽ نڪرڻ جون دعائون ،

۽ اهي تمام دعائون جيڪي شريعت ۾ ابت آهن مثال جي طور تي :

سمهڻ وقت آية الڪرسي پڙهڻ ۽ سوره البقره جي آخري ٻن آيتن جي تلاوت ڪرڻ .

شيطان کان محفوظ رهڻ جي دعا :

جيڪو سو پيرا هيٺين دعا پڙهندو ته پورو ڏينهن شيطان کان محفوظ رهندو .

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

” اللَّهُ ڪانسواءِ ڪوبه برحق معبود نه آهي هو اڪيلو آهي جنهن جو

ڪوبه شريڪ نه آهي ، انهيءَ جي لاءِ ئي بادشاهي آهي ۽ انهيءَ جي لاءِ

ئي واکاڻ آهي ۽ هو هر شيءِ تي قدرت رکندڙ آهي .“

بخاري : حديث نمبر 3293

دجال کان محفوظ رهڻ جا وظيفا

رسول الله ﷺ جن فرمايو ته جيڪو شخص سورة الكهف جون

شروعاتي ڏهه آيتون (هڪ روايت ۾ آهي ته آخري ڏهه آيتون) ياد ڪندو

ته اهو دجال جي فتني کان محفوظ رهندو .

مسلم: حديث نمبر 809 سلسله الاحاديث الصحيحة : حديث نمبر 582
علامه الباني شروعاتي ذهن آيتن واري روايت کي محفوظ قرار ڏنو
آهي .

اهڙيءَ طرح هر تشهد ۾ دجال جي فتني کان پناه گهرڻ به بچاءَ جو
ذريعو آهي .

مسلم حديث نمبر 588

بري سوڻ کي ناپسند ڪرڻ جي دعا

لَا خَيْرَ إِلَّا خَيْرُكَ وَلَا طَيْرَ إِلَّا طَيْرُكَ وَلَا إِلَهَ غَيْرُكَ

” اي الله! نه آهي ڪابه نحوست (نياڳائي) ثابت سواءِ انهيءَ نحوست
(نياڳائي) جي جنهن جو تون حڪم ڪرين ۽ نه آهي ڪابه پلائي سواءِ
انهيءَ پلائي جي جيڪا تنهنجي مرضي سان هجي ۽ توکان سواءِ ڪوبه
برحق معبود نه آهي.“

أحمد 2 / 220 ، ابن السني حديث نمبر 292 علامه الباني هن روايت کي
صحيح قرار ڏنو آهي: الاحاديث الصحيحة 3 / 54 ، حديث نمبر 1065 ،
بري سوڻ جي مقابلي ۾ سٺو سوڻ آهي سٺي سوڻ کي نبي ﷺ جن
پسند فرمايو آهي ان ڪري نبي ﷺ جن هڪ دفعي هڪ شخص کي
سٺي ڳالهه چوندي ٻڌي جيڪا پاڻ ﷺ جن کي پسند آئي ، پاڻ ﷺ جن
فرمايو ته اسان تنهنجي سٺي فال تنهنجي ڳالهه مان ورتي آهي ، علامه
الباني هن روايت کي صحيح قرار ڏنو آهي : الصحيحة 2 / 363 .

نظر کان بچڻ جو طريقو

رسول الله ﷺ جن فرمايو ته :

جيڪڏهن ڪو شخص ڪنهن مسلمان پيءَ وٽ يا پاڻ وٽ ڪا سٺي شيءِ
ڏسي ته برڪت جي دعا گهري ، چو ته نظر جو لڳڻ ثابت آهي .

سنن ابن ماجه : حديث نمبر 3508 ، صحيح الجامع الصغير: حديث

نمبر 4020

اهڙي شخص جي لاءِ دعائون جي گار يا تڪليف ڏني

هجي

انساني تقاضائن جي مطابق رسول الله ﷺ جن جيڪڏهن ڪنهن تي ناراض ٿي ان کي ڏکوئيندڙ لفظ چوندا هئا ته ان لاءِ هن طرح دعا گهرندا هئا :

اللَّهُمَّ فَأَيُّمَا مُؤْمِنٍ سَبَبْتُهُ فَاجْعَلْ ذَلِكَ لَهُ قُرْبَةً إِلَيْكَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ

” اي الله ! جنهن به مؤمن کي مون برو پلو چيو آهي پوءِ تون اها ان جي لاءِ قيامت جي ڏينهن تنهنجي ويجهڙائي جو سبب بنا .“
بخاري: حديث نمبر 6361 مسلم: حديث نمبر 2601 ۽ مسلم جا لفظ آهن اي الله ! هن جي لاءِ پاڪيزگي ۽ رحمت جو ذريعو بنا .

حج، عمري ۽ سفر جون دعائون

سواري تي سوار ٿيڻ جي دعا

« بِسْمِ اللَّهِ، الْحَمْدُ لِلَّهِ { سُبْحَانَ الَّذِي سَخَّرَ لَنَا هَذَا وَمَا كُنَّا لَهُ مُقْرِنِينَ } وَإِنَّا إِلَى رَبِّنَا لَمُنْقَلِبُونَ { الْحَمْدُ لِلَّهِ، الْحَمْدُ لِلَّهِ، الْحَمْدُ لِلَّهِ، اللَّهُ أَكْبَرُ، اللَّهُ أَكْبَرُ، سُبْحَانَكَ إِنِّي ظَلَمْتُ نَفْسِي فَاغْفِرْ لِي فَإِنَّهُ لَا يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلَّا أَنْتَ

” الله جي نالي سان سوار ٿيان ٿو ، سموري واکاڻ الله جي لاءِ ئي آهي ، الله سڀ کان وڏو آهي ، پاڪ آهي اها ذات جنهن اسان جي لاءِ ان سواري کي تابع ڪيو، جنهن کي اسين قابو ڪرڻ وارا نه هئاسين ۽ بيشڪ اسان کي پنهنجي رب جي طرف ئي موٽڻو آهي . واکاڻ الله جي لاءِ ئي آهي، واکاڻ الله جي لاءِ ئي آهي، واکاڻ الله سڀ کان وڏو آهي ، الله سڀ کان وڏو آهي . اي الله ! تون پاڪ آهين ، مون پنهنجو پاڻ تي ظلم ڪيو، ان ڪري مون کي بخش فرما ، بيشڪ توکان سواءِ ڪوبه گناهه بخشيندڙ نه آهي .“

ابو داؤد: حدیث نمبر 2602 الترمذی : حدیث نمبر 3446 صحیح الترمذی : 3 / 156 .

سفر شروع ڪرڻ جي دعا

« اللَّهُ أَكْبَرُ، اللَّهُ أَكْبَرُ، اللَّهُ أَكْبَرُ، سُبْحَانَ الَّذِي سَخَّرَ لَنَا هَذَا وَمَا كُنَّا لَهُ مُقْرِنِينَ وَإِنَّا إِلَى رَبِّنَا لَمُنْقَلِبُونَ . اللَّهُمَّ إِنَّا نَسْأَلُكَ فِي سَفَرِنَا هَذَا الْبِرَّ وَالتَّقْوَى وَمِنَ الْعَمَلِ مَا تَرْضَى اللَّهُمَّ هَوِّنْ عَلَيْنَا سَفَرَنَا هَذَا وَاطْوِ عَنَّا بُعْدَهُ اللَّهُمَّ أَنْتَ الصَّاحِبُ فِي السَّفَرِ وَالْخَلِيفَةُ فِي الْأَهْلِ اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ وَعَثَاءِ السَّفَرِ وَكَآبَةِ الْمَنْظَرِ وَسُوءِ الْمُنْقَلَبِ فِي الْمَالِ وَالْأَهْلِ

” الله سڀ کان وڏو آهي، الله سڀ کان وڏو آهي، الله سڀ کان وڏو آهي ، پاڪ آهي اها ذات جنهن اسان جي لاءِ ان سواري کي تابع ڪيو جنهن کي اسين قابو ڪرڻ وارا نه هئاسين ۽ بيشڪ اسان کي پنهنجي رب جي طرف ئي موٽڻو آهي اي الله! اسين پنهنجي هن سفر ۾ نيڪي ۽ پرهيزگاري گهرون ٿا ، اهڙي عمل جو سوال ڪريون ٿا جنهن کي تون پسند ڪرين اي الله! اسان جي لاءِ هن سفر کي آسان بنا ، هن سفر جي ڊگهائي کي اسان جي لاءِ ويڙهي ڇڏ . اي الله! تون ئي اسان جو هن سفر ۾ ساٿي ۽ اسان جي گهر وارن جو نگران آهين . اي الله! اسين تنهنجي پناهه گهرون ٿا سفر جي تڪليف کان ، ڏکوئيندڙ منظر کان ۽ گهر وارن ۽ مال ۾ بري تبديلي کان .“

رسول الله ﷺ جن سفر تان موٽڻ وقت به اهائي دعا پڙهندا هئا پر هيٺيان لفظ وڌيڪ چوندا هئا :

آيُونَ تَائِبُونَ عَابِدُونَ لِرَبِّنَا حَامِدُونَ

” اسين موٽندڙ ، توبه ڪندڙ ، عبادت ڪندڙ ۽ پنهنجي رب جي واکاڻ ڪندڙ آهيون .“

مسلم : حدیث نمبر 1342

ڪنهن شهر يا ڳوٺ ۾ داخل ٿيڻ جي دعا

« اللهم رب السماوات السبع وما أظللن ، ورب الأرضين السبع وما أقللن ، ورب الشياطين وما أضللن ، ورب الرياح وما ذرين ، أسألك خير هذه القرية وخير أهلها ، وخير ما فيها ، وأعوذ بك من شرها ، وشر أهلها ، وشر ما فيها »

” اي ستن آسمانن ۽ انهن جي پاڇي ۾ ايندڙ هر شيءِ جا ڏٺي! اي ستن زمينن ۽ انهن تي موجود هر شيءِ جا ڏٺي! ۽ شيطانن ۽ انهن طرفان گمراه ٿيلن جا ڏٺي! اي هوائن ۽ جن کي هوائون اڏائين ٿيون انهن سمورين شين جا رب! آئون توکان هن ڳوٺ ۽ انهي ۾ رهندڙن ۽ انهيءَ ۾ موجود هر شيءِ جي پلائي گهران ٿو، آئون تنهنجي پناهه گهران ٿو هن ڳوٺ ۽ انهيءَ ۾ رهندڙن ۽ انهيءَ ۾ موجود هر شيءِ جي برائي کان.“

المعجم الكبير : 359\22 حديث نمبر 902 .

بازار ۾ داخل ٿيڻ جي دعا

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ يُحْيِي وَيُمِيتُ وَهُوَ حَيٌّ لَا يَمُوتُ
بِيَدِهِ الْخَيْرُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

الترمذي 5 / 291 ، الحاكم 1 / 538 علامه الباني هن کي حسن چيو آهي : صحيح الترمذي 3 / 152 ، امام حاکم هن کي صحيح چيو آهي امام ذهبي سندس تائيد ڪئي آهي 2 / 100 ، ابن السني حديث نمبر 524 ، علامه ابن باز فرمايو ته نسائي هن کي حسن سند سان بيان ڪيو آهي تحفة الاخيار ص 37

” الله کانسواءِ ڪوبه برحق معبود نه آهي هو اڪيلو آهي جنهن جو ڪوبه شريڪ نه آهي ، انهيءَ جي لاءِ ئي بادشاهي آهي ۽ انهيءَ جي لاءِ ئي واکاڻ آهي هو جيئاريندڙ ۽ موت ڏيندڙ آهي ۽ هواهڙو زندهه جنهن کي موت نه ايندو سموري پلائي سندس هٿ ۾ آهي ۽ هو هر شيءِ تي قدرت رکندڙ آهي .“

سواريءَ جي ٽاڀڙجڻ وقت دعا

بسم الله

”الله جي نالي سان.“

أبو داؤد : حديث نمبر 4982 علامه الباني هن روايت کي صحيح قرار ڏنو آهي ڏسندا : صحيح أبي داود 3 / 941 .

دوران سفر تكبير ۽ تسبيح

جابر □ بيان فرمائي ٿو ته جڏهن اسين ڪنهن مٿاهين تي چڙهندا هئاسين ته الله اڪبر ۽ هيٺاهين تي لهندا هئاسين ته سبحان الله چوندا هئاسين .

بخاري حديث نمبر 2993

دوران سفر صبح جي دعا

سَمِعَ سَامِعٌ بِحَمْدِ اللَّهِ وَحُسْنِ بَلَائِهِ عَلَيْنَا رَبَّنَا صَاحِبِنَا وَأَفْضَلِ عَلَيْنَا عَائِدًا بِاللَّهِ مِنَ النَّارِ

”هڪ ٻڌندڙ الله جي واکاڻ ٻڌي ۽ اسان تي ان جا جيڪي انعام آهن تن جو ذڪر ٻڌو، اي الله اسان جا ڏڻي! تون اسان جو ساٿي ٿي ۽ اسان تي مهرباني ڪر اسين هي دعا گهرون ٿا الله جي پناهه گهرندي باهه جي عذاب کان.“

مسلم: حديث نمبر 2718

دوران سفر ڪنهن جڳهه تي ترسڻ جي دعا

أَعُوذُ بِكَلِمَاتِ اللَّهِ التَّامَّاتِ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ

”آئون الله جي مڪمل ڪلمن جي پناهه ۾ اچان ٿو سندس مخلوق جي شر کان.“

مسلم: حديث نمبر (2708)

سفر تان واپسي جي دعا

رسول الله ﷺ ڪنهن جنگ يا حج تا واپس ايندا هئا ته ته هر مٿاهين
جڳهه تي الله اڪبر چوندا ۽ هيءَ دعا پڙهندا :
لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ لَا إِلَهَ
إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ أَنْجَزَ وَعْدَهُ وَنَصَرَ عَبْدَهُ وَهَزَمَ الْأَحْزَابَ وَحْدَهُ
” الله ڪانسواءِ ڪوبه برحق معبود نه آهي هو اڪيلو آهي ۽ هن جي لاءِ
ئي بادشاهي ۽ سموري واکاڻ آهي ۽ هو هر شيءِ تي قدرت رکندڙ آهي .
اسين واپس موٽندڙ ، توبه ڪندڙ ۽ پنهنجي رب جي تعريف ڪندڙ
آهيون . الله ڪانسواءِ ڪوبه برحق معبود نه آهي ، هو اڪيلو آهي جنهن
پنهنجي وعدي کي پورو فرمايو ۽ پنهنجي ٻانهي جي مدد فرمائي ۽
جنهن اڪيلي (ڪافرن جي) سڀني ٽولن کي شڪست ڏني .“
صحيح البخاري : حديث نمبر 6385

مقيم جي مسافر کي دعا

1 اَسْتَوِدِعُ اللَّهَ دِينَكَ وَأَمَانَتَكَ وَخَوَاتِيمَ عَمَلِكَ
” آئون تنهنجو دين، تنهنجي امانت، تنهنجي عملن جي پڄاڻي الله جي
حوالي ڪريان ٿو .“
احمد : 7 / 2 ، الترمذي : حديث نمبر 3443 ، صحيح الترمذي : 155 / 2 .
2 زَوَدَكَ اللَّهُ التَّقْوَى وَغَفَرَ ذَنْبَكَ وَيَسِّرَ لَكَ الْخَيْرَ حَيْثُمَا كُنْتَ
” الله تعالى تقوىٰ کي تنهنجي سفر جو سامان بنائي ۽ تنهنجي گناهن
کي معاف ڪري ۽ تون جتي به هجين الله تعالى توکي ڀلائي عطا
ڪري .“

جامع الترمذي : حديث نمبر 3444 ، صحيح الترمذي : 155 / 3 .

مسافر جي مقيم کي دعا

اَسْتَوِدِعُكُمْ اللَّهُ الَّذِي لَا تَضِيعُ وَدَائِعُهُ

” آئون توکي ان الله جي حوالي ڪريان ٿو جنهن جي حوالي ٿيل شيون ضايع نه ٿينديون آهن.“

أحمد: 2 / 403 ، ابن ماجه : حديث نمبر 2825 ، صحيح ابن ماجه : 2 / 133 .

سواري خريد ڪندڙ هيءَ دعا گهري

رسول الله ﷺ جن فرمايو ته : جڏهن توهان مان ڪوبه شخص شادي ڪري يا پانهي خريد ڪري يا اٺ خريد ڪري ته ان جي چوٽيءَ کي پڪڙي هيءَ دعا پڙهي

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ مِنْ خَيْرِهَا وَخَيْرِ مَا جَبَلْتَهَا عَلَيْهَا وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّهَا وَشَرِّ مَا جَبَلْتَهَا عَلَيْهَا

” اي الله! آئون توکان هن جي پلاين جو سوال ڪريان ٿو ۽ ان جي پلائي جو جنهن تي تون ڪي پيدا فرمايو . اي الله آئون تنهنجي پناه گهران ٿو هن جي برائي کان ۽ ان جي برائي کان جنهن تي تون ڪي پيدا فرمايو.“

ابو داؤد : حديث نمبر : 2160 ابن ماجه : حديث نمبر 2252

حج يا عمري جو احرام پڌڻ وارو لبيڪ ڪيئن چوي ؟

لَبَّيْكَ اللَّهُمَّ لَبَّيْكَ لَبَّيْكَ لَا شَرِيكَ لَكَ لَبَّيْكَ إِنَّ الْحَمْدَ وَالنَّعْمَةَ لَكَ وَالْمُلْكَ لَا شَرِيكَ لَكَ

” اي الله! آئون حاضر آهيان ، آئون حاضر آهيان ، آئون حاضر آهيان ، توکان سواءِ ڪوبه برحق معبود نه آهي، آئون حاضر آهيان ، سموري واکاڻ توکي ئي جڳائي ٿي ، سمورين نعمتن جو تون ئي مالڪ آهين ، تنهنجي ئي بادشاهي آهي تنهنجو ڪوبه ڪوبه پائيوار نه آهي.“

البخاري : حديث نمبر 1549

حجر اسود وٽ پهچي الله اڪبر چوڻ

رسول الله ﷺ جن اٺ تي سوار ٿي ڪعبه الله جو طواف ڪيو ۽ جڏهن طواف دوران حجر اسود وٽ آيا ٿي ته پاڻ ان شيءِ سان حجر اسود ڏانهن اشارو ڪيائون ٿي جيڪا پاڻ ﷺ وٽ موجود هئي ۽ پاڻ الله اڪبر چيائون ٿي .

البخاري: حديث نمبر 1613

رڪن ڀماني ۽ حجر اسود جي درميان جي دعا

رسول الله ﷺ جن رڪن ڀماني ۽ حجر اسود جي درميان هي دعا پڙهندا هئا :

رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ
اي الله! اسان کي دنيا ۾ پلايون عطا فرمائ ۽ آخرت ۾ پلايون عطا فرمائ ۽ اسان کي باه جي عذاب کان بچاءِ .

أبو داؤد : حديث نمبر 1549 , أحمد : 3 / 411 , شرح السنة للبخاري : 7 /

128 , علامه الباني هن کي حسن چيو آهي : صحيح أبي داود 1 / 354 ,

البقرة , 201

صفا ۽ مروه جي دعا

رسول الله ﷺ جن جڏهن صفا جي ويجهو پهتا ته فرمايائون :

{ إِنَّ الصَّفَا وَالْمَرْوَةَ مِنْ شَعَائِرِ اللَّهِ } بِدَأُ بِمَا بَدَأَ اللَّهُ بِهِ

”بيشڪ صفا ۽ مروه الله جي نشانين مان نشانيون آهن آئون اتان کان شروع ڪريان ٿو جتان کان الله تعاليٰ شروعات ڪئي آهي .“

پوءِ پاڻ ﷺ صفا کان شروعات ڪيائون ۽ پاڻ صفا تي چڙهيا ،

اڀستائين جو ڪعبو نظر آيو ؛ پاڻ ﷺ جن قبلي طرف رخ ڪري الله

جي توحيد ۽ وڏائي کي بيان ڪندي هيءَ دعا پڙهيائون :

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ لَا إِلَهَ

إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ أَنْجَزَ وَعَدَهُ وَنَصَرَ عَبْدَهُ وَهَزَمَ الْأَحْزَابَ وَحْدَهُ

مسلم: حدیث نمبر 1218 .

”الله کانسواء ڪوبه برحق معبود نه آهي هو اڪيلو آهي ۽ هن جي لاءِ
 ئي بادشاهي ۽ سموري واکاڻ آهي ۽ هو هر شيءِ تي قدرت رکندڙ آهي،
 الله کانسواء ڪوبه برحق معبود نه آهي هو اڪيلو آهي، جنهن پنهنجي
 وعدي کي پورو فرمايو ۽ جنهن پنهنجي ٻانهي جي مدد ڪئي ۽ جنهن
 اڪيلي (ڪافرن جي) سڀني ٽولن کي شڪست ڏني.“
 پوءِ پاڻ ﷺ جن انهيءَ دوران هيءَ دعا تي پيرا پڙهي پوءِ پاڻ
 ﷺ جن مروه تي به صفا وانگر ڪيائون .

مسلم حديث نمبر 1218

عرفه يعني 9 ذولحج جي دعا

نبي ﷺ جن فرمايو ته سڀ کان پلي دعا عرفه جي ڏينهن جي دعا آهي .
 (هن ڏينهن) جيڪي دعائون مون ۽ مون کان اڳ وارن نبين پڙهيون
 انهن سڀني کان پلي دعا هيءَ آهي :

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

”الله کانسواء ڪوبه برحق معبود نه آهي هو اڪيلو آهي ۽ هن جي لاءِ
 ئي بادشاهي ۽ سموري واکاڻ آهي ۽ هو هر شيءِ تي قدرت رکندڙ آهي“ .

الترمذي : حدیث نمبر 3585 علامه الباني هن روايت کي حسن قرار
 ڏنو آهي : صحيح الترمذي 3 / 184، الاحاديث الصحيحة: حدیث نمبر

1503

مشعر الحرام وٽ دعا ۽ ذڪر

رسول الله ﷺ جن قصواء نالي ڏاڇي تي سوار ٿيا جڏهن مشعر
 الحرام وٽ پهتا ته قبلي ڏانهن رخ ڪري الله کان دعا گهريائون ۽ الله
 جي وڏائي، تهليل (لبيڪ جا لفظ) ۽ الله جي توحيد بيان ڪندا رهيا .

پاڻ ﷺ جن چڱي طرح روشني ٿيڻ تائين اتي بيٺا رهيا ۽ سج اڀرڻ کان پهريائين اتان کان روانا ٿيا .

مسلم: حديث نمبر 1218

جمرات کي پٿريون هڻڻ وقت تکبيرون پڙهڻ

رسول الله ﷺ جن جڏهن به تنهي جمرن کي پٿريون هڻندا هئا ته الله اڪبر چوندا هئا پوءِ اڳتي وڌي پهرئين ۽ ٻئي جمري وٽ بيهي قبلي رخ ٿي هٿ کڻي دعا گهرندا هئا البتہ آخري جمري کي فقط پٿريون هڻي ۽ تکبيرون چئي موٽي ايندا هئا ۽ اتي بيهندا نه هئا .

البخاري: حديث نمبر 1753 مسلم: حديث نمبر 1296

عام جانور يا اڻ کي ذبح ڪرڻ جو طريقو

اللهم تقبل مني -----

” الله جي نالي سان (ذبح) ڪريان ٿو (الله سڀ کان وڏو آهي ، اي الله هي تنهنجي ئي طرفان (عطا ٿيل آهي) ۽ تنهنجي لاءِ ئي (قربان) آهي ، الله هن قرباني کي منهنجي طرفان قبول فرمائ .“

صحيح مسلم: حديث نمبر 1966، 1967 السنن الكبرى للبيهقي ڏنگي وارا لفظ بيهقي جا آهن آخري جملو مسلم مان روايت بالمعنى آهي .

قرباني جو جانور ذبح ڪرڻ جي دعا

إِنِّي وَجَّهْتُ وَجْهِيَ لِلَّذِي فَطَرَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ عَلَىٰ مِلَّةِ إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا وَمَا أَنَا مِنَ الْمُشْرِكِينَ إِنَّ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ لَا شَرِيكَ لَهُ وَبِذَلِكَ أُمِرْتُ وَأَنَا مِنَ الْمُسْلِمِينَ اللَّهُمَّ مِنْكَ وَلَكَ وَعَنْ مُحَمَّدٍ وَأُمَّتِهِ بِاسْمِ اللَّهِ وَاللَّهُ أَكْبَرُ

” مون پنهنجي چهري کي هڪ طرفوڀڻائي ان ذات جي طرف موڙيو آهي جنهن آسمانن ۽ زمين کي پيدا فرمايو آهي ۽ آئون شرڪ ڪندڙن مان نه آهيان بيشڪ منهنجي نماز، منهنجي قرباني ، منهنجو جيئڻ ، منهنجو مرڻ ان الله جي لاءِ آهي جيڪو جهانن جو پالڻهار آهي جنهن جو ڪوبه شريڪ نه آهي ۽ ان عقيدتي جو مون کي حڪم ڪيو

ويو آهي ۽ مون کي حڪم ڏنو ته آئون فرمانبردار مان ٿيان . اي الله !
هي تنهنجي ئي طرفان (عطا ٿيل آهي) ۽ تنهنجي لاءِ ئي (قربان) آهي ،
محمد (ﷺ) ۽ سندن امت جي طرفان الله جي نالي سان (ذبح) ڪريان
ٿو (الله سڀ کان وڏو آهي . ”
ابو دائود : حديث نمبر 2795 عن محمد و امته جي بدران پنهنجو ۽
پنهنجي گهر وارن جو نالو وٺي .

ڪاٺ ، پيٺ ۽ لباس جون دعائون ڪاڌو ڪاٺ کان اڳ جي دعا

رسول الله ﷺ جن فرمايو ته جڏهن اوهان مان ڪوبه ڪاڌو ڪاٺي ته
چوي :

بِسْمِ اللّٰهِ

يعني الله جي نالي سان (ڪاٺ شروع ڪريان ٿو)
جيڪڏهن شروع ۾ چوڻ وسري وڃي ته ان کي گهرجي ته هن طرح
پڙهي

بِسْمِ اللّٰهِ فِي اَوَّلِهِ وَاٰخِرِهِ

” الله جي نالي سان شروع ڪريان ٿو ، اڳ ۾ به ۽ آخر ۾ به . ”

جامع الترمذي : حديث نمبر 1858

رسول الله ﷺ جن فرمايو ته جنهن کي الله ڪاڌو ڪارائي ته ان کي
گهرجي ته هن طرح چوي :

اللّٰهُمَّ بَارِكْ لَنَا فِيهِ وَاَطْعِمْنَا خَيْرًا مِنْهُ

الترمذي : حديث نمبر 3455 , صحيح الترمذي : 3 / 158 .

” اي الله ! اسان کي انهيءَ ۾ برڪت عطا فرمائ ۽ اسان کي انهيءَ
کان وڌيڪ بهتر ڪاراءِ . ”

جنهن کي الله تعاليٰ کير پياري ته ان کي چوڻ گهرجي

اللَّهُمَّ بَارِكْ لَنَا فِيهِ وَزِدْنَا مِنْهُ

” اي الله! اسان کي انهي ۾ برکت ڏي ۽ انهيءَ کان به وڌائي ڏي.“

جامع الترمذي: حدیث نمبر 3458

ڪائڻ ڪانپوءِ جون دعائون

1 الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَطْعَمَنِي هَذَا وَرَزَقَنِيهِ مِنْ غَيْرِ حَوْلٍ مِنِّي

” سموري واکاڻ ان الله جي لاءِ جنهن مون کي سواءِ ڪنهن منهنجي همت ۽ منهنجي طاقت جي هي کاڌو عطا فرمايو.“

ترمذي: حدیث نمبر 3458، صحيح الترمذي: 3 / 159 .

2 الْحَمْدُ لِلَّهِ حَمْدًا كَثِيرًا طَيِّبًا مُبَارَكًا غَيْرَ مَكْفِيٍّ وَلَا مُوَدَّعٍ وَلَا مُسْتَعْنَى عَنْهُ رَبَّنَا

الله جي لاءِ سموري واکاڻ آهي جيڪا گهڻي کان گهڻي، پاڪ، برکت پري آهي، نه ايتري ڪافي جو پوءِ انهيءَ کان بي پرواهي ڪجي، نه وري انهيءَ کي ڇڏي سگهجي ٿو اي رب اسان جا!

البخاري: حدیث نمبر 5458، الترمذي: حدیث نمبر 3456 .

مهان جي ميزبان جي لاءِ دعا

اللَّهُمَّ بَارِكْ لَهُمْ فِي مَا رَزَقْتَهُمْ وَاغْفِرْ لَهُمْ وَارْحَمْهُمْ

” يا الله! انهن کي جيڪي ڪجهه عطا ڪيو اٿئي ان ۾ برکت ڏي ۽ انهن کي بخشش فرما ۽ مٿن رحم فرما.“

مسلم: حدیث نمبر 2042.

پياريندڙ جي لاءِ دعا

اللَّهُمَّ أَطْعِمْ مَنْ أَطْعَمَنِي وَأَسْقِ مَنْ سَقَانِي

” اي الله جيڪو مون کي ڪارائي تون ان کي ڪاراءِ ۽ جيڪو مون کي پياري تون ان کي پيار.“

مسلم: حدیث نمبر 2055

نون ميوو ڏسڻ وقت جي دعا

اللَّهُمَّ بَارِكْ لَنَا فِي ثَمَرِنَا وَبَارِكْ لَنَا فِي مَدِينَتِنَا وَبَارِكْ لَنَا فِي صَاعِنَا وَبَارِكْ لَنَا فِي مُدَّنَا

” اي الله! اسان جي ميون ۾ برڪت عطا فرمائ ۽ اسان جي لاءِ اسان جي شهر ۾ برڪت عطا فرمائ، اسان جي لاءِ ان جي صاعن (ماپڻ لاءِ استعمال ٿيندڙ شين) ۾ برڪت عطا فرمائ ۽ اسان جي مد(تورڻ لاءِ استعمال ٿيندڙ شين) ۾ برڪت عطا فرمائ.“
مسلم: حديث نمبر 1373 .

نوان ڪپڙا پهرڻ جي دعا

اللَّهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ أَنْتَ كَسَوْتَنِيهِ أَسْأَلُكَ مِنْ خَيْرِهِ وَخَيْرِ مَا صُنِعَ لَهُ وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّهِ وَشَرِّ مَا صُنِعَ لَهُ

” اي الله! تنهنجي لاءِ سموري واکاڻ آهي، توئي مون کي هي لباس عطا ڪيو، آئون توکان ان جي پلائي گهران ٿو ۽ هر اها پلائي گهران ٿو جنهن جي لاءِ اهو ٺاهيو ويو آهي ۽ تنهنجي پناه گهران ٿو ان جي برائيءَ کان ۽ هر ان برائي کان جنهن لاءِ اهو ٺاهيو ويو آهي.“

أبو داود حديث نمبر 4020، مختصر شمائل الترمذي لالباني ص 47 .

نئون لباس پهرڻ واري کي هي دعا ڏجي

1 تُبَلَى وَيُخْلِفُ اللَّهُ تَعَالَى

أبو داود: حديث نمبر 4020، صحيح أبي داود: 2 / 760 .

”شل! پهري پراڻا ڪرين، الله توکي (اهي پراڻا ٿيڻ کانپوءِ) انهن جي بدلي پياعطا فرمائ.“

2 الْبَسُ جَدِيدًا وَعِشْ حَمِيدًا وَمُتْ شَهِيدًا

ابن ماجه: حديث نمبر 3558، البغوي: 12 / 41، صحيح ابن ماجه: 2 / 275 .

”شل نوان ڪپڙا پهريندو رهين، پلي زندگي گذاريندو رهين ۽ شل شهادت جو موت ماڻين!“

عام ڪپڙا پهرڻ جي دعا

ڪپڙا پهريون وقت پهرين ساڄي طرف کان پائڻ شروع ڪري ۽ هي دعا پڙهي :

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي كَسَانِي هَذَا الثَّوْبَ وَرَزَقَنِيهِ مِنْ غَيْرِ حَوْلٍ مِنِّي
 ”الله جي لاءِ سموري واکاڻ آهي جنهن مون کي هي ڪپڙا پهرايا سواءِ
 ڪنهن همت ۽ طاقت جي مون کي عطا ڪيا.“

أبو داؤد : حديث نمبر 4023 ، إرواء الغليل : 47 / 7 .

لباس لاهڻ وقت دعا

بِسْمِ اللَّهِ

”الله جي نالي سان.“

صحيح جامع الصغير: حديث نمبر 3610

روزمره جون دعائون

گهر مان نڪرڻ وقت جي دعا

1 بِسْمِ اللَّهِ تَوَكَّلْتُ عَلَى اللَّهِ لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ

”الله تعاليٰ جي نالي سان (داخل ٿيان ٿو) الله تي ئي ڀروسو ڪيم
 ، سواءِ الله جي توفيق جي نه گناهه کان بچڻ جي همت آهي ۽ نه وري
 نيڪي ڪرڻ جي طاقت آهي.“

أبو داؤد : 325 / 4 ، الترمذي : 490 / 5 ، صحيح الترمذي : 151 / 3

اللَّهُمَّ أَعُوذُ بِكَ أَنْ أَضِلَّ أَوْ أُضِلَّ أَوْ أَزِلَّ أَوْ أُزِلَّ أَوْ أَظْلِمَ أَوْ أُظْلَمَ أَوْ أَجْهَلَ أَوْ
 يُجْهَلَ عَلَيَّ

”اي الله! آئون تنهنجي پناهه ۾ اڃان ٿو هن ڳالهه کان جو آئون گمراه
 ٿيان يا مون کي گمراه ڪيو وڃي يا آئون ٿڙي وڃان يا مون کي ٿيڙيو
 وڃي يا آئون ظلم ڪريان يا مون تي ظلم ڪيو وڃي يا آئون ڪنهن
 سان جهالت سان پيش اڃان يا مون سان جهالت وارو رويو رکيو وڃي.“

سنن ابو دائود : حديث نمبر 5094 صحيح الترمذي : 3 / 152 و صحيح ابن ماجه : 2 / 336 .

گهر ۾ داخل ٿيڻ جي دعا

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ خَيْرَ الْمَوْلَجِ وَخَيْرَ الْمَخْرَجِ بِسْمِ اللَّهِ وَلَجْنَا وَبِسْمِ اللَّهِ خَرَجْنَا وَعَلَى اللَّهِ رَبِّنَا تَوَكَّلْنَا

” اي الله ! آئون توکان گهر مان نڪرڻ ۽ داخل ٿيڻ جي بهتري گهران تو الله جي نالي سان سان اسين (گهر ۾) داخل ٿيون ٿا ۽ الله جي نالي سان نڪرون ٿا ۽ پنهنجي پاڻهار تي ئي ڀروسو ڪيوسين .“
ابو دائود : حديث نمبر 5096

چنڊ ڏسڻ جي دعا

اللَّهُ أَكْبَرُ ، اللَّهُمَّ أَهْلَهُ عَلَيْنَا بِالْأَمْنِ وَالْإِيمَانِ وَالسَّلَامَةِ وَالْإِسْلَامِ وَالتَّوْفِيقِ لِمَا تَحَبُّ رَبَّنَا وَتَرْضَى ، رَبَّنَا وَرَبُّكَ اللَّهُ

” الله سڀ کان وڏو آهي ، اسان تي امن ، ايمان ، سلامتي ، اسلام ۽ پنهنجي پسند ڪيل عمل جي توفيق ڏيڻ سان چنڊ کي اڀار ، اي چنڊ ! الله اسان جو پاڻهار آهي ۽ تنهنجو به پاڻهار آهي .“
الترمذي : 5 / 504 ، الدارمي : حديث نمبر 1687 ، صحيح الترمذي : 3 / 157 .

روزي ڪولڻ جي دعا

1 ذَهَبَ الظَّمْأُ وَأَبْتَلَتِ العُرُوقُ وَثَبَتَ الأَجْرُ إِنْ شَاءَ اللَّهُ

” اڃ ختم ٿي ، رڳون سيراب ٿيون ، الله چاهيو ته ثواب به ثابت ٿيو .“
ابو دائود : حديث نمبر 2357

2 اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِرَحْمَتِكَ الَّتِي وَسِعَتْ كُلَّ شَيْءٍ أَنْ تَغْفِرَ لِي

” اي الله ! آئون توکان پنهنجي بخشش جو سوال تنهنجي ان رحمت جي ذريعي ڪريان ٿو جنهن هر شيءِ کي گهيري ورتو آهي .“

سنن ابن ماجه حديث نمبر 1753 ، الاذكار للنووي ص 238 سيدنا ابن عمر رضي الله عنه هي دعا پڙهندا هئا .

روزو ڪولائڻ واري جي لاءِ دعا

1 أَفْطَرَ عِنْدَكُمْ الصَّائِمُونَ وَأَكَلَ طَعَامَكُمْ الْأَبْرَارُ وَصَلَّتْ عَلَيْكُمْ الْمَلَائِكَةُ

” شل روزيدار توهان وٽ روزو ڪوليندا رهن، ۽ نيڪ ماڻهو توهان وٽ کاڌو کائيندا رهن ، ۽ ملائڪ اوھان لاءِ دعائون گھرندا رهن .“

سنن أبي داود : حديث نمبر 3854 , عمل اليوم والليله للنسائي حديث نمبر 296-298 , علامه الباني هن روايت کي صحيح قرار ڏنو آھي : صحيح أبي داؤد 2 / 730 .

نفلي روزي جي دعوت قبول نه ڪندڙ جي لاءِ دعا

” رسول الله ﷺ جن فرمايو ته جڏهن به اوھان مان ڪنهن کي دعوت ڏني وڃي ته ان کي اھا دعوت قبول ڪرڻ گھرجي ۽ جيڪڏهن روزيدار آھي ته ان کي دعا ڪرڻ گھرجي ۽ جيڪڏهن روزو نه آھي ته دعوت جو کاڌو کائي .“

صحيح مسلم: حديث نمبر 1431

روزيدار کي ڪو گاريون ڏي ته ان کي ڇاچوي؟

إِنِّي صَائِمٌ، إِنِّي صَائِمٌ

البخاري : حديث نمبر 1894

” بيشڪ آئون روزيدار آھيان ، بيشڪ آئون روزيدار آھيان .“

ڇڪ اچڻ وقت دعا

رسول الله ﷺ جن فرمايو ته جڏهن اوھان مان ڪنهن کي ڇڪ اچي ته اھو چوي

الْحَمْدُ لِلَّهِ ” ھر قسم جي واڪاڻ الله جي لاءِ ئي آھي .“

۽ ان جي پاء يا دوست کي چوڻ گھرجي :

يَرْحَمُكَ اللَّهُ ” الله توتي رحم فرمائ .“

چڪ ڏيندڙ جواب ۾ چوي ته :

يَهْدِيكُمُ اللَّهُ وَيُصْلِحُ بَالِكُمْ ” الله توکي هدايت ڏي ۽ تنهنجا ڪم ۽ معاملن
ستاري “

البخاري: حديث نمبر 6224

جيڪڏهن ڪافر چڪ تي الحمد لله چوي ته کيس هنن لفظن سان جواب
ڏي :

يَهْدِيكُمُ اللَّهُ وَيُصْلِحُ بَالِكُمْ

”الله توکي هدايت ڏي ۽ تنهنجا ڪم ۽ معاملن ستاري.“

الترمذي: حديث نمبر 2739 ، أحمد 4 / 400 ، صحيح الترمذي : 2 / 354 .

گهوت ۽ ڪنوار کي مبارڪ ڏيڻ جي دعا

” الله تعالیٰ توکي برڪت سان نوازي ، توتي برڪت نازل ڪري ۽
اوهان ٻنهي کي پلائي سان گڏ ڪري .“

سنن ابي داؤد حديث نمبر 2130

گهوت کي پنهنجي ڪنوار کي دعا

رسول الله ﷺ جن فرمايو ته : جڏهن توهان مان ڪوبه شخص شادي
ڪري يا ٻانهي خريد ڪري يا اٺ خريد ڪري ته ان جي چوٽيءَ کي
پڪڙي هيءَ دعا پڙهي

اللهم اني اسئلك خيها وخير ماجبلتها عليها واعوذ بك من شرها من
شر جبلتها عليه

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ مِنْ خَيْرِهَا وَخَيْرِ مَا جَبَلْتَهَا عَلَيْهَا وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّهَا وَشَرِّ مَا

جَبَلْتَهَا عَلَيْهَا

” اي الله! آئون توکان هن جي پلاين جو سوال ڪريان ٿو ۽ ان جي
پلائي جو جنهن تي تون ڪي پيدا فرمايو . اي الله آئون تنهنجي پناه

گهران ٿو هن جي برائي کان ۽ ان جي برائي کان جنهن تي تون کي پيدا فرمايو .“

ابو داؤد : حديث نمبر : 2160 ابن ماجه : حديث نمبر 2252

همبستري وقت دعا

باسمِ اللّٰهِ اللّٰهُمَّ جَنَّبْنَا الشَّيْطَانَ وَجَنَّبِ الشَّيْطَانَ مَا رَزَقْتَنَا

” الله جي نالي سان ، اي الله! اسان کي شيطان کان بچاء ۽ جيڪي اسان کين ان کي به شيطان کان بچاء .“

پار چمن جي مبارڪباد ڏيڻ

« بارك الله لك في الموهوب لك , وشكرت الواهب , وبلغ أشده , ورزقت بره »

” الله تعالى توکي عطا کيل پار ۾ برکت ڏي ۽ عطا ڪندڙ (ڏئي) جو شڪر گذار بنجي وڃ ، هي پار جواني کي ماڻي ۽ توکي ان جو سهڻو سلوڪ حاصل ٿئي .“

جنهن کي مبارڪ ملي اهو هنن لفظن سان جواب ڏي :

« بارك الله لك وبارك عليك , وجزاك الله خيرا , ورزقك الله مثله , وأجزل ثوابك »

” الله تعالى توکي برکت عطا فرمائي ۽ توتي برکت نازل فرمائ ، الله تعالى توکي سنو بدلو عطا فرمائ ، ۽ الله توکي به انهيءَ جهڙو اولاد عطا فرمائ ۽ توکي تمام گهڻو ثواب عطا فرمائي .“

الاذکار للنووي ص 349 وصحيح الاذکار للنووي لسليمان الهلالي 2 / 713

خوشي وقت دعا

سبحان الله الله اكبر

سڀ تعريف الله جي لاءِ ، الله سڀ کان وڏو آهي

البخاري حديث نمبر 283 ، 610

خوشخبري پڻ وارو چا چوي

رسول الله ﷺ جن جڏهن خوشي جي خبر ايندي هئي ته چوندا هئا :

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي بِنِعْمَتِهِ تَتِمُّ الصَّالِحَاتُ

”سڀ تعريفون ان الله جي لاءِ آهن جنهن جي انعام سان سڀ نيڪ
ڪم مڪمل ٿين ٿا.“

سنن ابن ماجه : حديث نمبر 3803

خوشخبري ملڻ تي شڪر جو سجدو

”نبي ﷺ جن کي جڏهن خوشخبري ملندي هئي ته پاڻ ﷺ الله جو
شڪرادا ڪندي سجدو ڪندا هئا.“

ابوداؤد حديث نمبر 2774

ٻارن جي لاءِ الله جي پناه گهرڻ

رسول الله ﷺ جن حسن ۽ حسين رضي الله عنهما جي لاءِ هنن لفظن
۾ دعا گهرندا هئا :

أَعُوذُ بِكَلِمَاتِ اللَّهِ التَّامَّةِ مِنْ كُلِّ شَيْطَانٍ وَهَامَّةٍ وَمِنْ كُلِّ عَيْنٍ لَامَّةٍ

” اوهان ٻنهي جي لاءِ الله جي مڪمل ڪلمن جي پناه گهران
ٿوهر شيطان کان ، هر زهريلي جانور کان ۽ بري نظر لڳڻ کان .“

جامع الترمذي حديث نمبر 2060

شام جي وقت ٻارن جي نگراني

نبي ﷺ جن جو فرمان ته :

جڏهن انڌيرو ٿيڻ لڳي يا شام ٿيڻ لڳي ته پنهنجن ٻارن کي گهرن ۾
روڪي ڇڏيو ڇو ته ان وقت شيطان پڪڙندا آهن ۽ جڏهن رات جو هڪ
وقت گذري وڃي ته انهن کي وڃڻ ڏيو .

بخاري : حديث نمبر 5623

جڏهن مسلمان پنهنجي تعريف ٻڌي ته ڇا چوي ؟

« اللهم لا تؤاخذني بما يقولون ، واغفر لي ما لا يعلمون [واجعلني

خيرا مما يظنون] »

” اي الله ! ماڻهن جي چوڻ جي ڪري منهنجي پڪڙ نه ڪجانءِ ۽ مون کي اهو عمل معاف فرمائ جنن جو هنن کي علم نه آهي ۽ جيئن هي منهنجي باري گمان رکن ٿا انهيءَ کان مون کي بهتر بناڻ.“

الادب المفرد للبخاري حديث نمبر 761 , علامه الباني هن جي سند کي صحيح چيو آهي صحيح الادب المفرد حديث نمبر 585 , ڏنگي وارا لفظ امام بيهقي شعب الايمان ۾ هڪ ٻي سند سان بيان ڪيا آهن 228 / 4

هڪ مسلمان ٻي مسلمان جي تعريف ۾ ڇا چوي ؟

رسول الله ﷺ جن فرمايو اوهان مان ڪنهن کي هر صورت ۾ پنهنجي ساٿي جي تعريف ڪرڻي آهي ته هن طرح چوي :

” آئون هن جي باري ۾ چڱو گمان ڪريان ٿو ، وڌيڪ الله تعاليٰ (ئي ڄاڻندڙ) ۽ محاسبو ڪندڙ آهي آئون الله تعاليٰ جي سامهون ڪنهن کي پاڪ قرار نٿو ڏيئي سگهان .“

مسلم حديث نمبر 3000

بخشش جي دعا گهرڻ واري کي ڇا چوي ؟

جيڪو شخص چوي :

غفر لك ” الله توکي معاف ڪري“

ته ان کي چئو ولك ” ۽ الله توکي به معاف ڪري“

محبت جو اظهار ڪندڙ جي لاءِ دعا

جيڪو شخص چوي :

أَحِبُّكَ فِي اللَّهِ

”آئون توهان الله جي خاطر محبت ڪريان ٿو.“

أَحِبُّكَ الَّذِي أَحَبَّبْتَنِي لَهُ

” اها هستي توهان محبت ڪري جنهن جي خاطر تو مون سان محبت

ڪئي .“

أبو داؤد : حديث نمبر 5125 ، علامه الباني هن روايت کي حسن چيو آهي
: صحيح سنن أبي داؤد : 3 / 965 .

سهڻو سلوڪ ڪرڻ واري کي دعا

جزاك الله خيرا

” الله تعالى توکي وڌيڪ بهتر بدلو عطا ڪري .“

جامع الترمذي : حديث نمبر 2035 ، صحيح جامع الصغير : حديث نمبر

6368

برڪت جي دعا ڪندڙ لاءِ دعا

جيڪڏهن ڪو چوي

بارڪ الله لڪ ” الله تعالى توکي برڪت ڏي“

ته کيس چئو :

و فيڪ بارڪ الله

” الله تعالى توکي به برڪت ڏي .“

شرح صحيح الادب المفرد للالباني : حديث نمبر 848

مال ۽ دولت خرچ ڪرڻ واري لاءِ دعا

بارڪ الله في اهلك ومالك

” الله تعالى توکي مال ۽ اهل ۾ برڪت ڏي .“

البخاري : حديث نمبر 2049

مجلس جو ڪفارو

ابن عمر □ بيان ڪري ته هڪ ئي محفل مان اٿڻ کان اڳ رسول الله
ﷺ جن کان هي ڪلما سؤ دفعا (چوندي) ڳڻيا ويندا هئا .

رب اغفر لي وتب علي انك انت التواب الرحيم

” اي الله ! مون کي معاف فرما ۽ منهنجي توبه قبول فرما ، بيشڪ

تون توبه قبول ڪندڙ ، گهڻو معاف ڪندڙ آهين .“

جامع الترمذي : حديث نمبر 3434

سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ أَسْتَغْفِرُكَ وَأَتُوبُ إِلَيْكَ
” اي الله! تون پنهنجي سمورين ساراهن سميت پاڪ آهين، آئون
گواهي ڏيان ٿو ته توکان سواءِ ڪوبه سچو معبود نه آهي، توکان ئي
بخشش گهران ٿو ۽ تنهنجي ئي اڳيان توبه تائب ٿيان ٿو.“
جامع الترمذي حديث نمبر 3433

سلام کي عام ڪرڻ

رسول الله ﷺ جن فرمايو ته: ”توهان ايستائين جنت ۾ داخل نه ٿيندؤ
جيستائين مؤمن نه ٿيو ۽ ايستائين مؤمن نه ٿيندؤ جيستائين هڪٻئي
سان محبت نه ڪندؤ ته پوءِ آئون اوهان کي اهڙو عمل نه ڏسيان جنهن
سان اوهين هڪٻئي سان محبت ڪريو، اهو عمل هي آهي ته پاڻ ۾
سلام کي عام ڪريو.“

مسلم: حديث نمبر 54

عمار بن ياسر رضي الله عنه جن جو قول آهي ته:

تن خصلتن کي جنهن حاصل ڪيو ان يقيناً ايمان حاصل ڪيو

1 پنهنجو پاڻ سان انصاف ڪرڻ،

2 هر هڪ کي سلام چوڻ،

3 غربت جي باوجود الله جي راه ۾ خرچ ڪرڻ.

البخاري حديث نمبر 28 عن عمار رضي الله عنه جي قول کي
موقوف ۽ معلق بيان ڪيو آهي.

عبد الله بن عمر رضي الله عنه بيان ڪري ٿو ته هڪ شخص نبي صلى الله عليه وسلم جن کان
سوال ڪيو ته اسلام ۾ ڪهڙيون خصلتون سڀ کان پليون آهن پاڻ
صلى الله عليه وسلم جن فرمايو ته کاڌو ڪارائين ۽ سجاڻو ۽ اڻ سجاڻو تي سلام چوين

البخاري حديث نمبر 12

ڪافر کي سلام جو جواب ڪيئن ڏجي؟

نبي ﷺ جن جو فرمان آهي ته :
جڏهن اهل ڪتاب (يهودين يا عيسائين) مان ڪوبه سلام چوي ته کيس
جواب ۾ چئو :

(و عليكم) (۽ تو تي به)

البخاري : حديث نمبر 6258

ذڪار کان بچڻ ۽ مينهن لاءِ دعائون

1 **اللَّهُمَّ** اسْقِنَا غَيْثًا مُغِيثًا مَرِيئًا مَرِيئًا نَافِعًا غَيْرَ ضَارٍّ عَاجِلًا غَيْرَ آجِلٍ
”اي الله! اسان تي اهڙو مينهن وساءِ جيڪو مددگار، وڻندڙ هجي،
فائديمند هجي ۽ نقصان نه ڏيندڙ هجي جيڪو سواءِ ڪنهن دير جي جلدي
وسي.“

أبو داود : حديث نمبر 1169 ، علامه الباني هن روايت کي صحيح

چيو آهي صحيح أبي داود 21 / 1

2 **اللَّهُمَّ** اغْثِنَا اللَّهُمَّ اغْثِنَا اللَّهُمَّ اغْثِنَا

”اي الله! اسان تي مينهن وساءِ، اي الله! اسان تي مينهن وساءِ، اي
الله! اسان تي مينهن وساءِ.“

البخاري : حديث نمبر 1014

118

3 **اللَّهُمَّ** اسْقِ عِبَادَكَ وَبَهَائِمَكَ وَأَنْشُرْ رَحْمَتَكَ وَأَحْيِ بَلَدَكَ الْمَيِّتَ

”اي الله! پنهنجي ٻانهن ۽ جانورن کي پاڻي پيار ۽ پنهنجي رحمت
کي پکيڙ ۽ پنهنجي غير آباد شهرن کي آباد ڪر.“

أبو داود حديث نمبر 1176 علامه الباني هن روايت کي حسن قرار ڏنو

آهي صحيح أبي داود 218 / 1

طوفان وقت دعائون

1 **اللَّهُمَّ** إِنِّي أَسْأَلُكَ خَيْرَهَا وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّهَا

” اي الله! آئون توکان انهيءَ جي پلائي گهران ٿو ، ۽ توکان انهيءَ جي برائي کان پناه گهران ٿو .“

أبو داؤد : حديث نمبر 5097 ، 5099 ، صحيح ابن ماجه : 2 / 305
 2اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ خَيْرَهَا وَخَيْرَ مَا فِيهَا وَخَيْرَ مَا أُرْسِلَتْ بِهِ وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّهَا
 وَشَرِّ مَا فِيهَا وَشَرِّ مَا أُرْسِلَتْ بِهِ

” اي الله توکان هن جي پلائي جو سوال ڪريان ٿو ۽ جيڪا ان ۾ پلائي آهي ان جو به ۽ ان پلائي جو به سوال ڪريان ٿو جنهن سان هن کي موڪليو ويو آهي ، آئون ان جي شرڪان به تنهنجي پناه گهران ٿو ۽ ان شرڪان جنهن سان ان کي موڪليو ويو آهي .“
 مسلم: حديث نمبر 899

بادلن جي گوڙ پڙڻ وقت دعا

سُبْحَانَ الَّذِي يُسَبِّحُ الرَّعْدُ بِحَمْدِهِ وَالْمَلَائِكَةُ مِنْ حِيفَتِهِ
 ” پاڪ آهي اها ذات جنهن جي تسبيح ۽ واکاڻ گوڙ بيان ڪري ٿي ۽ ملائڪ به ان کان ڊڄندي ان جي تعريف بيان ڪن ٿا .“
 الموطا 2 / 992 علامه الباني هن روايت جي موقوف هجڻ کي صحيح قرار ڏنو آهي .

مينهن وسڻ وقت دعا

اللَّهُمَّ صَيِّبًا نَافِعًا
 ”اي الله اسان تي فائديمند مينهن وساءِ .“
 البخاري حديث نمبر 1032

مينهن کان پوءِ جي دعا

مُطِرْنَا بِفَضْلِ اللَّهِ وَرَحْمَتِهِ
 ” اسان تي الله جي مهرباني ۽ رحمت سان مينهن وٺو .“
 البخاري حديث نمبر 846

بوڏ جو خطرو هجي ته هي دعا گهري

اللَّهُمَّ حَوَالَيْنَا وَلَا عَلَيْنَا اللَّهُمَّ عَلَى الْأَكَامِ وَالظَّرَابِ وَبُطُونِ الْأَوْدِيَةِ وَمَنَابِتِ الشَّجَرِ
 ” اي الله ! اسان جي آسپاس مينهن وساء ، اسان تي نه ، اي الله ! دڙن ، جبلن ، وادين ۽ ٻيلن تي مينهن وسائي .“

البخاري : حديث نمبر 1014

ڪڪڙ جي بانگ وقت دعا

رسول ﷺ جن فرمايو ته جڏهن ڪڪڙ جي بانگ ٻڌو ته الله تعاليٰ کان سندس فضل جو سوال ڪريو ڇو ته هو ملائڪن کي ڏسندو آهي (مثلاً چئو) :

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ مِنْ فَضْلِكَ

” اي الله ! آئون توکان تنهنجي ٻاجه جو سوال ڪريان ٿو .“

سنن ابوداؤد : حديث نمبر 5102

گڏه جي هيٺنگ وقت دعا

جڏهن گڏه جي هيٺنگ ٻڌو ته چئو :

اعوذ بالله من الشيطان الرجيم

” آئون الله جي پناه گهران شيطان مردود کان .“

ڇو ته گڏه شيطان کي ڏسي هيٺنگو آهي

ابوداؤد حديث نمبر 5103

رات جو ڪتي پوکڻ وقت دعا

رسول الله ﷺ جن فرمايو ته :

جڏهن رات ۾ گڏه جي هيٺنگ ۽ ڪتي جي پوک ٻڌو ته الله جي پناه

گهرو ڇو ته اهي اهڙيون شيون ڏسن ٿا جيڪي اوهان ڏسي نٿا سگهن .“

أبو داؤد : حديث نمبر 5105 ، أحمد : 3 / 306 علامه الباني هن روايت کي

صحيح چيو آهي صحيح أبي داؤد : 3 / 961

بیمار پرسي جي فضيلت

رسول الله ﷺ جن فرمايو ته :

”جڏهن ڪو شخص پنهنجي مسلمان ڀاءُ جي بيمار پرسي جي ارادي سان نڪري ته اهو ويهڻ تائين جنت جي ميويدار (باغ) ۾ سير ڪندو آهي ۽ جڏهن ويهندو آهي ته رحمت ان تي چائڻجي ويندي آهي جيڪڏهن صبح جو ويندو آهي ته شام تائين ستر هزار ملائڪ هن جي لاءِ دعائون گهرندا آهن ۽ جيڪڏهن شام جو ويندو آهي ته صبح تائين ملائڪ هن جي لاءِ دعائون گهرندا آهن.“

الترمذي : 969 ، حديث نمبر 1442 ، صحيح ابن ماجه : 1 / 244 ،

صحيح الترمذي 1 / 286 شيخ احمد شاکر مصري به هن روايت کي صحيح چيو آهي .

بیمار کي پڇڻ وقت ان لاءِ دعائون

1 لَا بَأْسَ طَهُورٌ إِنْ شَاءَ اللَّهُ

”فڪر نه ڪريو الله چاهيو ته (هي بيماري) گناهن کان پاڪ ڪندي.“

البخاري: حديث نمبر 5656

2 رسول الله ﷺ جن فرمايو ته : ڪوبه مسلمان جڏهن ڪنهن اهڙي

بیمار کي پڇڻ ويو جنهن جي موت جو وقت نه آيو هجي ۽ ست دفعا هي دعا پڙهيائين ته ان بیمار کي صحت يابي ملندي .

أَسْأَلُ اللَّهَ الْعَظِيمَ رَبَّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ أَنْ يَشْفِيكَ

”آئون الله عرش عظيم جي ڌڻيءَ کان تنهنجي شفا گهران ٿو.“

الترمذي : حديث نمبر 2083 ، صحيح الترمذي : 2083 ، صحيح الجامع :

زندگي کان نااميد بیمار جون دعائون

1 اللهم اغفر لي وارحمني والحقني بالرفيق

” اي الله ! مون کي معاف فرماء ، مون تي رحمر فرماء ۽ مون کي رفيق اعلى سان ملاء .“

البخاري حديث نمبر 5674

نبي ﷺ جن وفات وقت پنهنجي هٿن کي پاڻي ۾ وجهي پنهنجي چهري تي گهمائيندا ۽ هيءَ دعا پڙهندا رهيا :

2 لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ إِنَّ لِمَوْتِ سَكَرَاتٍ

” الله کان سواءِ ڪوبه برحق معبود نه آهي ، بيشڪ موت جي لاءِ سختيون آهن .“

البخاري : حديث نمبر 4449

3 « لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَا

إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ

” الله کان سواءِ ڪوبه برحق معبود نه آهي، الله سڀ کان وڏو آهي ، الله

کان سواءِ ڪوبه برحق معبود نه آهي هو اڪيلو آهي جنهن جو ڪوبه

شريڪ نه آهي ، الله کان سواءِ ڪوبه برحق معبود نه آهي، ان جي ئي

بادشاهي آهي ۽ ان جي لاءِ ئي واکاڻ آهي ، الله کان سواءِ ڪوبه برحق

معبود نه آهي ۽ الله جي توفيق کان سواءِ نه گناهه کان بچڻ جي طاقت

آهي ۽ نه وري نيڪي ڪرڻ جي همت .“

الترمذي : حديث نمبر 3430 : علامه الباني هن کي صحيح چيو آهي :

صحيح الترمذي : 3 / 152 ، صحيح ابن ماجه : 2 / 317

موت کي قريب انسان کي لاله الا الله چوڻ جي تلقين ڪجي

رسول الله ﷺ جن فرمايو ته :

” جنهن جو آخري ڪلمو لاله لا الله هوندو اهو جنت ۾ داخل ٿيندو .“

أبو داؤد : حديث نمبر 3116 ، صحيح الجامع : 5 / 432

ميت جون اڪيون بند ڪرڻ وقت دعا

اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِفُلَانٍ (باسمه) وَارْفَعْ دَرَجَتَهُ فِي الْمَهْدِيِّينَ وَاخْلُفْهُ فِي عَقِبِهِ فِي الْغَابِرِينَ

وَاغْفِرْ لَنَا وَلَهُ يَا رَبَّ الْعَالَمِينَ وَأَفْسَحْ لَهُ فِي قَبْرِهِ وَنَوِّرْ لَهُ فِيهِ

”اي الله! هن کي بخش فرمائ ۽ سندس درجا هدايت مائيندڙ ٻانهن ۾

بلند فرمائ ، هن جي پڄاڻان پونئيرن جو ڌڻي ٿي وڃ ، اسان کي ۽ هن

کي اي جهانن جا پاڻهار! بخش فرمائ سندس قبر ڪشادي ڪر ، هن

جي لاءِ انهيءَ ۾ روشني ڪر

مسلم : حديث نمبر 920

وصلي الله وسلم على نبينا محمد وعلى آله واصحابه اجمعين